

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 08 - 100. ÅRGANG
29. APRIL - 12. AUGUST 2014

REPORTASJE

Pustepause

Kan mindfulness hjelpe på eksamensprestasjonen?

side 22

Portrett:

Norges yngste professor

side 28

NYHET

Vil ha studentombud på NTNU – Skal ivareta studenters rettigheter

side 11

KULTUR

Her finner du årets sommerpils

side 42

34

14 Studenter opplever Kina som engelsklærere

42 Under Dusken tester øl

Ukraina

Under Dusken møter studentopprørerne i Lviv

03	Nyhetskommentar: Dimensjoneringsdebatten
04	Siden sist
06	Nyhet: Humaniora under press
08	Nyhet: Mastersyken
10	Nyhet: Karriere med kulturforståelse
11	Nyhet: Ønsker studentombud på NTNU
12	Forskning: Har aldri vært sikrere
14	Internasjonalt: Engelsklærer i Kina
16	Studentliv: Hjelp mot eksamensnerver
28	Portrett: Terje Lohndal
34	Småreportasje: Under Dusken i Ukraina
36	UD 100 år
38	Kulturkommentar: Folkehøgskoledebatten
39	Kulturprofil: Oda Fiskum
40	Kulturnyhet: Kunststudenter føler seg presset ut av byen
42	Kulturreportasje: Øltest
44	Kulturtegn: Fantasy
49	Musikk: Grunge
52	Kulturkalender

LEDER

Siste innspurt

Norges yngste professor er 28 år, jobber på NTNU, og heter Terje Lohndal. Hans fagfelt er språkvitenskap, og han er omtalt som lingvistikkens Mozart. I denne utgaven av Under Dusken har vi et portrettintervju av Terje, hvor han forteller nettopp hvordan han greide å oppnå en slik tittel i så ung alder. Jeg vil påstå at han er en inspirasjon for mange studenter, kanskje spesielt nå i eksamenstida. Nå som den grøssende eksamensperioden er et faktum, ønsker Under Dusken å gi deg inspirasjon og tips for å oppnå bedre karakterer og en bedre eksamenstid. Vår hovedreportasje handler om den populære meditasjonsformen mindfulness, hvor du kan lære å være tilstede i øyeblikket, ved blant annet pustøvelser. Målet med mindfulness er å glemme resten av verden, og komme i “indre kontakt” med deg selv. Det hele kan hjelpe på stress, søvnproblemer og eksamen-sangst. Kanskje dette kan hjelpe deg når du ligger i fosterstilling og gråter deg i søvn de neste ukene?

Ellers vil jeg takke for meg og min tid som redaktør i Under Dusken. Dette er min siste utgave som sjef, og min aller siste leder i avisa. I ett år har jeg ledet blekka, og det har vært et lærerikt og hardt år. Det har vært skrivning, sjefing, latter og grining. Aller mest har det vært gøy og spennende. Jeg er veldig stolt over å ha kunne kalt meg selv redaktør for Skandinavias eldste studentavis, og i mine øyne: verdens beste studentavis. Jeg ønsker påtroppende redaktør Synne Hammervik lykke til med det videre arbeidet. Og så ønsker jeg dere alle lykke til med eksamen. Kanskje greier du å følge eksempelet til Terje Lohndal, og kan slå han med tittelen «Norges yngste professor»? Takk for meg! Det har vært en ære.

HELENE MARIUSSEN

Illustrasjon: Mariann Stensaas

Studentene er systemets lykkelige slaver

Vi er flinke og lydige som aldri før. Kan det bli et demokratisk problem?

MARIUS FLATÅS
Journalist

KOMMENTAR

Sokrates beskrev i år 450 f.Kr. ungdommen som frekke og fulle av autoritetsforakt. Filosofens teser om de unge ser imidlertid ikke ut til å gjelde lenger. Dagens unge i Norge er svært lydige overfor autoriteter og viser få tegn til opprør. Vi drikker mindre, røyker mindre og tall fra Samordna Opptak viser at vi også søker tryggere utdanninger enn før. Valgundersøkelsen fra 2013 kom nylig ut, og viser at unge stemmer mindre radikalt enn noensinne. Fløypartiene SV og Frp har aldri fått så få stemmer fra unge. Stemmene gikk i stedet til trygge partier, som Høyre og Ap. Studentene går tilsynelatende fra å være raddiser, til å bli harmløse flinkiser.

Det er viktig å huske at det frie demokratiske samfunnet vi har i dag ikke kom av seg selv, men er et resultat av tidligere generasjoners idealisme. Demokratiseringsprosessen av Norge, som for alvor startet i 1814 og fortsetter i dag, har vært avhengig av modige fritenkere. Nå synes selvrealiseringen å ha forrang. I denne individualismens tidsalder ser alle kollektive prosjekter ut til å gå ad undas, med miljøet først i køen. Hvorfor bry seg om samfunnet når man kan se på Netflix og ta selfies i stedet?

Det er ikke uforståelig at vi unge har blitt mer pragmatiske og tro mot systemet. Vi lever i verdens rikeste land, og opplever stor personlig frihet. Men flinkheten kan bli en sovepille, med bivirkninger som intellektuell sløvhets, eller fravær av kritisk tenkning. Demokratiet er alltid i fare, og det å ta demokratiet for gitt, utgjør den største faren av dem alle. USA, vår tids ledende demokrati, er i praksis blitt et oligarki: et fåtallsstyre som ikke lenger tjener majoritetens interesser. Forskere ved Princeton University publiserte nylig en vitenskapelig rapport, som viser at USA sitt politiske system i hovedsak styres av økonomiske eliter, og lobbyister fra næringslivet. En slik «demokratisk kidnapping» må vi være på vakt mot i Norge. Statoil er et statseid selskap, som i praksis eies av meg og deg. Er det vi som har bestemt at selskapet «vårt» skal utvinne skitten oljesand i Canada?

Demokratiets opprettholdelse er avhengig av en opplyst og informert befolkning. Tendensen i Norge og internasjonalt de siste årene, er en stadig økende eierkonsentrasjon i mediebedriftene, noe som er en farlig utvikling for den frie presse. I Norge eier Schibsted og A-pressen

majoriteten av avisene. Slik mediene framstår i dag, står sensasjonsnyheter, kjendisstoff og sitcoms i høysetet. Det bidrar til passivisering av massene, snarere enn opplysning. Det mest interessante er kanskje heller ikke hva mediene melder om, men hva de unnlater å melde om.

Internett er våre dagers viktigste politiske arena, og har til nå vært en garantist for ytringsfrihet. Men Snowden-saken har også vist at internett fort kan bli et autoritært overvåkingsinstrument, som kan kneble fri informasjonsflyt. Vårt århundrets viktigste frihetskamp vil sannsynligvis finne sted på den digitale slagmarken. Kanskje burde vi være takknemlige for at det fremdeles er mulig å sjekke slanketips på VG+? Grunnloven fyller 200 år i 2014. Studenter har en unik, fri rolle i samfunnet, som gjør det til vår plikt å innta et kritisk perspektiv til etablerte sannheter. Framtiden tilhører oss, det må være i vår egeninteresse å se til at den går i riktig retning. La oss feire at Norge er kommet så langt, og samtidig ha øynene åpne for det som kan true demokratiet vårt nå og i fremtiden.

ud@underdusken.no

Under Dusken

Singsakerbakken 2E,
7030 Trondheim
Tlf: 993 39 153
E-post: ud@underdusken.no
annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studantar, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gongar i semesteret. Redaktøren vel sjølv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglane i Vær Varsam-plakaten for god presseskikk. Dei som føler seg urettmessig ramma av omtale i avisa, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/underdusken
@UnderDusken

REDAKSJON

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Helene Mariussen - Tlf: 993 39 153

ANSVARLEG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Inga Skogvold Rygg - Tlf: 918 23 546

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Hanne Christin Våge

NYHETSREDAKTØR
Trine Selle - Tlf: 905 05 239

POLITISK REDAKTØR
Jørgen Benkholt - Tlf: 954 96 291

REPORTASJEREKDAKTØR
Aksel Borgen - Tlf: 452 10 527

KULTURREDAKTØR
Maria Birkeland Olerud - Tlf: 979 82 692

FOTOREDAKTØR </3
Eivind Sandodden Kise - Tlf: 454 739 98

GRAFISK ANSVARLIG
Mari Aarsund Klokke

ILLUSTRASJONSSJEF
Kanutte Torsteinsdottir Næss

DEBATTREDAKTØR
Erland Årstad - Tlf: 905 53 233

SALGSJEF
Simen Foyn - Tlf: 912 43 431

DISTRIBUSJONSANSVARLIG
Fredrik M. Dolve - Tlf: 976 80 792

IT-SJEF
Magnus Kiro - Tlf: 917 48 566

GIENGSJEF
Maren Kronlund - Tlf: 469 68 063

DAGLIG LEDER
Kaja Felix Sønslens - Tlf: 993 80 530

DESKERE
Marianne Solheim Rothaug,
Emil Henry Flakk, Kyrre Ryeng, Ida Jonsberg, Synne Hammervik, Ingunn Mjønnerud, Stine Mari Male

JOURNALISTER
Miriam Nesbo, Ola Krogh Halvorsen, Siri Overn, Christian Danielsen, Kristian Aaser, Anette Sivertstøl, Amanda Roland, Hilde Heggstad, Hannah Lerfaldet, Erland Årstad, Halvor Bjørntvedt, Line Brox, Håvard Karlsen, Maria Birkeland Olerud, Emil Øversveen, Emil Flakk, Vera Kvistgaard, Vanja Thrones, Vilde Svineng, Karina Solheim, Håkon Bjørngård, Håvard Haraldsen, Øystein Fandrem, Daniel Guanio, Marius Flatås, Martin Stubban, Hannah Lindberg, Kjersti Littlekare

FOTOGRAFER
Amalie Stokkan Kristoffersen, Eirik Vole Rye, Sindre Haugen, Julie Trulsvik Rasmussen, Caroline Ramnæs, Anna Rossøva, Maria "Kulturredaktør" Birkeland Olerud, Madeleine Norås, Marit Håskjold, og Silje Krager Det ordner seg.

ILLUSTRATØRER
Synøve Daaland, Trude Bakken Telle, Christian Høkaas, Vegard Stolpnessæter, Håvard Karlsen, Iria Samuelstuen, Kanutte Torsteinsdottir Næss og Mariann Stensaas

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Nyhet: Andrea Gjerde
Reportasje: Cesare Schwabl
Kultur: Ingvild Olausen og Mari Aarsund Klokke

KORREKTUR
Markus Tobiasen, Emil Flakk, Hanne Christin Våge, Marvin Bredal Lillehaug og Ida Lyche

FORSIDE
Illustrasjon: Christian Høkaas
Foto: Eivind Sandodden Kise

Takker og bukker. Lev vel <3

NYHET

Siden SIST:

Photo: Arnfinn Pettersen/Human-Etisk Forbund.

Flere vil til DMMH

Dronning Mauds Minne Høgskole (DMMH) opplever en økning av antall søkere på 10,4 prosent sammenlignet med tallene fra 2013. Høgskolen forteller i en pressemelding at økningen er gledelig siden de opplevde en nedgang i fjor som de mistenker skyldtes at utdanningen endret navn fra førskolelærer-til barnehagelærerutdanning.

Høgskolen opplever også at den mannlige andelen søkere har gått opp sammenlignet med tallene fra i fjor. Hele 23 prosent flere menn har søkt barnehageutdanningen ved DMMH i år sammenlignet med 2013.

Årets søkertall offentliggjort av Samordna Opptak viser at 12 024 søkere har NTNU øverst på sin liste, dette er en økning på 1,34 prosent sammenlignet med 2013. Høgskolen i Sør-Trøndelag opplever en økning på tre prosent.

Mangler regler for akademisk boikott

Tre av de fire største Universitetene og Høgskolene i Norge har ingen overordnede etiske retningslinjer for akademisk boikott. Dette er ytterst problematisk sier førsteamanuensis Lars Gule ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) til Universitetsavisa.

HiOA har ingen felles etiske retningslinjer for hvem man samarbeider med eller hvordan. Universitetet i Oslo (UiO) har egne bestemmelser om å ta hensyn til menneskerettigheter for samarbeid inngås, mens NTNU overlater det hele til «forskernes egen samvittighet».

— Her i Norge er vi opptatt av bedrifters samfunns-ansvar. Og ofte hjelper akademiske institusjoner til med å utarbeide slike etiske regler for bedrifter som skal drive virksomhet i utlandet. Vi vil ha regler mot barnearbeid, for fagforeninger, likestilling og så videre, og ikke mist vil vi at det skal tas miljøhensyn. Men at akademisk virksomhet skal kunne heve seg over dette og late som om dette ikke handler om politikk, og at «vi» ikke skulle ha noe ansvar, er uholdbart, sier Gule.

Årets vikar

NTNU-studenten Dunja Matanovic gikk seirende ut av konkurransen om å bli Adecco-konsernsjef for en sommer.

— Dette var overraskende. Da jeg leste begrunnelsen tenkte jeg at, «dette er ikke meg». Men morsomt å komme så langt, sier Matanovic selv, i følge en pressemelding fra Adecco.

Adeccos konsernsjef, Anders Øvre-Johnsen, berømmer i pressemeldingen Matanovic som et lovende lederemne.

— Vi har funnet fire fremragende personer som alle utmerket seg. Det som skiller dem fra tidligere år er at ingen er den typiske siviløkonomen. Her har vi alt fra entreprenørskap, miljø og industriell økonomi. Det er moro å se så stor variasjon i toppkandidatene i år, uttaler konsernsjef i Adecco, Anders Øvre-Johnsen.

Av de ti finalistene var fire NTNU-studenter

UD FOR

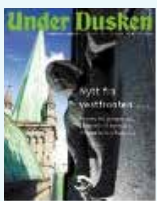
75
ÅR
SIDEN

Verden trenger en ny industri, og industrien trenger nye ingeniører. Det må skapes en ny ingeniørtype, og han må skapes gjennom studietiden.

25
ÅR
SIDEN

Årets første russefest var en verdig opptakt for de røde og blå. Bortsett fra litt mye gulping på do, holdt forsamlingen god klubbafstenstandard.

10
ÅR
SIDEN

En gledelig opplysning til vårkåte studenter: God sex kan gjøre mer for intelligensen enn lesing av bøker.

Besøk vår spesialbutikk for klatring ved Gamle Bybro

- Norges garantert beste pris på Klatrepakke
- Trondheims største utvalg
- Vi tilbyr også skred og padlekurs

Åpningstider 11-17.45 (16)

www.ute.no

NYE UTE-HALLEN

En av Norges flotteste klatrehaller med vegger på 17, 16, 13 og 11m og mer enn 130 ulike ruter. Trondheims tauklatrehall ligger naturskjønt til ved Ladehammeren.

- Klatrekurs hver uke
- Mer enn 140 ruter
- Årskort m. stud. rabatt

“ Da jeg var sju år, fikk jeg 48 kroner av pappa for å ikke grine hos tannlegen.

Nå får jeg 480 kroner i avslag!

tannklinikken) dine tenner

Kampanjetilbud til alle studenter.

Vi gir over 50 % rabatt på undersøkelsen for alle studenter. Din pris blir kr. 450,- for undersøkelse med to røntgenbilder og enkel tannrens. (ordinært kr. 930,-). Ved yttligere oppfølging får du 10 % på alle tjenester.

Referer til dette tilbudet når du bestiller time. Vi gleder oss til å ta i mot deg!

Ansvarlig tannlege: Arnt Einar Andersen MNTF

-Fordi mennesker skal smile

Besøksadresse:
Trondheim Torg
Kongens gate 11
7013 Trondheim

Telefon: 73 99 19 99
SMS: Send "Ring" til 2007
resepsjonen@tannklinikken.net
www.tannklinikken.net

Åpningstider:
Man. - tors.: 07:00 – 19:00
Fredag: 07:00 – 16:00

SAMFUNNSRELEVANT: Tina Louise Ringstad og Linda Evenstad Emilsen mener at humanioras nytteverdi er underkommunisert.

Humaniora under press

Samtidig som humanioradebatten tiltar med økende styrke, utfordres Humanistiske fakultet (HF) ved NTNU av omstilling og budsjettkutt. Men humanistene nekter å gå i forsvarsposisjon.

FAGDEBATT

TEKST: Christian Danielsen
FOTO: Erik Vole Rye

Fredag 21. mars fikk kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen overrakt Friitt Ord-rapporten «Hva skal vi med humaniora?» Rapport om de humanistiske fagenes situasjon i Norge. Rapporten skulle bidra til diskusjonen om hvilket behov humaniora fyller, og hvilken rolle humanistiske fag kan og bør spille i offentligheten. Ved teknologidominerte NTNU har imidlertid utfordringer av en annen art stått i kø for Humanistiske Fakultet den siste tiden. Ledelsen ved fakultetet har blitt tvunget til å sette til verks en

rekke tiltak for å demme opp for et stort oppsamlet underskudd.

Sparetiltak og reformer
Til tross for at fakultetet møter humanioradebatten midt i en krevende omstillingsprosses, understreker dekan Anne Kristine Børresen at ambisjonene til HF ikke er redusert – snarere tvert imot.
– Sparetiltakene og prosjektet «Bærekraftig studieportefølje» er nettopp satt i gang for at HF skal få et større økonomisk handlingsrom. Vi er overbevist om at fagene og kompetansen ved fakultetet vårt er nødvendig for at NTNU skal kunne realisere visjonen om «Kunnskap for en bedre verden», sier Børresen.
For å forhindre frafall skal

bachelorstrukturen ved HF legges om fra og med høsten 2014, noe som blant annet innebærer at alle studenter ved fakultetet må skrive bacheloroppgave. Nylig ble det også besluttet at det obligatoriske oppstartsprogrammet Humstart ikke tilbys høstens nye studentkull, da man i stedet vil satse på å styrke studentenes spesialiseringsmuligheter innenfor eget studium.
Professor Kristin Melum Eide ved Institutt for språk og litteratur har vært foreleser på Humstart siden programmet ble startet. Hun påpeker at de store frafallstallene innenfor humaniora får to alvorlige konsekvenser: Inntjeningen ved fakultetet går ned og studiet får dårlig reklame. Da blir det også vanskeligere å rekruttere.
– Det er et mål å rekruttere flere studenter og å øke antallet som tar

høyere utdanning, men da vet vi også at vi ikke bare tiltrekker oss toppstudentene. I dag er det større variasjon innad i studentmassen, og derfor er vi nødt til å legge bedre til rette for alle, sier Eide.

– Grunnforskning har egenverdi
Eide tror at mye av diskusjonen om humanioras framtid handler om nytten av grunnforskning. Hun mener at også forskning som ikke er siktet mot direkte anvendelse, har en egenverdi.
– Grunnforskningen som er typisk for mye av humaniora er ulik den anvendte forskningen som gjerne forbindes med teknologi- og realfag, der en gjerne begynner med utgangspunkt i et problem som skal løses. Likevel vet vi at mye innovasjon og kunnskap har kommet fram nettopp med utgangspunkt i grunnforskning, påpeker hun.

Linda Evenstad Emilsen og Tina Louise Ringstad skriver begge masteroppgave innenfor nordisk språk, men med ulikt fokus. Emilsens forskning tar utgangspunkt i adjektivbruken i Bjugndialekten, mens Ringstad forsker på språkutvikling blant toåringer. De har selv kjent på at det å jobbe med grunnforskning innenfor et humanistisk fag kan bli møtt med skepsis.
– Det er kjedelig når man hele tiden må forsvare det man holder på med. Jeg føler at jeg ofte må svare for relevansen til det jeg studerer og forsker på. Spesielt utenforstående har en tendens til å ha liten forståelse for at grunnforskning har en egen samfunnsverdi, sier Ringstad.

Emilsen legger til at det ikke alltid finnes et klart svar på hva humanistisk forskning skal brukes til, før funnene blir kjent. Resultatene må ofte anvendes av andre forskere innenfor andre fag, og sluttproduktet av den prosessen er ikke alltid enkelt å se for seg
– Jeg vet at min forskning har stor betydning, dersom den blir anvendt videre. Derfor føler jeg heldigvis også at jeg gjør noe som er meningsfullt – og hvis man ikke klarer å se på det man gjør som meningsfullt, klarer man heller ikke å gjøre det, sier Emilsen.

Relevans og nyttenivå
Forfatterne av Friitt Ord-rapporten «Hva skal vi med humaniora?» har tatt til motbør mot de kritikere som har hevdet at nytteverdien og samfunnsrelevansen til humanistisk forskning må økes. Eide synes at deler av denne debatten er frustrerende.
– Selvfølgelig er vi samfunnsrelevante. Vi står overfor kjempestore

OMSTILLING: Ved NTNU har HF tatt flere omfattende grep for å styrke sitt fremtidige økonomiske handlingsrom.

etiske problemstillinger for eksempel innen velferdsteknologi og trenger absolutt derfor filosofer. I vårt institusjonaliserte samfunn spiller arbeider innenfor litteratur, kunst og film en viktig rolle i å utvikle de mellommeneskelige sidene av oss, forteller Eide.
Hun legger også til at språkforskning blant annet har gitt oss mye kunnskap om hvordan det å lære fremmedspråk tidlig er med på å utvikle hjernen, noe som kan gi Norge et stort konkurransefortrinn.
Eide tror at det er mange prosesser som går parallelt og som bidrar til å fyre opp under dommedagsprofetiene over humaniora. Både i Norge og i Europa foregår det nå en større

humanioradebatt, der man spør seg om hvilken rolle humanistiske fagdisipliner skal fylle i samfunnet og i akademia.
– Jeg mener at det er viktig at vi ikke går i forsvarsposisjon. Når vi konfronteres med kritikk, blir svarene våre veldig ofte defensive. Vi må heller ta utgangspunkt i at det fagfeltet vi opererer innenfor er utrolig viktig, og at det kommer reelle, positive og anvendbare resultater ut av vår forskning, sier Eide. **UD**

ud@underdusken.no

– Humaniora nedprioriteres ikke ved NTNU

– Som rektor er jeg opptatt av NTNUs rolle og mandat som breddeuniversitet. Vår visjon og vårt samfunnsoppdrag er å bidra til kunnskap for

en bedre verden, og å løse de store, globale utfordringene. Det er ikke mulig å realisere uten humanistisk kompetanse, sier rektor Gunnar Bovim

Arkivfoto: Håvard Karlsen

ved NTNU.
Han forteller at han har tillit til at de humanistiske fagene kommer styrket ut av den nåværende omstillingsprosessen ved HF.
– Tiltakene fakultetsledelsen har igangsatt, er basert på en langsiktig tenking hvor målet er å styrke de humanistiske fagene, og skape økonomisk handlingsrom for satsinger både innen forskning og utdanning, sier Bovim.
Rektoren kjenner seg heller ikke igjen i problemstillingen om at humaniora ikke har høy nok nytteverdi.
– Fra mitt ståsted er det ikke tvil om at humanistisk forskning er nyttig. Det er i dag en stor etterspørsel etter humanistisk kompetanse fra mange deler av arbeidslivet, det er i seg selv et uttrykk for nytteverdi, hevder Bovim. **UD**

KOMMENTAR

ERLAND ÅRSTØL
Journalist

Kom deg ut nå

Når NTNU nå har bestemt seg for å legge ned HUMSTART er det en ytterligere spiker i den kisten som er de humanistiske fag. Det har blitt en gjenganger de siste årene : Det Humanistiske fakultet utarmes stadig innholdsmessig under parolen «omstruktureringer.» Samtidig bedryes det av rektor Gunnar Bovim at humanistiske linjer fortsatt prioriteres av NTNU.
Den prioriteringen er bare tull. Man trenger ikke gjøre mer enn å ta seg en spasertur gjennom NTNU Gløshaugen og Dragvoll for å skjønne hvor pengene går. Dette reflekteres også gjennom det nylig publiserte Studiebarometeret fra NOKUT som viser arbeidsmengden studentene legger ned: Humaniora-studentene nedprioriterer studiene fordi de selv blir nedprioritert.
Det er ingen redning i sikte. Både rektor Gunnar Bovim og kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen har gitt uttrykk for at man skal satse på de sterkeste fagmiljøene. Da er det på ingen måte humanistiske fag ved et teknologisk rettet universitet som kommer til å prioriteres. For de samfunnsvitenskapelige fag er det kanskje et visst håp, da de kan knyttes tettere opp mot den alltid prioriterte teknologien.
Det er vanlig å avslutte denne typen kommentarer med en konstruktiv og oppløftende kommentar: «Gjør dere dette, så kan problemet løses på sikt!» Ikke denne gangen. Utarming av humanistiske fag ved NTNU har gått for langt, og vil etter alle solemerker bare fortsette. Hva bør man gjøre som humaniora-student ved NTNU? Begynn å studere ved et annet universitet. Det er ikke noe håp for deg ved NTNU.

BYGGEKLOSSER: NHO mener universitetens jobb er å produsere kunnskapen som trengs for å bygge samfunnet videre.

– Universitetets jobb er kunnskap

NHO er bekymret for det de kaller «mastersyken». Det er etterspørsel etter masterstudenter, mener historieprofessor.

MASTER

TEKST: Martin Stubban
FOTO: Caroline Ramnæs

Kostnadene ved å utdanne befolkningen er store, og NHO mener at vi bruker ressursene feil i universitets- og høyskolesektoren.

– Bedriftene sier at de har et udekket kompetansebehov ifølge vårt kompetansebarometer. I tillegg har hver femte bedrift måttet redusere virksomheten sin som følge av mangel på riktig kompetanse, sier regionsdirektør Merethe Storødegård i NHO Trøndelag.

– Studiet ikke eneste kilde til kompetanse

Mange studenter sliter i tillegg med å brukt kompetansen sin i arbeidslivet. Tidligere student ved NTNU, Marit

Flinder Johannessen, jobber til daglig som kommunikasjonsrådgiver i miljøorganisasjonen Zero. Hun tror problemet spesielt gjelder de som studerer humanoria og samfunnsfag.

– Jeg tror man må bli flinkere til å fortelle hva Norge trenger i stedet for å definere problemet som en mastersyke, sier hun.

Johannesen mener at man allerede på bachelornivå må få tydeliggjort hvilken kompetanse man tilegner seg ut fra veivalg man tar underveis i studiet. Samtidig mener hun studentene selv har et ansvar for å skaffe den kompetansen de trenger.

– Det å jobbe med miljøspørsmål er ikke så relevant med tanke på det jeg studerte, men jeg lærte meg teknikker for hvordan jeg kan analysere og forstå ting. I tillegg var de frivillige vervene jeg hadde en form for studierelatert praksis, som har gitt meg bredere kompetanse, sier hun.

Universitetets samfunnsmandat

Tall fra SSB viser at antall mastertilbud er nær tredoblet siden år 2000. Samtidig har utgiftene til universitets- og høyskolesektoren økt med 30 prosent de siste fem årene. Leder Tor Einar Fagerland ved Historisk institutt deler ikke i NHOs bekymring for utviklingen, og vektlegger at samfunnet blir stadig mer komplekst og kunnskapsorientert.

– Innenfor profesjonsutdanningene kan det holde med en bachelorgrad, men innenfor fagretninger som samfunnsfag, humanoria og realfag så har mastergraden en egenverdi. Dette fordi det gir en faglig fordypning som jeg tror samfunnet trenger mer av, sier Fagerland.

Dermed legger han seg på linje med nestlederen i Norsk studentorganisasjon, André Almås Christiansen, som i Aftenposten tidligere denne måneden svarte kritikken fra NHO med at universitet- og høyskolesektoren skal bygge samfunnet, ikke bedrifter.

FAKTA OM

- Ifølge NHOs undersøkelse vil bare en av ti bedrifter ha stort behov for ansatte med mastergrad om fem år

- Over halvparten av bedriftene sier at bachelorutdannede kan gjøre jobben like godt som noen med master.

- Tall fra SSB viser at seks av ti studenter planlegger å fullføre en høyere utdanning som tar mer enn fire år

- Antall mastertilbud økte fra 364 i 2000 til 937 i 2012

Kilder: nho.no, <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/nokkeltall/statlig-ressursbruk-og-resultater>

– Master er ettertraktet

På Historisk institutt har de studier som er yrkesrettet, som kulturminneforvaltning og historielektor, samtidig som de har de mer generelle studiene historie og arkeologi. Fagerland hevder at mastergradene svarer til et reelt behov i arbeidslivet.

– Vi opplever at studenter som har gått ut i jobb etter fullført bachelorgrad har kommet tilbake for å ta mastergrad, fordi det de opplever i arbeidslivet gjør at de føler behov for ytterligere kompetanse, sier Fagerland.

NHO på sin side peker på at vi i større grad må dimensjonere utdanningstilbudene etter næringslivets behov.

– Vi utdanner for få fagarbeidere og ingeniører sammenlignet med andre land, sier Storødegård. **ud**

ud@underdusken.no

POSTER30™

NEW SHIT.
SAME WRAPPING.

BIFFY CLYRO ^(UK) FRANZ FERDINAND ^(UK) TUNGTVAHN
LONDON GRAMMAR ^(UK) SKAMBANK, ACTION BRONSON ^(US)
HIGHASAKITE, WARPAINT ^(US) STEIN TORLEIF BJELLA
CLOUD NO THINGS ^(US) JOHNDOE, CULT OF LUNA ^(SE) MØ ^(DK)
GOLD PANDA ^(UK) KELELA ^(US) THUMPERS ^(UK) DRÅPE, THE FJORDS
TRONDHEIM, MARINEN 15. -16. AUGUST 2014

Karriere med kulturforståelse

Gir utenlandsopphold en karriereboost i yrkeslivet? Ikke automatisk, mener NHO-rådgiver.

SENIORRÅDGIVER: Jan Uthus i NHO ser behovet for internasjonal kompetanse

► UTVEKSLING

TEKST: **Miriam Nesbø**
FOTO: **Madeleine Noraas**

Antallet norske studenter som velger et utenlandsopphold i løpet av studiekarrieren, har holdt seg stabilt høyt de siste årene. I viktige norske samarbeidsland som Tyskland og Kina har tallene økt.

President Vibeke Munthe-Kaas i Association of Norwegian Students Abroad (ANSA) mener at kandidater blir selvstendige av å studere i utlandet, og at de får muligheten til å knytte nettverk på kryss og tvers av hele verden.

– Dette er egenskaper og kvaliteter Norge trenger og derfor styrker det deg som kandidat når du skal ut i arbeidslivet, sier Munthe-Kaas. Hun mener at det ikke går an å sammenligne noen uker ferie med et helt semester i et fremmed land. – Som turist skraper du så vidt i overflaten til lokalsamfunnet. Er du der som student, bor du der, jobber der og opplever grå hverdager og rushtrafikk. Du blir en del av den lokale rytmen, sier hun.

Karriereveier

Seniorrådgiver Jon Uthus i NHO er enig i at den internasjonale kompetansen til Norge blir viktigere. – En bedrift med utstrakt internasjonal

aktivitet vil i større grad ønske internasjonal kompetanse. For eksempel kan tysk læres i Norge, men kulturforståelse kommer først og fremst av å tilbringe tid i landet, sier han. Uthus mener at de faglige impulsene man får er spesielt viktige, men påpeker at det varierer fra bedrift til bedrift. Særlig teknologistudenter kan dra nytte av det, mener han.

– For de som er eksportrettet, er det viktig med internasjonal kunnskap. Norges eksport er i dag veldig teknologi- og kunnskapsdrevet. Det gjør det nødvendig og naturlig med kulturforståelse for de landene og kulturene en eksporterer til, sier Uthus. Han trekker også fram reiselivsbransjen i Norge som en sektor som trenger folk med kulturkompetanse.

Må ha yrkesrelevans

Uthus understreker at en alltid lærer av å omgås andre kulturer. Likevel mener han at noen former for utveksling som det å ta ex.phil på Bali, heller er en opplevelse heller enn et karrieresteg.

– Noe kan selvsagt være eventyr, men hvis du skal tenke på det som en karrierevei, bør du alltid være bevisst på hva du er der for, sier Uthus. Han oppfordrer studenter til å ta deler av utdanningen i utlandet, men sier at det må ha en karriererelevans. – Internasjonal kompetanse kan gi deg en nøkkelrolle i det aktuelle landet med tanke på eksport og samarbeid, sier han.

Innsikt i norsk kultur

Utdanningsnivået i Norge er i dag på et relativt høyt nivå, og Uthus mener at det gagnar søkeren og næringslivet mest med en kombinasjon av utenlands- og innenlandsstudium. Han mener at studenter som tar hele graden sin i utlandet, vil gå glipp av mye.

– De kan gå glipp av mye av kunnskapen om hva norske arbeidsgivere og det norske samfunnet forventer og krever, sier Uthus.

Han sier også at mange bedrifter som skal ansette nyutdannede ingeniører, foretrekker kandidater fra Gløshaugen. Uthus trekker fram offshore som en bransje der en søker vil være nødt til å ha formalkompetansen i orden, men som også ønsker utenlandske impulser som er relevante for arbeidsplassen.

– Hvis denne formalkompetansen ligger i bunn vil selvsagt søkere som har tilbrakt tid i for eksempel Brasil, og har kunnskap om kulturen og språket, være svært interessant, sier Uthus. Vibeke Munthe-Kaas i ANSA mener at tilleggsverdien ved å studere i et annet land og en annen fagtradisjon er viktig selv om spriket i kvalitet ved utdanningsinstitusjoner, både i Norge og i utlandet, er stort.

– Man ser ofte annerledes på ting vi i Norge tar som en selvfølgelighet, sier hun. **UD**

ud@underdusken.no

NTNU-student døde

Den drapssiktede 30-åringen skrev på Facebook samme dag at han følte seg syk.

► DØDSFALLET PÅ CAMPUS

TEKST: **Halvor Bjørntvedt**

30-åringen som ble siktet for drapsforsøk etter å ha angrepet et ektepar på Gløshaugen med en saks, døde tirsdag etter å ha ligget to dager i koma. Like etter stikkepisoden ble studenten funnet med livstruende stikkskader i nærheten. – Vi vet ikke hvordan mannen har fått disse stikkskadene - om de er påført gjennom et fall eller om de er selvpåført. Siden han sprang fra åstedet er det ingen grunn til å tro at han fikk skadene

i basketaket, sa Politioverbetjent Geir-Ole Momyr til adressa.no i forrige uke.

Følte seg syk

Samme dag som episoden fant sted hadde avdøde uttrykt på sosiale medier at han følte seg syk, og at han hørte «rare lyder». Til Adresseavisen sier Momyr at politiet er kjent med meldingene, men vil ikke kommentere innholdet i disse. Ifølge kilder innenfor samme fagområde hadde siktede få venner i miljøet, og holdt seg mye for seg selv, skriver Adressa.

– Jeg kjente ham ikke personlig. Men jeg

har hørt fra iranere at han ikke hadde mange venner her. Han var aldri med på noen aktiviteter, sier denne kilden til Adressa.

Mindre kartlegging av internasjonale studenter

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, som ble gjennomført av samskipnadene sist i 2010, antyder at ensomhet er den vanligste grunnen til psykiske plager.

Leder Vilde Coward i Velferdstinget forteller at SiT ikke har gjennomført noen undersøkelser direkte rettet mot internasjonale studenter siden 2009.

– Helse- og trivselsundersøkelsen for

internasjonale studenter ble avviklet, ettersom den påviste liten forskjell mellom de norske og de internasjonale studentgruppene. Grunnbehovene knyttet til psykisk helse er de samme, sier Coward.

Coward forteller at SiT, utdanningsinstitusjonene og andre instanser i kommunen gjennomfører mindre stikkprøver for å kartlegge psykisk helse i forskjellige miljøer.

– Vi vil fortsette å ha fokus på psykisk helse fremover, blant annet ved å jobbe for at samskipnadene skal få støtte til dette over statsbudsjettet, sier hun. **UD**

ud@underdusken.no

Nutrix

– Mange sier at gutter studerer sykepleie av to grunner, enten for å sjekke damer eller fordi de er homofile, sier leder Stian Eliassen. Han er én av få gutter på sykepleierutdanningen ved HiST, til sammen utgjør de kun åtte prosent. Eliassen legger ikke skjul på at det ikke alltid er like enkelt å være leder for så mange jenter.

Omsorg

Nutrix er det latinske ordet for sykepleier, men det kan også bety «å amme en annens barn». Eliassen tolker det slik at man skal vise omsorg for andre, uten at amming involvert, og at dette er en veldig god beskrivelse av både sykepleieryrket og linjeforeningen.

– Vi prøver å ta godt vare på hverandre, så navnet vårt har betyr mer enn bare «sykepleier», sier han.

Ny linjeforening

I forhold til mange av Trondheims linjeforeninger er Nutrix veldig ny. Foreningen ble startet opp i 2011 av studentene som nå går sitt tredje og siste år. De følte at det var på tide at sykepleierstudentene fikk sin egen linjeforening og sitt eget faste samlingspunkt, spesielt fordi studentene er lenge borte fra hverandre i praksisperiodene som følger med studiet. Tre år etter oppstart har linjeforeningen 600 medlemmer, og alle årstrinnene er representert i styret.

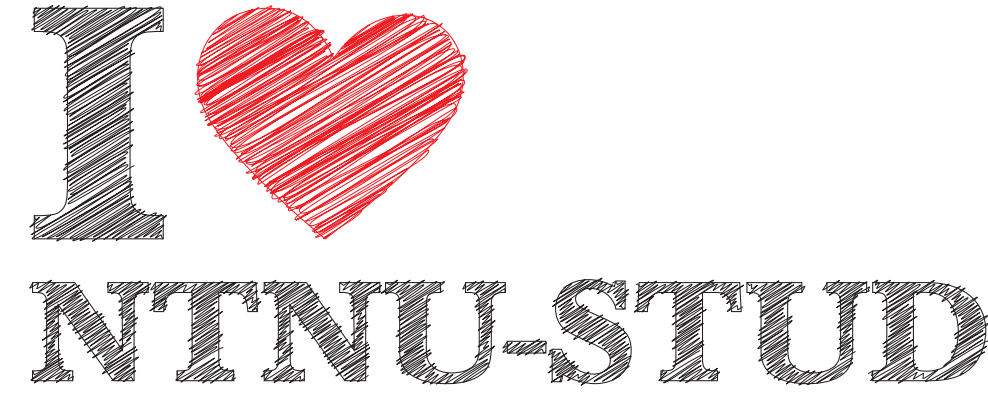
Tradisjoner

Selv om linjeforeningen er forholdsvis ny, er Nutrix godt i gang med å innføre arrangementer og tradisjoner. Blant annet arrangerer de et halvsøsterball hvert år for andreklassingene. Dette ballet markerer at de er halvveis i studiet og halvferdige «søstre». Nutrix arrangerer en rekke mindre arrangementer, for eksempel kinokvelder og fester med andre linjeforeninger.

Kroner ny leder

Når et nytt styre velges skal den avtroppende lederen lage en krone som gis til den nyvalgte på årsmøtet. Eliassen forsikrer at kronen ikke er en fryd for øyet, men at den han fikk da han ble valgt til leder, likevel har fått en hedersplass på soverommet. – Den kommer jeg aldri til å kvitte meg med, sier han.

TEKST: Siri Overn

Ønsker studentombud på NTNU

Studenttinget planlegger å legge fram forslag om studentombud til NTNU. Forslaget kommer etter suksess med en lignende ordning ved UiO.

► STUDENTOMBUD

TEKST: **Kristian Aaser**
ILL: **Cesare Schwabl**

Studentombudet er en uavhengig bistandsperson for studenter, og formålet med stillingen er at studenter lettere skal kunne orientere seg i universitetslandskapet. – Studenttinget jobber hardt for å fremme denne saken, sier Studenttinglederen Elena Slydal ved NTNU.

Hun forteller videre at saken er fremmet for direktoratet og dekaner.

NTNU henger etter

I Sverige eksisterer det studentombud ved 15 institusjoner, og i år har Universitetet i Tromsø vedtatt å opprette et studentombud. Ved Universitetet i Oslo (UiO) ble studentombudet opprettet i fjor. De har jobbet med å ivareta studentenes rettigheter i problematiske saker, bistå studenter overfor universitetet og undersøke universitetets saksbehandling.

– Hvorfor henger NTNU etter i opprettelsen av et studentombud?

– Rektor ved UiO hadde dette som hjertesak da han stilte til valg for perioden 2009-2013, og Studentparlamentet deres startet arbeidet med opprettelsen av et studentombud allerede i 2011 – fire år før Studenttinget ved NTNU gjorde

det, sier Slydal.

Da forslaget ble tatt opp i Studenttinget i år, ble det lagt vekt på antall klager studenter fikk medhold i. Av de 50 sakene klagemda ved NTNU mottok fikk studenten medhold i fire av dem. Studenttinget mener at dette kan vise at den nåværende klageordningen ikke er optimal for studentene. Slydal forteller videre at ansvaret for gjennomføringen ligger hos både institusjonene og studentene.

– Vi har begge felles interesse i å arbeide for studentenes beste. Studentene har et ansvar for å gjøre en innsats for å fremme saken, men det er til slutt universitetets oppgave, sier hun.

Hun er optimistisk, til tross for at NTNU-styret foreløpig ikke har gitt noen signaler. Rektor Gunnar Bovim ved NTNU forteller at han ikke er oppdatert på saken om et studentombud.

– Vi vet at dette er en aktuell sak, og at det har blitt innført og diskutert ved flere andre norske universiteter. Likevel foregår det ikke noe aktivt arbeid med dette ved NTNU for øyeblikket, sier han.

Suksess ved UiO

Marianne Høva Rustberggard begynte i stillingen som UiOs studentombud i starten av 2013. Ifølge årsrapporten fra samme år skal studentombudet være et supplement til universitetssystemet. Rustberggard forteller at det er tydelig at det har vært behov for en slik ordning.

– Da det ble bestemt at jeg fikk jobben høsten 2012 fikk jeg i løpet av et par dager fire henvendelser, sier hun. Studentombudet har ikke beslutningsmyndighet, men vil bistå studenten ved å sortere og kartlegge problemstillinger ved henvendelser. Rustberggard forklarer at systemet med en uavhengig bistandsperson gjør det enklere for studenter å finne fram i systemet.

– Alle universiteter har veiledningsplikt og ulike krav innen organisasjonen. Det skal alltid finnes steder studenter skal få svar. Men med et ombud kan det – blant annet – bli lettere å bistå isaker utenom det vanlige, sier hun.

Mange henvendelser

I 2012 mottok studentombudet ved UiO ifølge deres årsrapport 102 henvendelser. Rustberggard forteller at selv om det er vanskelig å kategorisere, så har trykket det første året vært størst på eksamensrelaterte problemstillinger.

– Saker som omhandler fusk eller klager har vært vanlige, og også saker som omhandler tap av studieretten, sier hun. Hun understreker at studentombudets rolle ikke er å være studentenes representant, men at hun er en uavhengig bistandsperson.

– Jeg er elevenes stemme på systemnivå, sier hun. **UD**

ud@underdusken.no

Har aldri vært sikrere

Den siste delen av FNs klimarapport gir bedre kunnskap om de dramatiske endringene vi står overfor, godt hjulpet av NTNU-forskere.

BIDRAG: Edgar Hertwich er en av NTNU-forskerne som har bidratt til FNs klimarapport

► KLIMAFORSKNING

TEKST: Ola Krogh Halvorsen
FOTO: Amalie Stokkan

– Atmosfæren og havene har blitt varmere, isen smelter, havnivået stiger og konsentrasjonen av klimagasser øker, sa leder Rajendra Pachauri for FNs klimapanel da han la fram del én av FNs femte klimarapport. Palmesøndag ble tredje og siste del av rapporten lagt fram.

– Det er hyggelig at NTNU har bidratt til denne rapporten. Det viser at vi er ledende på enkelte områder innen klimaforskning, sier professor i industriell økologi, Edgar Hertwich.

Sammen med fem kolleger fra NTNU har Hertwich bidratt til delrapporten.

Sikrere forskning

Etter forrige klimarapport ble lagt fram i 2007, ble Al Gore og FNs klimapanel tildelt Nobels fredspris. Edgar Hertwich vil ikke spekulere i om dette gir den nye klimarapporten større politisk tyngde, men er glad for at rapporten får internasjonal oppmerksomhet.

– Det er viktig at rapporten blir dekket av internasjonale medier, men det viktigste er at den får virkning på lang sikt og ikke blir glemt så snart den er ute av nyhetsbildet, sier Hertwich. I den første rapporten som ble lagt fram i 1990 mente forskerne at det var 50 prosent sjanse for at den globale oppvarmingen var menneskeskapt. Nå er de

95 prosent sikre.

– Denne rapporten gir et klarere bilde på hvorfor klimagassutslippene fortsatt vokser. Dette er i stor grad grunnet en stor industrialisering i mellominntektsland som Brasil og Kina. Her har industrien hatt en kraftig vekst, og store deler av energiforbruket kommer fra kullkraft, sier Hertwich. Klimapanelet gjennomfører ingen ny forskning, men baserer rapporten på forskning og litteratur som omhandler vitenskapelige, teknologiske og samfunnsøkonomiske aspekter ved klimaendring.

– Den store utfordringen var å korte alt ned til én rapport. Selv om den er på over 2 000 sider, er halvparten referanser til forskningsarbeid, sier Hertwich.

FAKTA OM

- Rapporten blir lagt fram av FNs klimapanel med 5-7 års mellomrom
- Over 800 forskere fra 85 land har bidratt til rapporten
- FNs klimapanel mottok i 2007 Nobels fredspris for sitt arbeid med å spre kunnskap om klimaendringer
- Rapporten ansees som det viktigste grunnlaget for internasjonal klimapolitikk

Nytt kapittel

Professor Daniel Beat Müller ved Institutt for energi- og prosesseteknikk er en av hovedforfatterne i kapittelet om bosetning, infrastruktur og planlegging.

– Dette er den første rapporten med et kapittel viet til byer og infrastruktur. Vi ser at byer står for store deler av klimagassutslippet og at verden stadig blir mer urbanisert. Kunnskap om hvordan byer kan gjøres mer miljøvennlige er derfor veldig viktig, sier Müller.

Som forfattere av et helt nytt kapittel, møtte forskerne flere utfordringer.

– Vi var mange hovedforfattere med ulik bakgrunn og forskjellige ideer om hvordan kapittelet skulle utformes. Det ble en utfordring å finne strukturen. Det blir nok lettere for de som skal skrive det neste gang, sier Müller.

Umulig å nå klimamål

NTNU-professorene håper rapporten vil føre til et bedre internasjonalt samarbeid og global klimapolitikk.

– Det er viktig med et globalt samarbeid for å senke klimagassutslippene. Ulik klimapolitikk i forskjellige land fører til at industrien og utslippene blir flyttet til land med få utslippsbegrensninger. Derfor er det viktig å se på klimareglementer i et globalt perspektiv, sier Hertwich.

I delrapport én blir det slått fast at det er mulig å holde seg innenfor en økning av gjennomsnittstemperatur på to grader. Dette er noe Müller og Hertwich stiller seg skeptisk til.

– Å holde seg innenfor togradersmålet vil være veldig vanskelig. Da må vi gå ned til et CO2-utslipp lik null innen århundreskiftet, noe som er en tøff oppgave, sier Hertwich.

Klimagasser gir ikke en umiddelbar økning i temperatur, men lagres i atmosfæren og virker over tid. Dette gjør at vi ikke ser virkningen av vårt utslipp enda.

– Å stanse en global temperaturstigning er litt som å stanse et stort skip. Man må begynne å bremse lenge før man nærmer seg land, sier Müller.

Er avhengig av bedre teknologi

Delrapport tre fokuserer på tiltak og virkemidler for å kutte klimagassutslippet.

– Ny teknologi gjør at vi kan produsere materialer som stål og sement med mindre utslipp. Problemet er at vi bruker stadig mer av disse materialene. Det er viktig at vi ikke kun ser på produksjonssiden, men også på hvordan

materialer blir brukt. Her har vi lite kunnskap, sier Müller.

Større byer og bedre infrastruktur er en stor kilde til den økte materialbruken. Det er også i byer vi vil se den største befolkningsveksten de neste tiårene.

– Effektene av befolkningsvekst er noe vi vil se på lang sikt. Dagens befolkningsvekst skjer i områder med et lavt forbruk. Hvordan og hvor mye forbruket i disse områdene øker vil bli utslagsgivende for mengden utslipp i framtiden, sier Hertwich.

Professorene legger også vekt på at man ser framskritt, og begge trekker fram sitt eget felt.

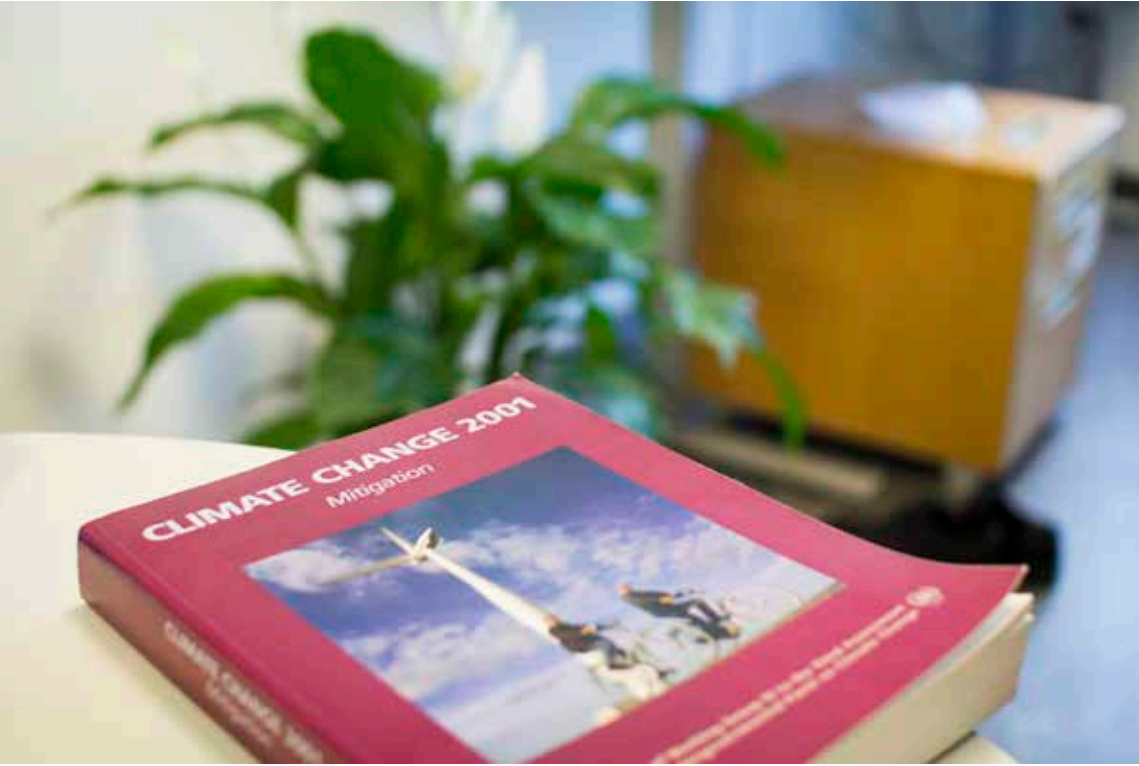
– Innføring av energistandard og merking av bygninger gjør at vi bygger mer effektivt og miljøvennlig, sier Müller.

Hertwich, som var en av hovedforfatterne i kapittelet om energisystemer, trekker fram den store framgangen i produksjonen av fornybar energi.

– Det at fornybar energi har blitt såpass billig og utstrakt er en utvikling som har gått overaskende raskt. Dermed er det grunn til å se litt mer optimistisk på framtiden, sier Hertwich.

UD
olahalo@underdusken.no

KLIMARAPPORTEN: FNs klimarapport kommer i tre deler. Del tre fokuserer på tiltak og virkemidler mot klimagassutslipp.

ENERGIBOMBER: Det mangler ikke på energi i et klasserom med over 40 kinesiske elever.

På jobb i Østens framtidsland

Glem dyre backpacker-turer til Kina. Opplev et land i eksplosiv vekst som engelsklærer.

► STUDENTPRAKTIKANT

TEKST: **Kjersti Litleskare**
FOTO: **Kari Marianne Jensen**

Det er din første dag på jobb som lærer ved en kinesisk barneskole. Hva gjør du når du går inn i klasserommet og blir møtt av 45 ropende, hoppende, papirflykastende, kinesiske tiåringer som ikke enser at du står foran dem og forsøker å få oppmerksomheten deres? Hva med når du bestemmer deg for å gjøre en leksjon mer spennende ved å dra fram en gitar, og de tøffe guttene i klassen roper banneord, himler med øynene og holder seg for ørene? Hvordan er det i det hele tatt mulig å lære bort engelsk

til 45 sjuåringer som ikke forstår stort mer engelsk enn enkle gloser og «hello teacher»?

Annerledes jobberfaring

Sammen med hundrevis av andre deltar jeg denne våren på et seks måneders praksisprogram som engelsklærer i Kina, et såkalt Teach and Travel-program. Gjennom et fire ukers teoretisk kurs i Beijing, og påfølgende fem måneders lærerpraksis ved en kinesisk skole, arbeider jeg mot et sertifikat i TEFL, teaching English as a foreign language. Et slikt sertifikat gir mulighet til å jobbe nær sagt hvor som helst i verden, der det er behov for engelskundervisning.

Å gjennomføre et slikt praksisprogram nettopp i Kina, har blitt populært i takt med landets moderne utvikling.

Ut av isolasjonen

Kina har de siste tiårene lyktes med å åpne seg mer og mer for omverdenen, og de økonomiske framskrittene er tydelige. I Beijing pryder skyskrapere horisonten, velklede forretningsmenn haster gjennom gatene, og dyre biler står parkert utenfor kontorbyggene. Med en slik omveltning kommer utfordringer, både politiske og økonomiske, men også språklige. Svært få kinesere snakker engelsk flytende, og regjeringen har innsett behovet for språkopplæring. Ved å ønske vestlige

praktikanter velkommen, har Kina skapt en vinn-vinn-situasjon for begge parter. Glem dyre backpacking-turer. Som engelsklærer i Kina lever du godt nok til å bo fint og spise ute hver kveld om du ønsker. Det gunstige lærerlivet har lokket mange praktikanter til å bli værende i Kina i årevis.

Tøff hverdag – livslang gevinst

Til tross for spennende kulturmøter og gode framtidsutsikter er ikke praksisopplæringen i Kina nødvendigvis enkel. Gjennom et Teach and Travel-program forbereder du deg til arbeidslivet utelukkende gjennom et fire ukers intensivt kurs. Du plasseres i en fulltidsjobb hvor du har ansvar for flere hundre

elevers engelskundervisning hver uke. Faget ditt har ingen lekser eller prøver, og elevene vet godt at de aldri vil få en eneste karakter av deg. Det er din jobb å motivere dem til å lære.

De aller fleste deltakerne på Teach and Travel-programmet har ingen lærerfaring fra før. Et flertall har heller ingen tanker om å jobbe som lærere i framtiden. Når en legger til utfordringene nevnt over, kan en spørre seg hva i all verden det da egentlig er vi holder på med her borte. Sannheten er at det er snakk om mye mer enn lærerfaring.

Å stå foran et klasserom fullt av fremmedspråklige elever tvinger deg til å bli en kreativ og tydelig språkformidler. Ønsker du deg ledererfaring? Forsøk å holde styr på et klasserom med hormonyfylte trettenåringer som har oppmerksomheten alle andre steder enn på deg. Med på kjøpet får du økt selvtillit og en hardbarket psyke. Kort og godt egenskaper som er nyttige hele livet. Jeg

har all respekt for teoretisk kunnskap, men ingenting slår læringskurven du opplever gjennom å kaste deg ut i praksis i et fremmed land.

Nordmann i Kina

Det kanskje mest spennende aspektet ved å tilbringe seks måneder i Kina, er det å bli kjent med en ny kultur. Kinesere har andre tanker om høflighet, arbeidsmoral og bordskikk enn oss nordmenn, og for en utlending kan tilværelsen i starten føles som en labyrint av nye skikker og normer.

Det som likevel er så herlig med å oppleve en ny kultur fra innsiden, er å se at vi alle, bak våre fasader av sosiale normer, egentlig er ganske like. Kinesere drar ut på byen med vennegjengen, elsker å shoppe og går kledd i de samme boblekåpene som oss hjemme i Norge. Ingenting av dette burde overraske oss, men sannheten er at vi ofte lar oss styre av tankegangen «vi og de

andre». Er det noe en kan lære av et halvt år hjemmefra, så er det å se likheter istedenfor forskjeller.

Flerkulturell folkehøgskole

Oppholdet er også en fantastisk mulighet til å bli kjent med mennesker fra hele verden. De fire første ukene i Beijing tilbringes sammen med rundt 70 andre deltakere. Som ny i byen, og mest sannsynlig uten andre kontakter, blir du tett knyttet til resten av gruppen. Fellesskapet kan minne om samholdet man oppnår på en folkehøgskole.

Deltagerne kommer fra forskjellige steder i verden, snakker forskjellige språk, og har alle sine egne historier å fortelle. Det eneste de har til felles er ønsket om å oppleve Kina. En slik sammensetning av mennesker finner du neppe hjemme i trygge Norge.

Magenvrengende herlig følelse

Som engelsklærer i Kina blir jeg kastet

ut av komfortsonen min hver eneste dag. Jeg har forlatt klasserom med gråten i halsen, hatt lyst til å reise hjem minst en gang i uken, og jobbet meg nesten til utmattelse. Jeg har også opplevd å få gaver og klemmer av elever, og fått sjenerte andreklassinger, som tidligere ikke har turt å si et ord engelsk, til å rekke opp hånden.

Når jeg tar meg selv i å sippe over enda et måltid bestående av nudler og noe annet fullstendig uidentifiserbart, da tenker jeg på hvor heldig jeg er som får oppleve denne utfordrende, frustrerende, men også givende, hverdagen. Sannheten er at det er noe fantastisk tilfredsstillende ved å gjøre noe som de fleste dager føles klin umulig. Det er en magevrengende herlig følelse å sitte tusenvis av kilometer hjemmefra og prøve å takle en fullstendig fremmed hverdag. Det du sitter igjen med er en mestringsfølelse du mest sannsynlig aldri har vært borti før. **UD** ud@underdusken.no

FAKTA OM

- Teach and Travel er et konsept som går ut på at man reiser til utlandet for å undervise språk, som oftest engelsk. Ved hjelp av en organisasjon kan man gjennomføre kurs og praksis som gir sertifikat i TEFL.
- TEFL står for Teaching English as a Foreign Language, og er et internasjonalt anerkjent sertifikat som gir innehaveren mulighet til å undervise engelsk til personer som ikke har engelsk som morsmål.
- Gjennom organisasjonen IES Global, den største innen Teach and Travel i Kina, reiser det i gjennomsnitt 400 personer fra hele verden til Kina årlig for å undervise engelsk. Tallet har økt jevnt siden programmets oppstart i 2005.
- Det er Storbritannia som er klart høyest representert, men land som Tyskland, USA, Australia, Danmark, Sverige og Norge ligger tett bak på listen.

KINESISK SKOLE, ENGELSK SITAT. ”Let every child be successful”. Kinesere er ofte stolte over at skolene deres tilbyr engelskundervisning med vestlige lærere.

RØDE LYKTER: Tradisjon og modernitet møter hverandre i Beijings gater

ET LAND MED TO ANSIKTER: Til tross for rask modernisering kan Kina fortsatt by på vakre kulturelle skatter.

Helgardert mot eksamensnerver

- Det er fullstendig lov å ta seg helt fri i eksamensperioden, mener kursholder i eksamensmestring Stine Bjerregård Hansen.

Tekst: Erland Årstøl **Illustrasjon:** Trude Bakken Telle

Hansen jobber ved Studentservice på NTNU, og holder jevnlig kurs for studenter som ønsker å lese effektivt og roe eksamensnervene. Hun fremhever viktigheten av å variere måten man jobber med pensum på.

– Å lese pensum fra perm til perm igjen og igjen er ikke lurt verken for læringa eller motivasjonen. Da er det bedre å bearbeide stoffet ved å bruke det aktivt. For eksempel kan du svare på oppgaver, diskutere pensum med medstudenter eller forklare faget til venner som ikke studerer det samme som deg, sier hun.

For mange er det en målsetting å lese så lenge som mulig uten å ta pause. Det er ikke nødvendigvis så lurt, mener Hansen.

– Veldig få kan lese i lange bolker uten å miste konsentrasjonen. Generelt vil jeg anbefale at man leser i kortere økter, og har flere pauser, sier hun.

Ta deg helt fri

Ifølge Hansen bør studenter huske at det er lov til å bruke tid på annet enn lesing i eksamensperioden

– Det er bare å ta seg en tur på kino eller gå seg en tur i marka. Hjernen trenger hvile for å bearbeide stoffet, mener Hansen.

Enkelte studenter sverger til lesesalen, mens andre velger å tilbringe eksamensperioden i trygge omgivelser hjemme. Hansen mener man bør velge det som passer en selv best.

– Likevel er det mange som leser hjemme, fordi det er mest lettvin, og ender opp med å ikke få lest noe særlig. Da kan det være like greit å komme inn i en rytme hvor man har en arbeidsdag på skolen, og tar fri når man er hjemme, sier hun.

Når dagen er kommet

Det er ikke alltid enkelt å bevare roen når eksamenspapirene deles ut, og for mange er frykten for jernteppet og umulige oppgaver stor. Da er det bare å puste med magen og prøve å ta det med ro.

– Prøv å holde hodet kaldt, og les grundig gjennom selve oppgaven først. Det er skummelt å tenke at man bare må komme i gang med skrivingen så fort som mulig for å bli ferdig. Da blir det ofte bare rot. Det er nesten alltid lurt å lage en liten plan

om hvordan du skal legge opp besvarelsen først, sier hun.

Det er ikke nødvendig å skrive fullstendige førsteutkast så lenge man har en viss oversikt over hva man skal formidle, og i hvilken rekkefølge man skal skrive eksamen.

– Sivilingeniører og realfagsstudenter har ofte flere oppgaver med regning på eksamen. Da er det lurt å begynne med det du føler deg tryggest på, så får du i hvert fall til noe. Da vet du også hvor mye tid du har igjen til de vanskelige oppgavene.

Hvis jernteppet brer seg

Hvis man ikke klarer å få svaret ut av de små grå, er det bare å ta tiden til hjelp. Jo mer man presser hjernen, desto mer vil den gå i vranglås, mener Hansen.

– Har du jernteppet er det bare å luften ekskamsvaktene. Å snakke om været med en hyggelig pensjonist kan gi deg den pausen du trenger for å komme videre, sier hun. Dukker ikke svaret opp likevel, er det bare å gå videre til noe annet.

– Man husker på assosiasjoner, så hvis du sitter fast kan du gå videre til andre deler av eksamensoppgaven. Da dukker svaret kanskje opp, sier hun. Skulle man slite for mye med stress og nerver foran eksamen, er det hjelp å få.

– Husk at det for NTNU-studenter er mulig å komme innom på Studentservice for en samtale i eksamensperioden. Det trenger ikke være snakk om uoverkommelige problemer, det kan av og til være greit å bare få luftet noen frustrasjoner hos oss før du går tilbake til arbeidet.

UD

ud@underdusken.no

Under Duskens eksamenstips

Vi kan ikke gi noen karaktergaranti, men følger du rådene våre har du i det minste en sjanse.

Planlegging

- Lag en plan for hva du skal gjøre hver dag i eksamensperioden. Gi deg selv konkrete oppgaver, «les og skriv notater til kapittel 3» er bedre enn «les ex.phil». Da kan du ta fri når du har gjennomført dagens oppgaver uten å ha dårlig samvittighet fordi du «burde gjort mer.»

- Har du mulighet til det, kan du legge inn rene fridager uten lesing overhodet. Det er verken normalt eller produktivt å jobbe flere uker i strekk uten en fridag.

- Prøv å planlegge sånn at du har kommet deg gjennom alt pensum noen dager før selve eksamen. De siste dagene kan du bruke til å repetere og terpe på de vanskeligste delene av pensum

- Sett av tid til å løse tidligere eksamensoppgaver og øvingssett.

Lesingen

- Som student bør du jobbe aktivt med pensum. Man suger ikke til seg noe særlig pensum ved å skumme seg gjennom læreboka mens man ligger på sofaen. Skriver du notater, svarer på oppgaver eller diskuterer pensum med andre blir du nødt til å systematisere stoffet i ditt eget hode, og da lærer du mer.

- Verken Facebook eller vg.no utmerker seg som leverandører av pensummateriale. Legg vekk data-maskinen og telefonen når du leser. Hvis du trenger data for å skrive notater eller lese pensum, er det mulig å skru av det trådløse nettverket.

- Sett tydelige skiller mellom jobbing og fri. Ikke tillat deg noen distraksjoner når du leser, og ikke bli sittende på lesesalen når du har pause.

Eksamensdagen

- Få deg en god natts søvn. Det har lite for seg å sitte oppe til solen står opp for å pugge inn detaljer hvis du ikke er våken nok til å tenke klart under selve eksamen.

- Uten mat og drikke duger helten ikke.

- Disponer tiden din godt. Få oversikt over hvor mye tid du har til rådighet for hver oppgave, og legg opp omfanget på svarene etter det. Begynn med de enkleste oppgavene, så går all ledig tid til de vanskeligste spørsmålene.

- Husk: Uansett om det går bra eller dårlig har du sommerferie etterpå

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UD's hjemmesider.

Bidrag kan sendes til debattredaktør Erland Årstøl på: debatt@studentmediene.no

Kampen mot skriveskrek

Nedleggelsen av Humstart vil ramme morgendagens studenter, mener Eli Skaug Rønning.

STUDIEMESTRING

Eli Skaug Rønning.

Hvor mange ord skriver du i løpet av et semester? Hvis du regner med alle innleveringer, notater og eksamen? Det er via tekst du tilegner deg kunnskap, og du bruker tekst til å formidle og vise hva du har lært. Når en så stor del av studietiden, og ikke minst vurderingen av dine kunnskaper er knyttet til tekst, er det rimelig å forvente at dette er noe du skal få hjelp til å mestre. De færreste av oss ville løpt maraton uten å trene først, men mange leverer oppgaver og møter opp på eksamen uten å føle at de mestrer det å skrive akademiske tekster. Dette er et problem, ikke bare fordi det kan gå ut over den enkelte students resultater, men også fordi det å kunne uttrykke seg og formidle det man har av viten er en viktig del av det å være fagperson. Hvordan oppnår man faglig troverdighet hvis man ikke kan formidle sin kunnskap og forklare relevansen av det man holder på med?

Humstart har vært mange studenters første møte med academia, men forsvinner til høsten. Samtidig forventes de samme litterære prestasjonene av studenter. For å bruke maratonmetaforen: Det er som å ikke trene, men forvente å vinne likevel. Det å kunne skrive godt, og å bruke skrivingen som et verktøy for egen læring, krever også trening. Jeg har tidligere jobbet med emner om skriving, som læringsassistent på Humstart og hatt en aktiv rolle i prosjektet Skrivenatt. Gjennom dette arbeidet har jeg fått erfare at mange studenter lider av skriveskrek; akademisk skriving oppleves som frustrerende og skremmende. De føler ikke de mestrer den akademiske sjangeren, og de er redde for å gjøre feil. Slike følelser er ikke ideelle når hele vurderingen av ens prestasjoner ligger og hviler på en eller flere tekster.

Skrivenatt og Skrivesnakk er to prosjekter på Dragvoll, satt i gang av ildsjeler med kunnskap om tekstutvikling, formålet var å hjelpe studenter med tekstmestring. Skrivenatt ble første gang arrangert høsten 2013, en måned etter at siste runde med Humstart gikk av stabelen. Her fikk studenter hjelp

med sine tekster: læringsassistenter og fagpersoner veiledet, motiverte og ga respons. Vi opplevde også stor pågang på ulike workshops knyttet til skriving. Dette tyder på at studentene, selv med Humstart relativt friskt i minne, føler et behov for mer øving og hjelp med skrivingen.

Hvor mange nye studenter vil føle seg hjelpeløse og overveldet denne høsten, når de ikke en gang har vært med på Humstart? I dag kan jeg le av hvor overveldet jeg følte meg i mine første møter med akademiske tekster, for det er da virkelig ikke så vanskelig. Jeg tenker ikke lenger panisk på regler og retningslinjer når jeg skriver. Jeg har gjort det før, og jeg kan det. Jeg har trent! Det er denne treningen det må tilrettelegges for, ved å gi studentene tilbud om hjelp og veiledning i form av arrangementer som Skrivenatt. Hvis det legges til rette for at studentene kan få mestringfølelse, får vi studenter som er selvsikre, motiverte og får bedre resultater.

Illustrasjon: Christian Høkaas

Farlige myter

Ansaret for å spre kunnskap om ADHD skal ikke falle på barna og foreldrene, mener Birgit Bjelland.

ADHD

Birgit Bjelland

Mye av dagens «kunnskap» om ADHD stammer fra myter, skapt på grunn av et lavt kunnskapsnivå om atferdsproblemer. Det er spesielt problematisk at mange ansatte på skolene og universitene baserer sin kunnskap på slike myter. ADHD-mytene er farlige, og kan gjøre at mange ser atferden før de ser barnet. Selv vil jeg oppklare to slike myter som jeg ofte møter.

Den første myten man møter er at «ADHD gjør folk hyperaktive, og alt de trenger er fysisk aktivitet eller fysisk arbeid». Ja, hyperaktivitet forekommer hos mange, men det er snarere et symptom på mangelen på å kunne strukturere seg selv. Ofte er det en stor prøvelse å organisere seg. Kombinert med konsentrasjonsvansker, gjør det lekser vanskelig og tøft. Dette har jeg selv opplevd, og ofte lot jeg være å gjøre noe som helst og brukte timen på å snakke med medelever. Lærerne kjefte, men jeg var ikke lat! Jeg klarte bare

ikke å organisere meg selv.

Den andre myten jeg har møtt er at «ADHD er ikke egentlig en lidelse, det er bare noe man finner på for å stemple vanskelige barn». ADHD er en usynlig lidelse, og det kan derfor være vanskelig å få aksept for den i samfunnet. Kombinert med at noen blir feildiagnostisert, er dette med på å gjøre livet surt for mange som faktisk har diagnosen. Nettopp fordi noen blir feildiagnostisert, er det ekstra viktig å få frem at diagnosen i seg selv ikke er oppspinn. Derfor er det viktig å spre informasjon og øke kunnskapsnivået blant befolkningen.

Jeg har et ønske om at samfunnet vil se mennesker med ADHD som vanlige mennesker med ulike evner og mange gode kvaliteter, i tillegg til de ekstra utfordringene vi har. Men for å få til dette, må informasjon om diagnosen kommuniseres til samfunnet. Særlig viktig er det at de som jobber i skoleverket får opplæring. Dette kan for eksempel gjøres ved å ha obligatoriske kurs for fremtidige lærere og SFO-ansatte. Å la dette ansvaret falle på elevene og foreldrene det gjelder, blir å fraskrive seg ansvar. Ikke ignorer ropet om hjelp, hjelp dem som ikke kan hjelpe seg selv.

«Strenge dager må koma, men etterpå kjem dei milde.»

Ivar Aasen

STUDENTKVITTER

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på twitter.com/underdusken

Ser ut som Profil har rana klesskapet til Scooter og trekt buksene hans på en sofa. Og satt den i Klubben.

@ingriid

«Nynorsken er for vanskelig for oss folk» hører jeg fra Frp på TV2. Så den må bort. Hva med algebra? Fysikk? Best å droppe all læring da.

@vegardstolp

Burde vi ikke hatt folkeavstemning om semikolon? Om det er noe som er for vanskelig for vanlige folk, er det jo det.

@andersheger

jeg har et bilbatteri koblet opp til brystvortene mine som jeg skrur på hver gang jeg blir RTet for at det skal gi det samme rushet som før

@ScrotumFranz

«Du kan få velje musikk.» (...)

“sett på private session”

@regnoga

Ved en senere anledning ser jeg den mislykka one night standen danse vilt med vennene sine. NÅ KUNNE HAN PLUTSELIG BEVEGE SEG JA.

@festbrems

nattbussen er det siste stedet man forsøker seg på et one-night-stand.

@ulfedott

førersetet i en bil er en slags frisone der man kan synge av full hals, pille nese og verbalt mishandle fremmede mennesker på det groveste

@michelfosho

Vet dere hva jenter, hvis alle sammen lukker dolokket slipper vi at ringen er klissbløt! #Dragvoll

@anythinganyone

Til utlandet på 1-2-3-4-5-6-7-8-9

NTNU-student Anniken Stabbetorp dro på utveksling til Salamanca. Hadde hun visst hvor vanskelig prosessen skulle bli, ville hun valgt annerledes.

UTVEKSLING

Anniken Stabbetorp

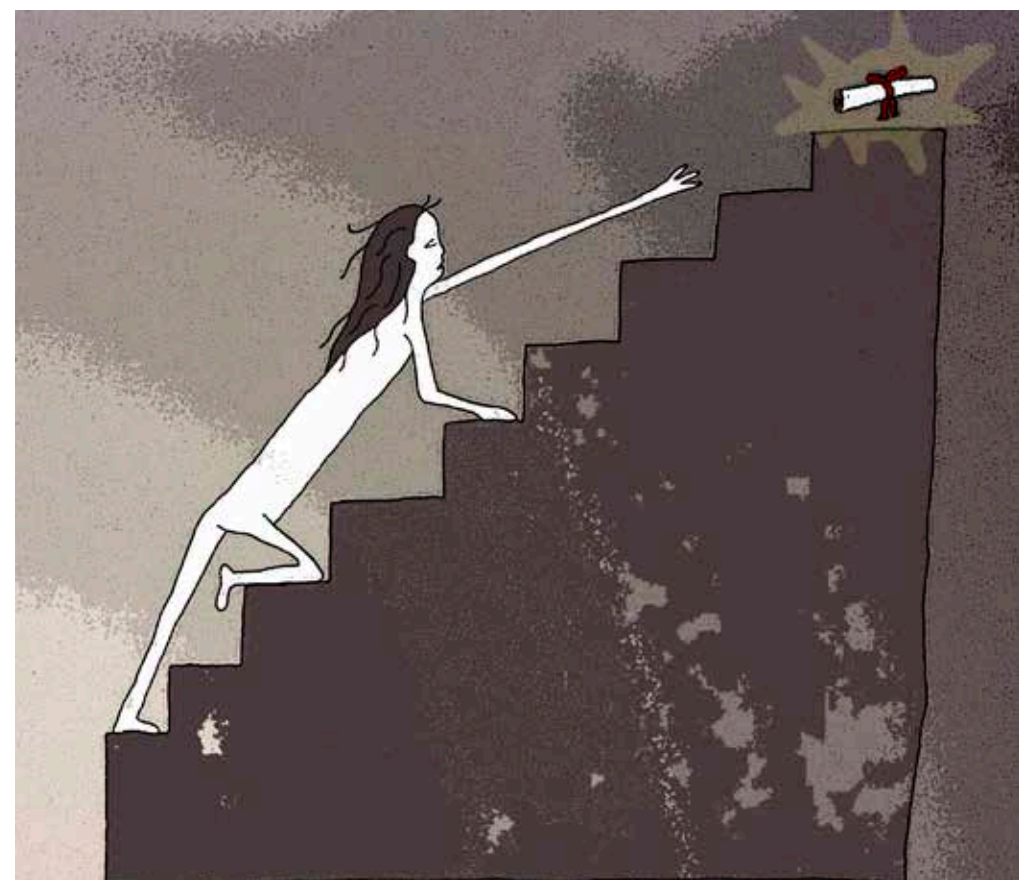
1) Internasjonal seksjon. Som ny student på Europastudier visste jeg at jeg ville ut. Jeg møtte internasjonal seksjon og «Til utlandet på 1-2-3» i januar 2011. Jeg ville dra til Salamanca, et universitet uten avtale. Jeg ble forsikret om at mangel på avtale var greit, jeg kunne dra som «free mover» uten erasmusstipend. Jeg ønsket å utveksle et kalenderår, ikke et skoleår. Dette var ok hvis jeg tok 60 poeng. Jeg gjorde det vanskelig for meg selv. Allikevel ble jeg oppfordret til å søke; NTNU ville ha avtale med Salamanca.

2) Erasmus-avtale. Prosessen tok tid. Jeg fikk plutselig vite at som en free mover måtte jeg betale skolepenger – en detalj internasjonal seksjon hadde glemt. Jeg var nå avhengig av at avtalen skulle bli godkjent for ikke å måtte å betale skolepenger av egen lomme. Men jeg var rolig, det var mars og fristen var i oktober. Jeg lot dem jobbe, men sendte mail ukentlig. I mai ble en «formal request» sendt til Salamanca, som ikke svarte.

3) Mase. Fem måneder uten resultat var et faktum. Men om du ikke maser til rådgiverne blir lei, kommer du ingen vei. Jeg sendte 200 mail og brukte over to år. Til slutt kontaktet jeg Salamanca via en spansk venn. Han ringte universitetet og fikk vite de kun mottok henvendelser fra fakulteter. Jeg fikk nummeret som Humanistisk Fakultet skulle ringe, og tok kontakt.

4) Finne fag. Tar man en tverrfaglig bachelor som Europastudier, er det vanskelig å finne fag, da man kun har ett perspektivemne. Å finne fag på spansk uten å kunne språket, er ikke lett. Likevel synes NTNU at man selv skal finne fag. Jeg fant 100 poeng, men brukte mangfoldige timer.

5) Forhåndsgodkjenning. Ingen av EU-fagene ble godkjent. Siden bacheloroppgaven og fag som Norge og EØS ikke kan tas i utlandet, ble 45 poeng uaktuelle. Jeg gikk 2. året og hadde ikke mange poeng igjen. For å få støtte fra lånekassa kreves det

Illustrasjon: Iria Samuelstuen

godkjenning fra NTNU på 60 poeng. Det var fire uker til fristen og jeg hadde verken fag, avtale eller økonomisk støtte i boks. Jeg lurte på om de kunne skrive i godkjenningen at EUs økonomi og jus var relevant, men nei. Løsningen ble at instituttet fant opp et 7,5-poengsfag i stedet for å godkjenne to EU-fag som ikke finnes på Dragvoll. Vi fikk en avtale. Jeg pakket bagen og dro. Den var imidlertid 25 poeng for tung, grunnet poengforskjeller i alle fag.

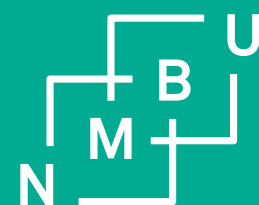
6) Ankomst – fag eksisterer ikke. Dette er et kjent problem på utveksling og ikke NTNUs skyld. Fire fag jeg skulle ta, eksisterte ikke. Jeg kontaktet veileder, som jobbet relativt kjapt med en ny godkjenning, og jeg tok fag i blinde. I mai 2012 fikk jeg en foreløpig forhåndsgodkjenning.

7) Problemer. I mars innså jeg at Salamanca trodde jeg kun skulle bli et semester og jeg fikk ikke bli lengre. Det passet dårlig: NTNU har 15-poengsfag, de største i Spania er 6 poeng. Jeg hadde ikke fullført et helt fag, kun fem halve. En mulig løsning var å ikke være erasmusstudent og heller bli en del av et program for ikke-europeere. Jeg fikk ikke stipend og måtte

betale skolepenger. Året før sa internasjonal seksjon: Intet problem, eneste forskjell er at erasmusstipendet uteblir. Konfrontert med dette svarte de: Vi tenkte det var lettere å få tilgivelse enn tillatelse, og vi trodde Salamanca ikke var strenge; folk får utvidet opphold andre steder.

8) Mer masing. Jeg la ut pengene og begynte å mase. I oktober fikk jeg stipend og lånekassen dekket skolepengene.

9) Ettergodkjenning. I januar 2013 hadde jeg 58,5 poeng fra Spania. Jeg manglet 1,5 poeng, men hadde fritak. I Studentweb stod det at jeg ikke kvalifiserte til vitnemål på grunn av dette. Etter gjentatte besøk på institutt og fakultet fikk jeg søke vitnemål mai 2013. Hadde jeg visst alt dette hadde jeg dratt et semester til et universitet med avtale. Jeg vet om tolv andre som har gjort nettopp det, allikevel har de også lignende problemer

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

En to-årig master ved NMBU gir gode jobbutsikter!

Søk innen 1. juni 2014 (lokalt opptak)

nmbu.no

BARTEGUIDEN

DIN GUIDE TIL KULTURLIVET I TRONDHEIM

Pustepausen

I overkant av hver tiende student lider av eksamensangst. Blant lite søvn, stress, koffein og fulle notatblokker finner noen redning i pust og mindfulnessstrening.

TEKST: Line Brox FOTO: Eivind Sandodden Kise

MINDFULNESSKURS: I en kjeller ved Hospitalsløkka lærer tankefeltterapeut Bjørg Krogstad de seks studentene teknikker for å stresse ned.

Kjenn på tærne dine. Hver og en. Med åpent sinn og nysgjerrighet.

Kursleder Bjørg Krogstad snakker med rolig stemme og lange pauser til deltakerne som ligger på gulvet med lukkede øyne i kjelleren på Lotus Helse- og velværesenter ved Hospitalsløkka.

– Om det dukker opp tanker, aksepter dem, og fokuser på pusten. Kjenn pusten flyte gjennom hele kroppen, fortsetter hun.

Pusten fra seks mennesker, en trikk som kjører forbi utenfor og knitringen fra en veggovn er de høyeste lydene i lokalet. Øvelsen heter «bodyscan», en form for meditasjon der man konsentrerer seg om hver enkelt kroppsdel med bruk av pusten. Målet er å komme i «indre kontakt» med kroppen for å glemme og akseptere stressende tanker utenfra.

– Føl hvordan pusten vandrer ned gjennom lungene, videre til tærne og opp igjen, fortsetter Krogstad.

To skingrende bjeller treffer hverandre tre ganger for å signalisere at øvelsen er ferdig.

MINDRE STRESS MED MINDFULNESS. Forbi krystaller og drømmefangere, med tanker om pensum og eksamen lagt bort for dagen, foregår kurset i mindfulness, oppmerksomhetstreningen med vitenskapelig dokumentert effekt. Deltakerne som alle er studenter, strekker seg opp fra gulvet og setter seg rundt et bord dekket med levende lys, frukt og bunker av kanel. I kveld er deres tredje og nest siste kurskveld sammen

med kursleder Bjørg Krogstad, som er utdannet tankefeltterapeut og sertifisert kursholder i mindfulness.

– Hvordan føltes øvelsen i dag? spør kursleder Krogstad.

– Avslappende, svarer de fleste.

Mindfulness er i utgangspunktet basert på øvelser fra buddhistiske meditasjonsmetoder, og hensiktene er blant annet å møte øyeblikkene, og det som dukker opp i disse, med aksept og nærvær. Mindfulness brukes ofte for å mestre stress, smerte, angst, depresjon, men også som en levevei for selvutvikling, økt konsentrasjon og å gripe øyeblikkene med nysgjerrighet. På kveldens kurs snakkes det mye om å kunne leve i nuet for å gi slipp på stressende tanker.

– Stress skaper kjemiske reaksjoner i kroppen, som over tid kan hindre mestring og i verste fall føre til stressrelaterte sykdommer, derfor er det viktig å kontrollere en slik reaksjon, forklarer Krogstad til studentene med eksamensperioden foran seg.

ELEKTRISK TRENING. Håkon Mjølnes studerer historie på NTNU og er en av deltakerne på kveldens kurs. Han fikk vite om mindfulness via en dokumentar på BBC som førte bevis for positive langtidseffekter ved bruk av oppmerksomhetstrening.

– Ved bruk av mindfulness-metoder håper jeg å bli mindre selvsentrert og at jeg slutter å bare være i mitt eget hode hele tiden, sier han.

Han har prøvd å gjøre hjemmeleksene de har fått utdelt på kurskveldene, som innebærer å trene på

oppmerksomheten minimum 20 minutter daglig. Å trene mindfulness aktivt har vist seg å være en tålmodighetstest.

– Jeg er en impulsiv person og blir noen ganger litt rastløs av å prøve å fokusere på pusten, og det blir vanskelig å holde ut, forteller han.

Tross rastløsheten føler Mjølnes at han er mindre stresset og ved bruk av mindfulness har han opplevd nye ting.

– Det er ikke så ofte man kjenner den fysiske opplevelsen av energi, og det har jeg gjort nå. Det er litt rart, man kjenner hele kroppen på en gang. Det er nesten litt elektrisk, om du skjønner hva jeg mener, sier han spørrende og ler.

STUDENTSTUDIE. Michael De Vibe er utdannet allmennlege, jobber nå som seniorrådgiver på Kunnskapssenteret i Oslo og er prosjektansvarlig for studiet «Oppmerksomhetstrening og stressmestring for medisiner og psykologistudentene». Studiet startet opp i 2010 og skal avsluttes i 2017.

Som ung var De Vibe mye plaget med uro og angst. Allerede i 16-årsalderen ble han interessert i det som i dag kalles for mindfulness.

– Jeg ønsket å finne en måte å leve i livet på som var god. Derfor begynte jeg med yoga og meditasjon, forteller De Vibe.

Studien han er ansvarlig for følger tilsammen 288 medisiner og psykologistudenter fra Universitetene i Oslo og Tromsø. En intervensjonsgruppe får kurs i

KJENNER ENERGIEN (VENSTRE): – Det er ikke så ofte man kjenner den fysiske opplevelsen av energi, og det har jeg gjort nå, sier historiestudent Håkon Mjølnes, som deltar på mindfulnesskurset.

BALANSEMESTRING (HØYRE): – For å få balanse, er det viktig å kunne takle det man ikke kan få gjort noe med, slik som stress, sier kursholder i mindfulness og tankefeltterapeut Bjørg Krogstad.

mindfulness og noe oppfølging hvert semester, mens kontrollgruppen gjennomfører studiet som vanlig. Hittil har undersøkelsen vist positive effekter, selv om bare to av syv år er analysert.

– Etter to måneder, så vi en tydelig effekt på mentalt stress, studiestress og velvære for intervensjonsgruppen, forteller han.

Det er særlig de sårbare studentene som er mest utsatt for emosjonelt stress, som oppmerksomt nærvær har positiv effekt på.

– Det er i aller størst grad de flinke jentene med en streng indre kritiker, som har nytte av øvelsene. De har det verst når stresset øker, men har størst utbytte av oppmerksomhetstreningen, forteller De Vibe.

Funnene er knyttet til i hvilken grad elevene har brukt tid på trening i mindfulness, samt hvor mange kurskvelder de deltok på. Få av studentene har holdt seg til anbefalingene om å øve mindfulness 30 minutter hver dag.

– Intervensjonsgruppen har øvd mye mindre enn de burde. I snitt har de øvd kun 13 minutter halvannen gang i uken, sier De Vibe.

Han mener samtidig det beviser at selv med lite

FAKTA OM

MINDFULNESS:

• Oversettes på norsk til «oppmerksomt nærvær».

• Mindfulness har som hensikt å bidra til å møte livet med aksepterende holdning til det som oppleves i øyeblikket (foreksempel stress).

• Mindfulnessstrening brukes blant annet som helsefremmende behandling knyttet til problemer som stress, angst, depresjon og smerte.

øving, har mindfulnessstreningen en signifikant effekt. Hva utfallet av undersøkelsen blir, kan ikke De Vibe svare på.

– Vi vet ikke om de som har fortsatt å øve gjennom studiet, vil oppleve en forskjell over tid, fordi det aldri er forsket med så lang oppfølgingstid før, sier han.

INGEN FORM FOR MAGI. I mange miljøer har mindfulness fått merkelappen «en kur for alt» og halleluja-stemningen rundt feltet øker. Michael De Vibe tror ikke det finnes mange ulemper ved mindfulness, men tror det for noen kan oppleves som ubehagelig, samt at trenden kan utnyttes av profitører.

– Den vanlige uheldige virkningen er at når du vender oppmerksomheten innover for å bli oppmerksom på deg selv, så blir du oppmerksom på alt, også det som uroer deg. Og det å møte seg selv er ikke alltid like hyggelig, sier han.

De Vibe tror dette kan være grunnen til at noen gir opp fort, men mener det er nettopp da det er viktig å ta tak i probleme framfor å avlede dem.

– Mindfulnessprosessen handler om å våge å bli nærværende på en vennlig og anerkjennende måte for det som er, forteller han.

De Vibe mener det er naivt å tro at mindfulness er en vindunderkur.

– Du tror kanskje at dette er en form for magi som vil løse problemene, men det finnes ingen lett vei til selvutvikling, forteller han.

– MAKTEN LIGGER I DEG SELV. Mindfulness er tidligere blitt kritisert for å gjøre individet for aksepterende til ting som egentlig burde vært samfunnets oppgave å rydde opp i. Michael De Vibe mener det er viktig å se på de strukturelle forholdene, men at makten til forandring ligger i enkeltmennesket selv. – Det er mye vanskeligere å endre samfunnet. Men det å se på sitt eget forhold til skolen og hva man holder på med er jo faktisk noe man kan gjøre noe med selv, sier han.

Han har stor tro på at man må være den

forandringen man ønsker å se i verden.

– Du er primærpersonen i ditt eget liv og relasjonen til deg selv er grunnlaget for relasjonen du har til andre. Vil du for eksempel ha fred i verden, kan du ikke gå rundt og skyte andre, sier han.

FRAVÆRENDE FELLESSKAP. De Vibe tror det økte stresset vi ser i dag henger sammen med en livsstil som har endret seg gjennom tidene.

Det er i aller størst grad de flinke jentene med en streng indre kritiker, som har nytte av øvelsene.

MICHAEL DE VIBE

Seniorrådgiver i Kunnskapssenteret

– Det er en del undersøkelser som viser at barn og unge er mer plaget av stress nå enn før. Da jeg var liten, hadde vi verken tv, mobil, eller internett. Vi utforsket verden selv, men den var lokal og mye enklere, forteller han.

Han tror impulsene og tilgjengeligheten vi utsetter oss for i dagens samfunn, er mye av grunnen til det økte stresset.

– Alle er i sin egen verden med smarttelefonene sine og ingen er tilstede i det felles rommet. Det var en svensk foredragsholder som kalte dette fraværende fellesskap, forteller han.

De Vibe tror dette er en trussel for våres evne til å være i kontakt med oss selv.

– Jeg så en undersøkelse blant ungdom, som gikk ut på hva de ønsket seg mest av sine foreldre. Det største ønsket var at foreldrene var i stand til å legge vekk mobilen når de var sammen med barna. Det sier noe om avhengigheten vår av tilkoplinger, sier han.

Han tror dette svekker evnen vår til å tenke på hva som er viktig for oss i nuet, og tror det er mye av forklaringen på hvorfor mindfulness har blitt så populært.

MEDITERENDE PÅ MATERIALTEKNOLOGI: Før juleset materialteknologistudent Marte Nermoen med eksamensstress. Nå bruker hun mange av pausene sine til meditasjon for å gi slipp på stresset.

– Behovet for tilstedeværelse øker, å mestre og å samle oppmerksomheten rundt det man gjør, sier han.

MENTAL TRENING. Karoline Dilling Broks er trainee i firmaet Mind, som tilbyr tjenester innenfor positiv psykologi. For tiden skriver hun masteroppgaven i arbeid- og organisasjonspsykologi, som omhandler mental trening for piloter, i samarbeid med Flymedisinsk institutt.

– De som går på flyskolen, må gjennom en seleksjonsperiode på et halvt år, som gjør at de er utsatt for et veldig hardt press. Min masteroppgave undersøker

hvilke mestringsstrategier de bruker for å komme seg gjennom dette presset, alt fra den indre dialogen de har med seg selv til mer dyptgående mental trening, sier hun.

Oppmerksomt nærvær og tilstedeværelse er også en form for mental trening.

– Det er gjort forsøk på piloter som bedriver mindfulness-trening, og de har blant annet fått økt konsentrasjonsevne, sier hun.

Broks mener også studenter i en stressende situasjon har utbytte av oppmerksomhetstrening.

– I det øyeblikket hvor du er avhengig av å prestere,

nytter det ikke å tenke på alt det andre du skulle ha lest. Om man har trent på dette på forhånd, skal det ikke så mye tid før man merker en effekt, sier hun.

Hun tror studiestress kommer av et prestasjonspress: tanken om at man må ha alt, også gode karakterer.

– Man blir sammenlignet på bakgrunn av karakterer, men en arbeidsgiver vil først og fremst ansette en person, ikke et karakterkort. Det glemmer man fort når man er midt i skolejaget. Da er det spesielt viktig å være bevisst og eventuelt endre måten man tenker på, sier hun.

LÆRINGSSVAMP. Broks skiller mellom to ulike tankesett som er typiske for mennesker. Det ene kalles prestasjonsorientert tankesett, som gjenkjennes ved at man sammenligner seg med andre og har fokus på resultat. Ved motgang, blir man frustrert, stressa og mister dermed motivasjonen.

Den andre typen kalles læringsorientert tankesett. Med dette tankesettet sammenligner man seg ikke like mye med andre, men har fokus på seg selv.

– Møter man motgang da, så blir man nysgjerrig heller enn frustrert, og læringsprosessen er en seier i seg selv, sier Broks.

Hun tror enkeltindividet har makt til å endre sin måte å tenke på, noe som kan være viktig for å takle eksamensstress.

– Klarer man å endre tankesettet, ufarliggjør man eksamen og blir mer av en svamp i læringsprosessen. Det er vanskelig for en student å ikke ha fokus på prestasjon, men i det lange løp er det så mye annet man har bruk for også. Livet er så mye mer, sier hun.

STRESSMESTRINGSSTUDENTEN. Materialteknologistudent Marte Nermoen ved Høyskolen i Sør-Trøndelag opplevde i fjor et sterkt studiestress, som hemmet henne i å ha en optimal studiehverdag.

Hun hørte om mindfulness gjennom moren og på et stressmestringskurs hos Studentsamskipnaden i Trondheim. Nå har Nermoen nylig avsluttet et

LYST I LIVET: I kurslokalene på Lotus Helse- og velværesenter, øves det på stressmestring og det å leve i nuet som tiltak for å leve et godt liv.

seksukers mindfulnesskurs og bruker teknikkene til å ta styring over stressende studiesituasjoner. Hun forteller om en stressende førjulstid, bestående nesten utelukkende av lesing.

– Jeg tok meg ikke tid til pauser, trente ikke og sov dårlig. Nå tar jeg meg tid til flere ting, og bruker pausene til å gjøre noe helt annet, forteller hun.

– Jeg takler stress bedre nå. Når jeg kommer i en stressende situasjon, fokuserer jeg på pusten, og grubler ikke like mye over tanker som dukker opp, forteller hun.

I pausene benytter Nermoen blant annet seg av noe som kalles gående meditasjon. Nå bruker hun pust og skritt for å være mer tilstede i tilværelsen.

– Jeg har lagt merke til at selv om det er stille, så er det likevel masse lyder. Til og med biler lager forskjellige lyder. Samtidig får man frisk luft i hodet, og bare ved å kjenne på hvordan det er å gå, opplever man verden på en ny måte, forteller Marte og understreker at hun før muligens tok ting mer for gitt.

Hun mener mindfulness handler mye om å ikke skape seg bekymringer for framtiden, men å være her i nuet.

– Det du opplever nå, vil du aldri oppleve igjen, sier hun.

DIAMANTER OG ENERGIPINNER.

– Har mange av dere tenkt at dere ikke er flinke

I det øyeblikket hvor du er avhengig av å prestere, nytter det ikke å tenke på alt det andre du skulle ha lest.

KAROLINE DILLING BROKS

Trainee i Mind

nok, og at andre er bedre enn dere? Hva føler dere da, spør kursleder Krogstad til deltakerne i kjelleren. Hun har tegnet opp en modell av «Den kognitive

diamant» på en hvit tavle som viser hvordan tanker, følelser og kroppsfornemmelser påvirker atferden vår, og omvendt.

– Følelsen av å ikke forstå noe kan oppstå, og stresset dukker opp idet følelsen av mestring forsvinner. Det knytter seg i magen, hjertet banker fortore og irritabel atferd kan bli utfallet, samtidig som man får gjort lite eller gjør andre ting for å fortrenge stresset, forteller Krogstad.

Noen nikker anerkjennende. Mellom teoribolkene introduserer Krogstad studentene for ulike metoder man kan ta i bruk i møte med hverdagens utfordringer. Hun ber en av deltakerne komme opp til tavlen og tar fram to pinner hun kaller energipinner.

– Tenk på noe vondt, det verste som kan skje. Deltakere lukker øynene, og energipinnene i hendene til Krogstad peker innover mot mellomgulvet hans.

– Så, tenk på det fineste du vet, sier hun. Deltakeren smiler og pinnene skytes utover. Krogstad ser på deltakerne.

– Pinnene er ikke magiske, men de reagerer på energi og sinnstemning, og viser hvordan man er mye mer åpen for inntrykk når man har det bra, noe tilstedeværelse kan hjelpe deg å få, sier hun. **UD**

broxline@underdusken.no

MINDFULNESSTIPS TIL STRESSA STUDENTER:

• Kun ti minutter trening på mindfulness hver dag kan øke konsentrasjonen.

• Bruk pausene dine til noe annet enn å sitte foran skjermen, gå ut og fokuser på pusten i tre minutter før du går inn igjen.

• Tar du buss til skolen, kan du prøve å fokusere på pusten ti minutter i løpet av turen, eller det du er omringet av, istedenfor å tenke på alt du må gjøre.

• Enkle mindfulnessøvelser kan brukes for å mestre stresset når det dukker opp. Gratis eller billige apper, som for eksempel «Headspace» og «Personal Coach» kan lastes ned for å få veiledning til hvordan ulike meditasjonsøker kan gjennomføres.

LINGVISTIKKENS MOZART: De siste årene har Lohndal utmerket seg så sterkt innen språkforskning at han har blitt sammenliknet med en av tidenes største komponister.

Språkgeniet

Han er Norges yngste professor og skal publiseres i verdens største universitetsforlag. Terje Lohndal stråler av uskyld og sørlandsidyll.

TEKST: Martin Gundersen FOTO: Anna Rossova

Nettverksbygging kan være en god unnskyldning for å ta en øl ekstra av og til, sier Terje Lohndal, som knuser myten om at sørlendinger snakker sent.

Ordene skytes ut enten som mumling eller klar tale.

– Jeg snakker visst veldig fort ifølge journalister, forklarer han, med en viss grad av selvinnsikt.

– *Du har vært en del i media de siste årene. Hadde du sett for deg det da du begynte på Blindern?*

– Nei, aldeles ikke. Det var på ingen måte planlagt. Jeg lurar på en måte hvor interessant det er å... eh... å lage disse oppslagene, men jeg har skjont at det er bra for faget.

AKADEMISK KARRIERE PÅ SPEED. Faget Lohndal snakker om er lingvistik, en akademisk faggren han har gjort lynkarriere i. I dag foreleser Lohndal ved Institutt for språk og litteratur ved NTNU på Dragvoll, som nyslått professor.

Allerede på videregående oppsøkte Lohndal en professor i Oslo for mer litteratur. Før han begynte på Blindern hadde han lest pensum for hele bachelorgraden innen lingvistik. Første året på studiet møtte han Noam Chomsky, en av de mest siterte akademiske skikkelsene i vår tid. Etter hvert tok han del i master- og doktorgradsundervisningen for å få utfordringer.

På spørsmål om hva han gjorde utenom studiene svarer han morskt:

– Nei.

– Jeg gjorde ikke noe annet i tre år enn å lese og sove. Jeg følte det måtte til. Jeg fikk beskjed fra dem som støttet meg, om at jeg burde reise til USA. Men der var nivået veldig høyt, så da måtte jeg jobbe veldig hardt, sier han.

Han beskriver en studietid med 12-timers arbeidsdager, noen joggeturer i marka og ingen utepils.

– *Da du begynte på Blindern og møtte medstudenter, ble du overrasket over innsatsen deres?*

– Jeg ble av og til overrasket over at de ikke var mer interessert. Jeg tror ikke jeg var overrasket over

innsatsen. Jeg var kanskje mer overrasket over at ikke alle syntes dette var verdens morsomste emne.

– *Du deltok ikke på det sosiale, var det en grunn?*

– Nei, jeg var vel egentlig bare ikke interessert.

– *Du var ikke interessert?*

– Nei, jeg var ikke interessert. Jeg var så sikker på at jeg måtte bruke all våken tid på å jobbe for å komme dit jeg ville.

For å få studentene til å le, må man lage mange vitser og virke overinteressert på egen bekostning

TERJE LOHNDAL

INTELLEKTUELL REISE. I 2010 trykket Aftenposten en artikkel med ingressen «Språktalet måtte flykte fra Blindern.» Siden har Lohndal kritisert det norske utdanningsystemet for å ikke se de flinkeste, ønsket mer bedriftsponset forskning og etterspurt endring på flere områder. Han beskriver det å komme til USA som å komme til Mekka.

– Det var et sted der alle var utrolig interessert i det samme som meg. I tillegg hadde vi et veldig godt sosialt miljø. Det var ikke et skille mellom jobb og fritid. Man jobbet gjerne tolv timer på kontoret, så gikk man å fant på noe likevel etterpå. Det er jo en stereotypisk oppfatning av USA, men sånn er det.

Etter hvert opplevde Lohndal skyggesidene i markedsliberalismens hjemland. I tillegg til fet mat og hjemlengsel, snakker han om en knugende usikkerhet.

– Jeg jogget mye i Washington DC. Det er jo risikosport i seg selv. Det var jo litt og ofte at jeg nesten fløy over panseret. Da lurte jeg på hva som kunne ha skjedd hvis jeg ble skadet. Sånne tanker fikk jeg av og til, sier han, og forteller videre:

HVEM ER:

Terje Lohndal

- 28 år og Norges yngste professor
- Ble i 2013 kåret av Morgenbladet som en av de fremste unge forskerne i Norge
- Vant Nils Klim-prisen for sin innovative og tverrfaglige forskning innen lingvistik
- Leder doktorgradsprogrammet til språkvitenskap ved NTNU
- Tok doktorgrad ved University of Maryland, et av verdens beste universiteter på språkvitenskap

– Jeg hadde aldri blitt så redd i Norge, fordi man vet man blir behandlet. Du ser at helsevesenet er helt håpløst i USA. Jeg var oppriktig bekymret for å bli syk, fordi jeg aldri skjønte systemet.

TILBAKE TIL NORGE. Lohndal har kritisert norske utdanningsinstitusjoner. Likevel kom han tilbake til Norge.

– Men den store motivasjonen var jo at fagmiljøet her er veldig bra. Jeg føler universitet har vært utrolig flinke til å følge opp. Dette er ikke et universitet der man ikke blir sett. Universitetsledelsen har virkelig gjort det de kan for å støtte opp om meg. Det skaper forventninger, og det synes jeg er veldig fint. Da får man noen krav å strekke seg etter.

– *Opplever du at en humaniorautdannelse ved Dragvoll hevder seg internasjonalt?*

– Ja, absolutt. Jeg føler den faglige tyngden er så solid den kan bli. Det synes jeg er veldig flott siden vi er på et universitet som hovedsakelig er anerkjent for å være naturfaglig. Da er det enda bedre når humaniora og samfunnsvitenskapelige folk kan skape blest.

Lohndal etterlyser et nærere samarbeid mellom Dragvoll og Gløshaugen.

– Jeg hadde ønsket studentene kunne ha en tettere identitet. Nå sier jo mange at de gikk på gamle NTH, sier Lohndal, skuffet over at humaniora løftes for lite fram.

Han utdyper:
– I 1996 burde det ha blitt bygget *ett* universitet. Jeg tror det hadde blitt helt annerledes, og den identitetsstriden hadde ikke vært den samme. I Oslo var det aldri en slik stereotyp konflikt mellom fagtradisjonene slik jeg oppfattet det. Her opplever jeg det som et skille, enten er man på Gløs eller Dragvoll, men aldri på NTNU.

LYSTBETONT UNDERVISNING. Lohndal holder et introduksjonskurs i engelsk språkvitenskap og har i løpet av intervjuet blitt bekymret for at han noen ganger kan bli oppfattet som litt snål.

– Jeg tror nok at studentene tror at jeg er særere eller morsommere enn jeg egentlig er, fordi jeg spiller veldig på det. Å undervise er for meg som å stå på en scene, da bruker man de virkemidlene som er nødvendige. For å få studentene til å le, må man lage mange vitser og virke overinteressert på egen bekostning, sier han.

Han utdyper gledene ved å forelese når to hundre studenter dukker opp.

– Det å ha et stort auditorium og å forklare, er noe av det jeg synes er artigst. Man må jobbe for å gjøre undervisningene morsomme. Da er det utrolig bra å få tilbakemelding. Stort sett etter hver forelesning

i dette semesteret har de klappet. Det gir en liten bekreftelse på at jeg gjør noe skikkelig. Det betyr at de forventer noe av høy kvalitet.

Han forteller videre om å jobbe med doktorgradsstudentene i kraft av å være leder for doktorgradsprogrammet for språkvitenskap.

– Studentene er utrolig flinke og ambisiøse, og så får man anledning til å forme dem litt. Jeg er jo yngre enn noen av dem. Det er jo noe som forfølger meg, men det vil jo slutte en gang, så jeg må nyte det mens det pågår, sier han og smiler barnslig.

Vi lever i en polstret boble, hvor vi har alt for mye av alt.

TERJE LOHNDAL

PERFEKSJONISTEN. Bak Lohndals arbeid ligger en enorm arbeidsinnsats, både dag og natt, med de tingene han liker.

– Jeg kunne på et tidspunkt tysk godt, men jeg er så redd for å gjøre kasusfeil at jeg ender opp med å snakke engelsk. Det er jo utrolig tullete at en språkmann skal være redd de tingene, men det er nå sånn jeg er.

– *Så det er vanskelig å le av egne språkfeil?*
– Nei, eh... jo. Jeg vil alt skal være rett. Det er perfektjonismen som ligger bak der.

– *Ligger det i hele arbeidet ditt?*
– Jeg hater å gjøre feil. Men samtidig, vi er jo alle mennesker, så det vil skje. Jeg har ikke samme standarden på andre som jeg har for meg selv, og det gjør jeg ikke for å være arrogant. Det er litt som pappa sa når jeg skulle kjøre bil: «gjør som jeg sier og ikke som

jeg gjør». Fordi jeg prøvde å gjøre som han gjorde, og da fikk jeg mye kjeft. Jeg blir irritert hver gang jeg gjør feil, men det skjer hver dag likevel.

– *Hva skjer da?*
– Man går jo videre. Jeg prøver å le av det og rette opp på det der og da. Da ser studentene at vi ikke er helt umenneskelige vi heller. Jeg synes likevel det er irriterende hver gang det skjer. Men det skjer ikke noe mer enn det altså. Men på en god måte, man må jo ha noe å være irritert på også.

MENING OG STRUKTUR. En revidert versjon av Lohndals doktogradsavhandling utgis i disse dager av Oxford University Press, det største akademiske forlaget i verden.

– Setningene betyr noe. Kari slo Per. Per slo Kari. Mitt forsøk var å kombinere formalistisk teori opp mot at setninger har en betydning. Forslaget var nytt, men ikke noe annet enn å kombinere to retninger som ikke hadde snakket sammen, sier han og utdyper:
– De to forskningstradisjonene er vidt forskjellige. Jeg prøvde å bringe dem sammen.

Lohndal gikk så drastisk til verks at han kuttet ut verbet i sin analyse av språk. Den tidligere så elskede ordklassen har ifølge ham mindre betydning enn tidligere antatt.

– *Hva skjer når man fjerner verbet?*
– Man fjerner det ikke. Det får et nytt utseende, nye klær på et vis. Det er ikke som keiserens nye klær, fordi verbet har veldig mye å bety. Det er her det blir vanskelig å forstå, sier han brydd fordi han er redd for å gjøre ting for vanskelig.

Han lar det heller ligge, for å ikke gjøre noen forlegne. Mot slutten av samtalen runger latinske mannskorstrofer gjennom steinbygget. Kanskje har det noe for seg å kalle ham lingvistikkens Mozart, et tilnavn han har fått, der han sitter og forteller om språkets mystiske vesen og gledene ved å undervise. **UD**

ud@underdusken.no

DET UNIVERSELLE SPRÅKET: Terje Lohndal er fan av anglesismer, og gledes hver gang han hører engelske ord i norsk språk. I følge ham sier det oss noe om hvordan språket er oppbygd.

Radio Revolt er en radiokanal av og for studenter i Trondheim. Vi har et bredt spekter av programmer med en variert og spennende musikkprofil. Du kan finne oss på FM-båndet, streame oss på Dusken.no og laste ned våre podcast på iTunes.

MANDAG:

16.00-17.00 **FM**
postBluesKollektivet
Musikk - Rock

17.00-18.00 **FM**
Alle elsker mandag
Humor

TIRSDAG:

16.00-17.00 **FM**
Popstase
Musikk - Pop

17.00-18.00 **FM**
Påtirshda
Musikk - Jazz

18.00-20.00
Blyforgiftning
Musikk - Metall

20.00-21.00
Bokbaren
Litteraturmagasin

ONSDAG:

16.00-17.00 **FM**
Harselas
Humor

17.00-18.00 **FM**
Ctrl+Alt+Delete
Spillmagasin

18.00-19.00
Reservebenken
Sport

TORSDAG:

15.00-17.00 **FM**
Filmofil
Filmmagasin

17.00-18.00 **FM**
Live
Konsertmagasin

18.00-19.00
Uillustrert Vitenskap
Populærvitenskap

FREDAG:

15.00-17.00 **FM**
Nesten Helg
Aktualitetsmagasin

17.00-18.00 **FM**
Irie Radio
Musikk - Jamaikansk

18.00-20.00
Feber
Musikk - Hip-Hop og R&B

20.00-21.00
pink/noise
Musikk - Pop og støy

LØRDAG:

13.00-14.00
Garasjen
Teknologimagasin

17.00-18.00
Sagtann
Musikk - Elektronisk

19.00-20.00
Institusjonen
Humor

SØNDAG:

15.00-16.00
PostKåkk
Mat og postrock

16.00-17.00
Nashville
Musikk - Amerikana

17.00-18.00
Lydsjokket
Musikk - Blandet

18.00-19.00
Gretne Gamle Gubber
Humor

20.00-21.00
Vinyl
Musikk - Eklektisk

FM 100/106,2
dusken.no/radio

En replikkveksling om språket

Språket vårt annihileres av flegmatiske brukere. Hvorfor?
Og hvilke ringvirkninger har det? La meg klargjøre:

TEKST OG ILLUSTRASJON: Håvard Karlsen

EN KIKK PÅ det offentlige språkrum er nok til å få en hver selvrespekterende menigmann og -kvinne til å felle ampre tårer. «Jeg sa i forhold til hun», «bredt fokus på fasiliterende forenklinger». Pronomenens objektsform eroderes, i forhold til destrueres, nøyaktigheten belemres. Språket vårt står i fare for å ende opp som et plebeiisk, dilettantisk patois, som utelukkende er egnet til å kommunisere de enkleste fraser uten snev av multikonnotasjoner eller eufemismer. Eksempelvis må du ikke bli fortørnet over å høre dagens ynglinger interpellere: «å er dassen?» til forespørsel om hvor latrinene befinner seg, eller simpelthen «pulings?» i forsøk på å anstifte legemlig forening.

EN KONVENSJONELL NORSK ORDBOK inneholder henimot 300 000 ord. Den gjengse asfalt-sliter har fullført 1 770 norsktimer opp gjennom grunnskolen, og har altså hatt mer enn abundant tid på seg til å pugge disse. Føler man seg ekstra brioso og vil erverve seg maksimalt kvantum vokabler, kan man attpåtil gi seg i kast med den medisinske ordboken. Anskuer man de offentlige tilgjengelige nedtegnelser, persiperer man brått at meningmannen ikke har tilbrakt de 1 770 leksjone med ordpugging. Snarere kan undertegnede bekrefte at individene denotert som «de kula kidsa» prioriterte norsktimene til mobbing av sine mer språkbegeistrede medelever. Sistnevnte som nå endelig kan ta igjen ved å publisere skjulte personangrep i en av de mest anerkjente nyhetspublikasjonene i det intellektuelle Norge. Hvordan bidrar 6-eren i kroppøving når du nå står i geledd på NAV, Geir? Konklusjonen er uomtvistelig: Språket har tumlet utfor den semantiske klippe.

MINDRE BEGAVEDE MENNESKER enn deg og meg, kjære informasjonsbearbeider, vil nok forespørre hvorfor det er så viktig å bevare språket. Hvilke injurier kan vel oppstå som følge av at man forveksler noen fraser, vanskjøtter noen denotasjoner. Vel, det kan faktisk bety liv og endelikt. Kompetansen til å apartheidere morfologiske enheter fra hverandre er en forutsetning for menneskerflokkenes siviliserte og organiserte samvær.

DENNE EVNEN ER DET

som skiller oss fra beistene. Kassamedarbeidere fra kakser. Klinten fra hvetemelsprodusentene. I mangel på et tilstrekkelig ordforråd og fingerspitzgefühl, vil man ikke evne å fullt ut verdsette og forstå omverdenen. Internasjonale avtaler ville fallert, fordi interessentene ikke kunne kapere hverandres budskap. Vi står på randen i skrivende

stund. Vår intellektuelle kapasitet forringes stadig og svinner hen i møte med stadig mer og mer enigmatiske og diffuse tekstpassasjer. Tusenvis av lingvister vil i nær framtid begå selvmord.

ALTSÅ, HVORFOR ER DET så alvorlig at folk skriver dårlig? Fordi nettopp dette misbruket gjør det vanskelig for leserne å forstå teksten. Enhver skribent burde gjøre sitt ytterste for å framstå som klar, tydelig, lettleselig og eklatant.

hkarlsen@underdusken.no

Novellekonkurranse

Studentmediene
i Trondheim

Studentmediene i Trondheim arrangerer en novellekonkurranse for studenter i Trondheim. Vinneren får novellen publisert i Under Dusken. Alle korte og konsise bidrag ønskes velkommen.

Send inn ditt bidrag til novelle@studentmediene.no/ Singsakerbakken 2, innen 9.mai.

Merk med: «bidrag til novellekonkurranse»

Den beste novellen kåres i samråd med
litteraturviter Petter Aaslestad

Generasjon revolusjon

Generasjonen som vokste opp etter Sovjet, har snudd Ukraina på hodet.
Studentopprørerne i Lviv gir seg ikke der.

TEKST OG FOTO: Maria Birkeland Olerud

LVIV, UKRAINA

Vi kaller dem «Himmelens hundre», de hundre offisielle døde etter revolusjonen på Maidan i februar. Det er fordi de er engler nå, sier Mariia Mudra (21).

Liljer fyller Frihetsavenyen i Lviv i Ukraina. Liljer, lykter og flagg, stilt opp mot en vegg dekorert med portrettfotografier. Mariia peker opp mot et av bildene. Øynene blir blanke, stemmen tykk.

– Han der oppe til høyre var en kompis fra studiet mitt, forklarer hun.

Mariia studerer geografi i byen og deltok i demonstrasjonene i Kiev tidligere i år. På Maidanplassen var hun mer enn en måned.

Fem måneder har gått siden studenter og andre sivile samlet seg i Kiev. De ønsket tettere bånd til Vesten og et åpnere demokrati, men fikk kuler og krutt i retur. Siden den gang er mer enn 100 demonstranter drept av snikskyttere, langt flere er sporløst

forsvunnet. Verdens stormakter har grepet inn i basketaket, eksperter snakket om borgerkrig. Drømmene til de som starta det hele, er likevel ikke druknet i blodbadet.

UNNTAKSTILSTAND PÅ UNIVERSITETET.

Lviv er Ukrainas mest europavendte by, reist like ved grensa til Polen. Det anslås at mellom 50 og 70 prosent av demonstrantene på Maidanplassen var fra området, og brorparten av de døde kom herfra.

Nå finnes bare sporene av opprørene. EU-flagg pryder fortsatt fasadene. Stadig plasseres friske blomster på minnestedene i sentrum. Nyheter fra Kiev sendes på storskjerm på Frihetsavenyen, der 20 000 mennesker var samlet tidligere i år. Kremmere har gjort opprør til forretning og selger flagg og «nei til Putin»-effekter fra boden. Ellers tyder lite på at byen var episenter for opprørene i vinter. Et par måneder tilbake var situasjonen en annen. Unntakstilstander

rådde, universitetet lå dødt.

– Universitetet var offisielt åpent, men vi hadde ikke forelesninger. Det var så mange studenter som var i Kiev, forklarer Mariia.

Studentene sjonglerte studier hjemme og demonstrasjoner i hovedstaden, reiste fram og tilbake ukentlig.

– Vi fortsatte å dra til Kiev, fordi vi forsto det dreide seg om framtida vår. Vi måtte være der. «Alle» var der og fulgte med hele veien, sier Olenka Odlezhuk (22).

Hun studerer sammen med Mariia og tilbragte lange dager i Kiev med resten av studentmassen. Ikke alle kom tilbake.

Vi hadde ikke forelesninger. Det var så mange studenter i Kiev.

MARIA MUDRA

Student og Maidan-demonstrant

– **DE BESTE SOM DØDE.** I forgården på det geografiske fakultetet til byens universitet, henger en meterhøy plakett av en ung gutt. «Igor Kostenko - heltene dør aldri» står det på kyrillisk, og «31.12.1991-20.02.2014» i røde tegn. Det er ham Mariia pekte ut, medstudenten som falt på Maidanplassen.

– Han sa til foreldrene sine at han skulle på en ekskursjon for ikke å uroe dem, sier Olenka.

Hun befant seg i Kiev februar dagen en snikskytter tok livet av vennen.

– Igor avbrøt frokosten da han hørte politiet i aksjon. Han ville hjelpe til, beskytte de andre. Slik var han alltid, sier Olenka.

Hun beskriver en scene fra en krigsfilm. Røyk og eksplosjoner, mennesker som løper, som faller, som ikke reiser seg igjen. Igor spiste aldri opp frokosten. Bestevennen hans brakte kroppen tilbake til foreldrene.

– I hele mitt liv har jeg ikke møtt noen som Igor. Han var en av de beste, et sjeldent godt medmenneske, sier Olenka.

Igor var skarp, best på skolen, likt av alle.

– Det var de beste som døde. De med rene hjerter. De som tenkte på landets framtid og ville hjelpe andre, forteller hun.

«**PUTIN ER EN KUK.**» «Putin hujlo»- «Putin er en kuk», hoies det på en tussmørk bar i Lviv en lørdagskveld. Det er drukkenbolter, fotballsupportere og studenter om hverandre. Hatmelodien krydres med nasjonalhymner og fotballslagord. De drikker horilka - nåde deg om du bruker det russiske ordet «vodka» - og skåler med «Slava ukraini», ære til Ukraina. Rundt et bord sitter Olenka og vennegjengen.

– Det betyr mye mer enn skål, det betyr at vi vil være en fri nasjon. At heltene lever for alltid, bare fiendene dør, sier Olenkas kompis Bohdan Ivanovych.

På spørsmål om hvem som er fienden, stopper han opp. Tenker seg om.

– Det er komplisert. Nå er det Putin. Ingen her blir lei seg om han dør, svarer han.

De blir kalt nasjonalister og fascister, vest-ukrainerne. Mange er fiendtlig innstilt til Putin, noen også til russerne selv. Den ukrainske opprørshærens (UPA) røde og svarte flagg vaia høyt under urolighetene, og blir fremdeles solgt som souvenirer vest i landet. I Norge regnes grupperinga som ultranasjonalistisk. Nettsida til bevegelsen er sensurert, mediene har slått opp geriljagruppas oppslutning på Maidanplassen som årsak til voldsbruken. Maksym Terletsky, som også sitter rundt bordet, vil nyansere bildet.

– Det er forskjell på patrioter og nasjonalister. Patrioter kjemper for selvstendighet og uavhengighet, mens nasjonalister mener de er overlegne en annen gruppe mennesker, hevder han.

Andriy Lozynskyy, på sin side, mener nasjonalismen er det beste av ondene de kan velge mellom.

– For oss er alternativet farligere, og da er dette eneste løsning. Vi er nok mer radikale enn studenter flest, som har slått seg til ro med at alt vil ordne seg, sier han.

FAKTA FOR FRAMTIDA. Ukrainas bugnende kornmarker er gjødslet med blod og tårer. I århundrer har kosakker, tartarer, polakker, østerrikere og russere

kjempet om de vidstrakte slettene. Mens Vest-Ukraina tilhørte Østerrike-Ungarn og Polen, ble den østlige delen styrt fra St. Petersburg. Fortsatt er landet splittet. Et nasjonalistisk vest med mål om tettere bånd til EU og NATO, står i sterkt kontrast til det sovjetnostalgiske øst.

Igor ble født året Sovjetunionen gikk i oppløsning. Han, Mariia og Olenka tilhører den første generasjonen født i en uavhengig republikk.

– Vi tilhører en ny generasjon i stand til å analysere forholdene basert på historien, ulikt Sovjet-generasjonen før oss. Derfor er det håp for vår generasjon, vi har starta en prosess. Om ti år vil landet være helt annerledes, sier Olenka.

Hun tror opprørene er første skritt mot en bedre framtid.

– I øst dominerer fortsatt den russiske tankegangen, fordi russiske medier forvrenger virkeligheten. Vi unge har starta en informasjonsspredning med fakta om hva som faktisk skjer, hevder Olenka.

TROEN PÅ MENNESKET. Og mens generasjonen vil endre landet, har landet forandra dem.

– Jeg og vennene mine er nye mennesker. Vi føler en ny type ansvar overfor de døde og landets framtid, sier Olenka.

Selv ser hun for seg et rolig liv.

– Jeg vil leve og utvikle meg i Ukraina, jobbe og ha hverdagen min her. Jeg ønsker meg et liv der kjerneverdien er troen på menneskelivet, der loven blir håndhevet og folket kan oppleve verden, forteller hun.

Hverdagen snudd på hodet. Tap av venner. Livet for alltid annerledes. De har ofret mye, studentene som har tatt framtida i egne hender.

– Men det har vært verdt det. Jeg føler med de etterlatte, men ofrene har ikke dødd forgjeves, de hjelper oss å huske kampen de ga sine liv til, hvilken framtid vi kjemper for, sier Olenka.

Hun flakker med blikket, nøler.

– Vi håper vel bare det vil gå i orden. Vi ber for at alt skal løse seg, sier hun.

Nå skal livet leves, verden endres. Men først skal hun stå på eksamen. **UD** marioler@underdusken.no

ÆRE TIL UKRAINA: – Heltene lever for alltid, bare fiendene dør, sier student Bohdan Ivanovych.

FAKTA OM

KRISEN I UKRAINA

• I november i fjor avsto president Viktor Janukovitsj en handelsavtale fra EU. Det utløste et folkeopprør på Maidanplassen i Kiev, med krav om tettere bånd til Europa.

• I februar kulminerte opprøret i voldsepisoder. Over 100 mennesker ble drept. Presidenten rømte landet, og ei midlertidig opposisjonsregjering ble innsatt.

• Russiske militærstyrker tok kontroll over Krimhalvøya, og etter folkeavstemning erklærte president Vladimir Putin Krim for russisk område.

• Væpna, prorussiske grupper har tatt kontroll over flere byer øst i landet. Ukrainske styrker arbeider med å gjenerobre kontrollen i områdene.

• I mai avholdes et nytt presidentvalg.

Kilde: Aftenposten, NRK og lokale kilder.

Under Dusken er den eldste nålevende studentavisa i Skandinavia, og i år er det 100 år siden avisa ble grunnlagt. I forbindelse med dette jubileet publiserer vi en artikkel med tilbakeblikk fra Under Duskens historie, i hver utgave i ett år.

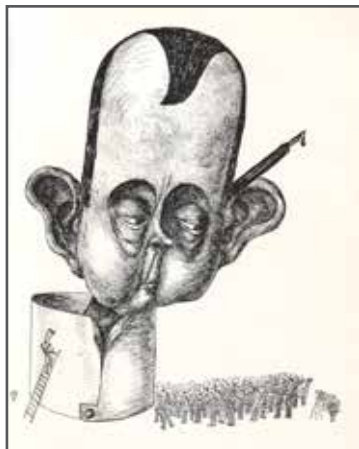
Under Dusken karikerer

I 1928 utga Studentersamfundet i Trondhjem Under Duskens billedbok 1928.

Her ble noen av de tidligere års portrettillustrasjoner samlet, og påfølgende kommentert av den fargerike "Hr. dispachør Henrichsen".

Nåtidens fargeekstravagante detaljnedtegnelser skiller seg markant fra datidens nøkterne linjelek.

Illustratører: Ole Peder Arvesen, Ejler Bjerke, Lidvard Hallset, Betzy Holter, Hugo Kohmann, Ivar Mauritz-Hansen, Maja Melandso, Fredrik Møller, Odd Nansen, Hans Jacob Nilsen, Kristian Petersen, Tormod Spilhaug, Hans Stormoen og Johan Wleügel
Dydykkere: Håvard Karlsen og Julie Trulsvik Rasmussen

Professor Sverre Pedersen
Dette er jo nærmest en overnaturlig størrelse, og virker, som lægmann sagt, ikke godt. At Hilfling Rasmussen er ute og fotograferer er derimot et godt påfund.

Sangerinnen Basca
Jeg var på møtet da hun sang. Hun var så vakker som det går an å få blitt nu når nesten alle damer går å emandsipiserer sig bort. Det skulde hun ha tak for og ikke tegnes slik. Jeg tror "studeterne" skulde passe sig litt med de kunstneriske. De risikerer å måtte underholde sig selv. Jo, da skal det bli "morsomt".

Marinekaptein Bergersen
Her må foreligge en forveksling eller anokronisme. Publikum og vi som har kjøpt dette hefte i dyre domme vet da litt selv om man ikke er "student" og så svært vittig som dem. Uheldig, med andre ord, hr udgiver.

Skuespiller Hans Jacob Nilsen. (Selvportrett).

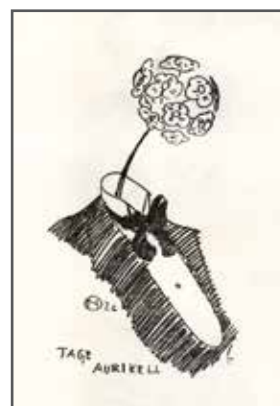
Ansigtet er jo helt bortvisket og da kan en jo lett si at det ligner. Det er nærmest irriterende og således ialfald ikke moderne kunst. Det er nokså meget fyllekalk i heftet, hr. udgiver.

Fridtjof Nansen
Han skulde være for god til å medtages i et slik hefte.

Journalist Henry Røsoch
Han er ansat i "Nidaros" som er det største dagblad i nordenfjelds med meget stof, også fra bygderne, som der lægges stor vekt på. Og med rette. Forholdet mellem by og land og særlig folkene der, er jo et av de vanskeligste vi nu har utenom skatten og kommunens gjæld.

Forfatter Tage Aurell
Det er ikke vanskelig å tegne en karikatur når en kan benytte sig av at navnet minder om en blomst. Slikt er de "vit-tige" studenter uværdig.

Ingeniør Henry C. M. Ingeberg
Denne Ingeberg sies å være meget sat pris på av kvindene, så man kan selv se hvad det er å lægge vekt på.

Dosent Ole Peder Arvesen
Dette er Udgiveren. Har man set et så snobbete opsyn. Når han tatoverer sig på haken skal det vel være "folkelig". Ånei, jeg tror ikke den norsk sjømandstand finder sig i hvad som helst, selv om det er en "udgiver" som finder på å ta op en skik som de har fundet på.

Arkitekt Kristian Petersen. (Selvportrett).
Jeg vilde ikke ha kjøpt heftet hvis jeg hadde set dette (kunst formodentlig) da jeg bladet i det hos bokhandleren. Dette selvportræt skulde jeg ha påtat mig å tegne selv, hr udgiver, hvis jeg hadde hat, nota bene, skamfølelse nok til det.

KULTUR

Kunststudenter føler seg presset ut av byen

I protest mot manglende støtte fra kunstinstitusjonene og kommunen, legger masterklassen ved Kunstakademiet avgangsutstillingen til Munkholmen.

Side 40

Sommerpilsprat

Fra Ramp til Daglighallen, Møkkerbakken og Yzma tester Trondheims utepils.

Side 42

Å dikte Norden midt imot

– Å lese Yahya Hassan for estetisk nytelse er å gjøre denne diktsamlingen til noe annet, og langt mindre betydningsfullt, skriver vår anmelder.

Side 47

**SAMFUNDET
LEDER**

Takk for oss

Nok et skoleår er straks over, og jeg og mitt styre er straks ferdig med vårt år som styre på Samfundet. Jeg er veldig takknemlig for å ha fått muligheten, og tilliten, til å være formann for Studentersamfundet i Trondheim. Med langt over tusen frivillige og over 11 000 medlemmer er vi uten tvil landets største og mest engasjerte studentersamfunn. Det er medlemmene som bestemmer hva Samfundet skal være, og de frivillige medlemmene driver Huset framover hver eneste dag. Som leder får man for et år lov til å være deres ansikt utad, noe som er en takknemlig jobb. I løpet av det siste året har Samfundet blant annet fått i gang sitt eget bryggeri, holdt store og små konserter, vært arena for flotte foredrag og debatter, og vi har arrangert kulturfestivalen UKA-13.

Samfundet står alltid overfor nye utfordringer, også i tiden som kommer. Som Under Dusken så tydelig har påpekt tidligere i vår, er ikke oppslutningen rundt valg og Samfundsmøter slik den engang var for tretti år siden. Selv om dette ikke kan kalles en nyhet, er det allikevel viktig at Styret, så vel som de andre engasjerte medlemmene, gjør sitt beste for å dele sitt engasjement med stadig nye studenter, og at Samfundet til enhver tid er det medlemmene vil at det skal være. Selv om Samfundet for de fleste studenter først og fremst er en konsertscene og utested, må man ikke slutte å tenke på Samfundet også som arena for foredrag, debatt og diskusjon.

Den 17. mai skal Per Fritdjof Larssen ta over rollen som leder for Studentersamfundet i Trondhjem, og jeg har stor tro på at han kommer til å gjøre en god jobb. Jeg ønsker både ham og hans styre riktig lykke til. Da gjenstår det bare å ønske alle sammen velkommen til stortilt festmøte i Sorsalen den 17. mai.

ØYVIND LUNKE
På vegne av styret for
Studentersamfundet 2013/2014

Vi trenger alternative studieår

Mangel på innblikk i folkehøgskolers tilbud gjør det enkelt å foreslå kutt av studiestøtten.

ILLUSTRASJON: Synnøve Oadland

HANNAH CHRISTIN LERFALDET

JOURNALIST

FOLKEHØGSKOLER

15. april var søknadsfristen for høyere studier, og for de som er usikre er folkehøgskole et alternativ. I flere fylker kom Unge Høyre med et forslag om å kutte pengestøtten og studiepoengene til dette tilbudet. Dette vil de presentere under ungdomspartiets landsmøte i juni. Forslaget har møtt mye motstand. De samme argumentene gjentas som svar på kritikken. Det hevdes at folkehøgskolen er et luksustilbud som bør betales fra egen lomme, og at det ikke stilles på linje med høyere utdanning eller et tvunget år i første-gangstjenesten. Et problem her er at de som søker seg inn på folkehøgskole ofte har en fortid eller er i en situasjon som gjør dem ute av stand til å finansiere det selv. Og dersom folkehøgskole er et luksus-tilbud nå, hva skjer da når kun de som har god råd får muligheten?

Den sosiale kompetansen øker i løpet av et år på folkehøgskole, og du får ferdigheter som kommer godt med senere i livet. Det handler ikke om at dette er noe man kun lærer der, men det er en god arena å lære mer om seg selv, individuelt og i samhandling med andre.

Et annet argument er at folkehøgskolen forsinker prosessen med å få folk ut i arbeid. Alle typer ungdom bruker tilbudet, med ulik bakgrunn og alle typer holdninger og meninger. Det finnes folkehøgskoletilbud for flere yrkesveier: musikere, lærere, bistandsarbeidere og designere for å nevne noen. Dette året er for mange en forsikring om at man velger riktig studie, og man får bedre tid til å bestemme seg. Det er også starten på utdanningen. På lang sikt er det bedre å ta et år på folkehøgskole enn å ta seg et arbeidsår. Hvis man jobber blir det fort flere slike år, og overgangen til en tilværelse som fattig student kan være krevende. Folkehøgskolen skaper ambisjoner og motiverer til å ta utdanning.

Et særlig kritisert sitat er at de er «usikre på hvilke akademiske kvalifikasjoner det gir å stå på ski i Alpene, eller å lære å hekle et år». Det var fylkesleder Peder Gjerstad i Møre og Romsdal Unge Høyre som uttalte det til Dagbladet. Selv om de ønsker å sette det på spissen, preges dette sitatet av manglende kunnskap om hva et år på folkehøgskole innebærer.

Det er provoserende når strikking og studieturer som sees på som ferier skal avbilde et slikt år. Å surfe er ikke akademisk, men ser man da på alt som oppleves og læres på disse turene? Det er mange ulike felt å velge mellom, og mange av skolene har linjer med internasjonalt fokus. Da innebærer turene et innblikk

i andre ungdommers livssituasjon, og man får være med og gjøre en forskjell. Etter en skolegang preget av lav selvtilitt og dårlige karakterer, gir dette en mest-ringsfølelse og motivasjon videre. I tillegg opplever man landenes kultur, for eksempel kulturen for surfing i Australia. Man må se turene i sin helhet.

Det er ikke bare vestlandske Unge Høyre-politikere som mener støtten bør fjernes. Oliver Wahlquist i Sør-Trøndelag Unge Høyre forsvaret forslaget med at det disse lærestedene tilbyr er veldig bra å oppleve, og at de ikke ønsker å fjerne tilbudet. Likevel drukner dette i en nedlatende sammenligning med en kostbar voksen-SFO. Tar man erfaring og kompetanse i arbeidslivet i betraktning, vil et år på folkehøgskole være verdt studiepoengene det gir. Dette både på grunn av akademiske og sosiale kvalifikasjoner som nevnt tidligere.

Noe som er viktig å huske på midt i alt dette, er hvor viktig denne tradisjonen er her til lands. Det er 150 år siden landets første folkehøgskole ble opprettet, og tilbudet er en del av vår kulturarv. Å velge et noe annerledes studieår viser veien videre for mange. Man kan spørre seg: Hvor mange som støtter forslaget har tatt et slikt år selv?

hannlerf@underdusken.no

ODA FISKUM mener teater er en intuitiv måte å framstille samfunnet.

Blant kulissene

Manusforfatter Oda Fiskum bruker Ibsen til å vise dagens Kina.

► TEATER
TEKST: Hilde Heggstad
FOTO: Eivind Sandodden Kise

På verandaen i andre etasje på Momors kafé møtte vi Fiskum, som er tilbake i Trondheim. 27 åringen har turnert med selvsikre teaterstykker i både Kina og Nederland, og jobber for tiden med stykket *Svart hav*, som hun nylig hadde opplesning av i Oslo.

Fiskum har utdanning fra Teaterakademiet i Beijing og har en bachelorgrad i kinesisk. Det var ganske tilfeldig at hun endte opp i Kina.

– Jeg fant noen interessante tekster som var skrevet i Kina på 80-tallet. Etter å ha jobbet med disse, fikk jeg tilbud om stipend fra teaterakademiet i Beijing, og flyttet dit. Fiskum forteller at måten de drev undervisning i kreative fag ved Teaterakademiet på, var for konservativ og institusjonsmessig. Hun gikk derfor sammen med noen medstudenter og satte opp stykket *Facehook*. Gruppen gjorde seg kjent på flere teaterfestivaler i Kina, noe som førte til at

Fiskum fikk flere oppdrag.

Ikke uten sin Ibsen

Som norske teaterfolk flest, har Fiskum et spesielt forhold til Henrik Ibsen. Hun forteller at han har hatt stor innflytelse på moderne kinesisk teater og vært med på å forme dagens Kina.

– Problemene Ibsen framstiller gjennom stykkene sine er tidløse og de vil alltid kunne være aktuelle for folk som lever i dag.

I stykket *Ibsen in one take* bruker hun både karakterer og sitater fra stykkene hans. I tillegg har hun laget sin egen karakter, en kinesisk gutt på hennes egen alder. Hensikten er at stykket skal vise dagens Kina, med spesiell vekt på skillet mellom foreldregenerasjonen, og dagens unge voksne.

– I Kina har det i lang tid vært om å gjøre og gli mest mulig inn i mengden. Man skal verken gjøre for mye eller for lite ut av seg. Dette er forståelig med tanke på Kinas historie.

Fiskum forteller at Kina ble sterkt påvirket av konsumerismen og individualismen fra Vesten fra 80-tallet og

utover. Det har skapt motsetninger mellom foreldregenerasjonen og de som vokser opp i Kina i dag.

– Dette er typisk problematikk som blir tatt opp i Ibsens stykker: Unge ambøse personer som ender opp som hyklere, fordi de verken klarer å leve opp til foreldrenes eller samfunnets forventninger.

Kommunistpropaganda

Selv om Fiskum vanligvis holder seg til å skrive manus, forteller hun at hun en gang prøvde seg som skuespiller.

– Dette var et bestillingsverk fra myndighetene i Beijing, og skulle handle om kommunistpolitikken. Hun som skrev manuset, tenkte det hadde vært kult å ha med en utlending, og jeg snakket jo kinesisk.

Hun forteller at i Kina er det denne typen teater som er i flertall, fordi det er her pengene ligger.

– Fra et kunstnerisk perspektiv var det helt forferdelig. Ingen av oss tok stykket seriøst, men som alle andre trenger skuespillerne og manusforfatterne noe å leve av. Lønnen

myndighetene betaler er betydelig høyere enn det frilanserne kan tilby.

Før stykket kunne bli vist måtte det gjennom sensur, forteller Fiskum.

– En uke før generalprøven kom sensurkomitéen innom. Den bestod av 15 kvinner i 60-årene. De ga oss et ark med replikker vi måtte ha med, og disse var av typen: «Lenge leve kommunistpartiet som passer på oss alle sammen».

Fiskum mener teater er en nyttig arena i samfunnsdebatten, og at dramatikken har potensial til å ta opp problemstillinger på en mer intuitiv måte.

– Man kan gjengi problemstillinger som er vanskelig å håndtere i eksempelvis akademiske artikler, som har mer konkrete rammer enn det teater har. Selv tar jeg aldri utgangspunkt i konkrete samfunnsprosmål, men heller livet menneskene lever. Det hele handler om å finne ut av verdenen vi lever i. **UD**

hildhegg@underdusken.no

Kunststudenter føler seg presset ut av byen

Masterklassen ved Kunstakademiet legger avgangsutstillingen til Munkholmen som en protest mot manglende utstillingsrom.

PERIFERT: Masterklassen holder avgangsutstillingen på Munkholmen.

► KUNSTMILJØET

TEKST: **Amanda Roland**
FOTO: **Julie Trulsvik Rasmussen**

Studentene savner et tettere samarbeid med kunstinstitusjonene og kommunen.

– Vi håper avgangsutstillingen blir et uttrykk for det manglende samarbeidet mellom kunstakademiet og kunstmuseet og at det blir lagt merke til, sier avgangstudent Philip Buer Elvegård ved Kunstakademiet.

Ingen ledige utstillingsrom
Tidligere kunstdirektør for Trondheim

kunstmuseum (TKM) Pontus Kyander valgte å avslutte tradisjonen med å holde masterutstillingene på Gråmølna.

– Det har vært et stressmoment for flere avgangsklasser ved Kunstakademiet, sier masterstudent Susanne Skeide.

I år arrangeres kunstfestivalen Metamorf samtidig som avgangsutstillingene holdes, den legger beslag på utstillingslokalene i byen. Valget sto til slutt mellom bunkeren Dora og Munkholmen.

– Dora er mer egnet til å vise vår kunst, og vi hadde fått bedre vilkår for arbeidene våre. Men det ligger langt utenfor byen og er et sted som også har

sin egen historie. I stedet for å finne et tomt, halvdårlig lokale, velger vi å gjøre noe helt annerledes, sier masterstudent Solveig Ane Øksendal.

Ved å stille ut på Munkholmen har ikke avgangsklassen gjort det lett for seg selv.

– Det er en del utfordringer. Munkholmen er fredet og det er mye vi må ta hensyn til, sier Skeide.

Øksendal sier det har vært et bevisst valg for å understreke den dårlige kommunikasjonen mellom institusjonene.

– Vi gjør det vanskelig for oss selv og for kunsten vår, vi må stille ut i en kontekst med mye historie, sier hun.

Bedre i Bergen

I Oslo og Bergen er det etablerte kunstmiljøer. Det har ikke kommet av seg selv. Paula Crabtree er tidligere rektor ved Kunsthøyskolen i Bergen. Hun sier at problemet med fraflytting forsvant med støtte fra kommunen, samarbeid med kunsthallen og studentene selv.

– Vi krevde mer tilstedeværelse av lærerne, men det viktigste har likevel vært studentenes ansvar for å skape et sammensatt miljø. Vi har krevd tett samarbeid både mellom nye og tidligere studenter, sier hun.

Vilje fra akademiet og studentene hadde ikke holdt for å snu fraflyttingstrenden.

– Det hadde ikke vært mulig hvis

PROTEST: Masterklassen gjør valg av utstillingslokale til en kommentar på lite samarbeid mellom kunstinstitusjonene. FOTO: Amanda Roland.

ikke kommunen i Bergen satset, legger hun til.

Lite kunstinteresse i Trondheim

Øksendal og Skeide mener Trondheim kommune ikke er like flinke til å støtte uetablerte kunstnere.

– Det er viktig å bli tatt på alvor. Hvis det hadde vært det samme her tenker jeg at flere hadde vært mer interesserte i å bli værende, sier Skeide.

Øksendal mener grunnlaget er annerledes i Trondheim hvor kunstinteressen ikke er like stor.

– I andre byer ser man at det finnes en grunnleggende interesse for å få det til sammen. Det finnes mange unge engasjerte mennesker her som man burde utnytte energien til. Et kunstakademi burde være en ressurs for en by, sier hun.

Ser etter bedre løsninger

Knut Kavran er rådgiver i Rådmannens fagstab, faggruppe kultur og næring i Torndheim kommune. Han sier kommunen gjør det de kan innenfor rammene de blir gitt.

– Rådmannen må forholde seg

til økonomiske føringer og prioriteringer av områder gitt av bystyret. Vi ser det er utfordringer for kunstnerne som vil etablere seg her og vi leter etter bedre løsninger, sier Kavran.

Ifølge statistikken har Trondheim 5,8 kunstnere per 1 000 innbygger. Det er mer enn både Tromsø og Bergen,

– Trondheim kommune støtter et høyt antall atelieer i forhold til det antall kunstnere som er i byen, men det er selvsagt ønskelig med flere, sier han.

Kommunen gir årlig atelierstøtte og prosjektmidler. Samtidig støtter de Lademoen kunstnerverksted og Rake arbeidsfellesskap.

– Å kunne leve av kunst er krevende. Det vet vi. Her kunne vi hatt et tettere samarbeid med kunstakademiet og undervisningen for å orientere studentene om hvilke tilskuddsordninger kommunen tilbyr og hvordan de kan søke på det. Det er et område vi kan bli flinkere på, sier han.

Ny kunstdirektør gir forventninger

Johan Börjesson tok over som ny kunstdirektør ved TKM etter

Pontus Kyanders avgang i vår.

– TKM har ansvar for å holde et høyt nivå og gi inspirasjon. Det skal gi et intellektuelt klima som kunstnerne trenger, også etter endt studie, sier Börjesson.

Han understreker at et samarbeid mellom KIT og TKM er noe han vil utvikle, men at det ikke er noen konkrete planer ennå.

– Det er for sent å gjenoppta avgangsutstillingene nå, men kanskje til neste år, sier han.

Med ny kunstdirektør og løfte om ny kunsthall håper studentene på mer virksomhet, men sier det krever innsats og vilje for å få det til.

– Det er en spennende tid med mange forventninger siden det ikke er et etablert miljø som i andre byer, sier Skeide.

Masterstudentene har delte oppfatninger av om det er verdt å bli i Trondheim. Øksendal mener noe må gjøres med kunstmiljøet.

– Det trengs en vitaminninsprøytning og det håper jeg den nye kunstdirektøren kan få til, sier Øksendal. **UD**

idajons@underdusken.no

KOMMENTAR

EMIL ØVERSVÆEN
Journalist

Konkurransens konsekvenser

I likhet med alle andre sosiale sfærer preges kunstmiljøene av konkurranse om knappe ressurser. Når ressursene blir færre, tilspisses konkurransen. Studentene som nå uteksamineres befinner seg i en selsom mellomstilling. Ikke bare konkurrerer de med hverandre som studenter, men også som kunstnere på et marked hvor grensene mellom ulike typer aktører tidvis er vanskelig å få øye på.

I en ideell verden burde ikke konkurransen om utstillingslokaler stå mellom et knippe masterstudenter og en etablert festival som Metamorf. Det er en konkurranse på ulike vilkår, som vil være vanskelig for studentene å vinne.

På tross av at direktør Börjesson burde ha presentert flere konkrete tiltak for å bedre studentenes vilkår, hører ikke skylden hjemme hos kunstmuseet alene. Som markert er kunstbransjen uoversiktlig på grensen til det ugjenomtrengelige. Den er drevet av det innflokke samspillet mellom en aktiv stat, egenrådige kunstinstitusjoner, et altfor passivt publikum og, ikke minst kunstnerne selv, hvis den uavhengige kunstnerrollen er like selvsagt som den er uoppnåelig. I denne bransjen er alle gjensidig avhengige av hverandre, og Widvey-saken viste hvor stort potensial det finnes for misforståelser og rolleblending.

At studentene sitter igjen med svarteper er selvsagt beklagelig. Samtidig er ikke situasjonen entydig negativ. Kunst har en unik evne til å kommentere sin egen situasjon, og jeg håper Elvegård og resten av studentene leverer en spennende avgangsutstilling som ikke er redd for å trække kunstbransjen på tærne. Så uoversiktlig som den er nå, vil det vel uansett være uungåelig.

Flaumen går, i Noreg er vår!

Eg vel meg april, sa Bjørnson.
Studentane kan like gjerne velje seg fri frå lesinga og prøve utepilsen i Trondheim.

TEKST: MØKKERBAKKEN FOTO: YZMA

EGENTLIG GANSKE SNILL: Ramp byr på god mat og ei litt meir radikal tilvære.

RAMP

For å koma til Svartlamon må ein gjennom ein portal, og det må vera rett, for det er ei anna verd enn Trondheim elles. Der er ein økobutikk som køyrer reggae på fullt volum. I Noreg. I 2014.

Heile bydelen kan såleis verke som ein slags tidskapsel. Som gjest på Ramp er du nær garantert å trekkje ned snittalderen med fem-seks år. Borda ute er nemleg okkuperte av ein skokk 40+, som om senn har opparbeidd nok kulturell kapital (og pensjonsrettar) til å kunne nyte det gode liv. Desse anarkistane er endåtil så frie at dei set AFP-draumen på spel og tek seg ein Prince Mild.

Men det er på utsida. På innsida er det nærast tomt, utan dei som ikkje ynskjer å krydre burgaren med tobakksdunst. Vêret er likevel altfor fint til å sitje inne, og det blir difor ein lager frå Brooklyn og bayer frå Frydenland. Prisen er 172 kroner.

– Er dei ikkje anarkistar? Eg trudde eigedom var tjuveri.

– Det stemmer. Det er difor dei stel pengane dine.

Svartlamon er og blir noko for seg sjølv, men Ramp er i aller største grad ein bydelspann.

Terningkast 3.

MOSKUS

Vegen går vidare til staden vaksne kulturmarxistar går for å forgå, nemleg Avantgarden. Her skjuler det seg nemleg ein aldri så liten skatt: Eit lite lokale med heilt ålreit indie musikk og komfortable stolar, samt eit særskild brukande ølval.

– Det er her jeg går for å finne sært øl, seier Yzma.

Her er høgt under taket, og verten er både hjelpsam og god til å skildre. Han føreslår noko kveiteøl.

– Det er bergensk, forsikrar han oss, og me blir usikre på om det er kvalitetsstempel eller ei orsaking.

Og dermed blir det noko av baa: Ein Black IPA frå 7 Fjell, og ein noko mørkare Pale Ale frå Balder. Spesielt fyrste slaget slår an.

– Det er ofte eit problem med ettersmaken, at han ikkje er balansert. Men det har dei greidd her.

Og det er nok her Moskus fell: Det er for balansert. Utestaden er ein smule steril, kanskje litt for flink. Her er ingen skit på borda, og knapt spor av synleg alkoholkonsum. Men speketallerkenen deira skal visst vera himmelsk.

Terningkast 3.

DEN GODE NABO

Kort veg unna finn me ein av utestadene i Trondheim som gjer seg aller best i utevêr. Medan mange kan by på både sol og røyk for dei lysne, er det berre denne grannegubben som kan skilte med ei flytebrygge. Såleis kan du freiste skjebna når du sjanglar deg opp til baren på jakt etter atter ein øl.

Frå bardisken kjem ein svenske med den vande lovprisinga av Austmann. Det blir føreslege IPA frå Ægir, eit øl som viser seg å vera noko tørrare enn venta. Ein kan barbere seg med det. Det er nær å tru at det er slikt øl, kanskje dette ølet åleine, som er ansvarleg for tørka som herjar i California.

Det bers ned mot flytebrygga att, med god utsikt mot Nidarosdomen. Det kan vera godt å veta, all den tid du kan selje sjela di for å ha råd til å vera vaksen, som klientellet her i hovudsak er.

Terningkast 4.

BEST
TEST

DAGLIGHALLEN

Siste stopp på ølruta er vassholet i studentenes eige reservat, Samfundet. Som skikken er, er det mange som slår seg ned ved bardisken for å slå av ein prat. Daglighallen skal nemleg vera sosialt. Trikket er då å alltid å ha med seg gardintrapp, så ein faktisk får noko som minner om menneskeleg kontakt med bartenderane.

– Me lyt prøve de innfødde øl. Kva vil du ha, spør eg Yzma.

– Ein IPA av nokon sort.

Og såleis blir det to gode: Gringo APA, eit syrleg og friskt øl som leskar godt. Underteikna vel seg Brewers Reserve Rye IPA. Ølet har sterke innslag rug og havre, så det blir minst like pågåande som urokråkene i Bodegaen, men blomster-tonane smyg seg likevel på.

Like eins er det med hyggja i studenterhallen: Det kan verke litt stort og treigt, men gøymt mellom gardintrapper og eimen av mikrovärma nachos finn du den gode praten.

Terningkast 5.

ANTIKVARIATET

– Øh ... Å, å, å, æ i e a æ å.

Ingen tur innom Bakklandet er komplett utan ein aldri så liten rast ved det gamle biblioteket. Ein seier gjerne det er her at folk pensjonerer seg når dei er for gamle eller slitne for Samfundet. Eventuelt kan ein lire av seg tilfeldige vokalar, bestille mat på trønderisk og dermed bli integrert; det er trass alt borgarleg regjering.

Antikvariatet er ein stad som kan følast veldig som ein bydelspann, sidan alle let til å kjenne kvarandre, men likevel ikkje støyter bort studentar. Det blir fyrst Fyr og flamme frå Haandbryggeriet. Eit øl som berre kan skildrast i skjønlitteraturen.

– Som stjernestøv løyst opp i vatn. Komfortabelt bittert, med lett karamellsmak i slagsida og god aroma. Det er eit dikt.

– Du veit at me ikkje er ved Avantgarden lenger?

Dessverre varer ettersmaken altfor kort tid. Dermed går det over i ein Nøgne Ø IPA, med grasaktige hoppar og støtte frå honning og karamellisert malt.

Ein føler for å ta til dei rike adjektiva og adverbja på Antikvariatet og passe inn. Og seinare sykle heim drita på ein eittgirs-sykel med The National på øyro og bartevoks i trynet. Men læll: *terningkast 4.*

DYRE DROPER: Som student må ein passe seg for røvarske ølprisar.

Uvirkelig virkelighet

Det finnes bare én sjanger hvor man kan lese om machiavelliske dverger og episke spaserturer. Fantasy tar for seg vår egen verden og bryter med de etablerte lovene. En stor sjanger i utlandet begynner å våkne til liv her til lands.

TEKST: MATHIAS KRISTIANSEN ILLUSTRASJON: KANUTTE TORSTEINSDOTTIR NÆSS

Hver mandag setter millioner av fans seg spente i sofaen for å få det siste tilskuddet til HBOs storsatsning, adaptasjonen av *A Song of Ice and Fire* - tv-serien *Game of Thrones*. Samtidig gikk Bradon Sandersons andre bok i serien *The Stormlight Archive*, *Words of Radiance* i slutten av forrige måned til topps på New York Times' bestselgerliste. Fantasy, en litterær sjanger som har sine røtter i eventyr og mytologier, har ikke vært særlig høyt ansett her til lands. På tross av årrekker med infantilisering begynner fantasy-eventyret virkelig å ta seg opp her hjemme. Forfattere som Siri Pettersen og Tone Almhjell selger godt.

Kultfenomen blir allemannseie

Doktorstipendiat i allmenn litteraturvitenskap Gerd Karin Omdal ved Institutt for språk og litteratur ved NTNU har spesialisert seg på fantastisk litteratur. Hun forteller at fantasy er en moderne sjanger, som samtidig har eldre røtter enn man skulle tro. – Det er vanskelig å identifisere et startpunkt for fantasylitteraturen, men svenske John-Henri Holmberg peker på Georg MacDonald og hans roman *Phantastes*, *Faerie Romance for Men and Women* (1858) som starten på fantasyen, sier hun. Hun forteller at inspirasjonen til fantasy for det meste ligger i mytologi, eventyr og folketro, noe spesielt Tolkien visste å bruke. – Det som skilte ham ut er at han gikk veldig direkte til kildene, mens senere forfattere ofte har hatt en tendens til å gå til andre forfattere innenfor samme sjanger, sier hun.

Det Tolkien pekte på som forutsetning for fantasysjangeren kalles sekundær skaperakt hvor mennesket blir en sub-skaper. – For å si det enkelt, betyr det at forfatteren kan ta noe fra naturen og sette det sammen på en ny måte, for å så gjøre det om til noe nytt i sitt eget univers, sier hun. Hun forteller at den norrøne arven er viktig i Norge, og at den har vært med på å inspirere utenlandske forfattere. – Men når det gjelder Norge, tror jeg at

sagalitteraturen, og delvis også den sterke eventyrt-radisjonen, har gitt Norge en sterk mytologisk identitet. Dette har kanskje gjort at behovet ikke har vært til stede for å skape en egen nasjonal mytologi på 1900-tallet, sier hun. Hun understreker også at fantasy tidligere har vært et kultfenomen, men at den nå er allemanseie blant annet etter flere populære filmatiseringer. – At det er stor interesse for fantasy i Norge i dag er nok del av en internasjonal trend som kom med Harry Potter og Ringenes Herre-filmatiseringene, sier hun.

Engasjerte ferskisers forsøk på folkeopplysning

Vendetta forlag er et ferskt forlag i Norge med fokus på kvalitetslitteratur innenfor sjangerne fantasy, sci-fi og krim. Daglig leder Pål Stokka forteller at egeninteresse og engasjement ga dem mulighet til å plukke fra øverste hylle. – Først kom vi over et manus fra Ernest Cline, som var en sci-fi utgivelse. Da tenkte vi at vi måtte ha en fantasyroman i tillegg. Da vi vurderte hva det beste var, endte vi opp med å få tak i George R.R. Martins fantasyepos *A Song of Fire and Ice*. Slik ble vi et slags nisjeforlag, sier han. Videre forteller han at minimal konkurranse på det norske markedet gjorde at de fikk tak i millionselgende forfattere. – Plutselig ble norske utgaver av forfattere som Neil Gaiman, George R.R. Martin og Orson Scott Card gitt ut på vårt forlag, sier han. Han forklarer fantasy har blitt spesielt uglesett i Norge, og at sjangeren byr på mer enn spisse ører og en ung gutt med en spesiell skjebne. – Sci-fi og fantasy er like varierte og rikholdige sjangre som krim- og spenningsromaner. Man har store litterære verk som *1984* og *Brave New World*, som er klassikere uavhengig av sjangere, i tillegg til bøker som byr på strålende lettest underholdning, sier han. Derfor mener han at Ringenes Herre-filmatiseringene ikke hjalp sjangeren særlig mye, fordi den framstiller en form for fantasy som publikum har lært seg å forvente. – Spesielt *Game of Thrones* har gitt folk forståelse for at fantasy også kan være skittent, mørkt, intrikat og altoppslukende, sier han. Han sier at de ikke bare driver et forlag, men også vil bedrive folkeopplysning.

– Fantasy er ikke bare barne- og ungdomsbøker. Vi ønsker å fortelle Norge at du kan bli minst like

underholdt av fantasy eller sci-romaner, som en Jo Nesbø-krim, sier han.

Smittsom kultur

Siri Pettersen, forfatter av boken *Odinsbarn*, den første boken i serien *Ravneringene*, forteller at hun aldri hadde et valg når det kom til å skrive fantasy. Med en bakgrunn fra rollespill og serietegning, har sjangeren alltid fenget henne. – Jeg synes det er mye bedre å bruke det uvirkelige når man skal formidle virkelighet. Om du vil skrive om krig og velger å legge det til et konfliktområde i verden som alle kjenner godt, så har man tykke lag med holdninger man må jobbe seg gjennom. Fantasy lar deg starte med blanke ark og tillater deg å snike forbi fordommer. Det gir en enorm frihet, sier hun. Selv om hennes egen bok, *Odinsbarn*, er utpreget nordisk, nevner hun at hun har hentet inspirasjon også fra asiatisk kultur.

– Kultur smitter, og det finnes ikke noe slikt som mitt og ditt i kulturhistorien. Kultur er felleseie, der alle har lånt og delt, endret og lagt til. Bra fantasy kan man skrive uansett kulturell og mytologisk bakgrunn, sier hun. Hun gir den økte internasjonale interessen for fantasy æren for at man har blitt mer oppmerksom på sjangeren også i Norge. – Fantasybøkene er ikke lenger stuert vekk i den støvete kroken ingen går i. Grunnen til dette kan man spekulere i. Noen har nevnt den økte sekularisering i samfunnet, at folk vil erstatte sine tapte guder med noe annet overnaturlig. Eller det kan være at den voksende respekten for individuell frihet som gjør at man kan lese hva pokker man vil, sier hun.

Hun mener det beste med å skrive fantasy er tilhengerne, og at sjangeren til tider har gjerne blodfans som er ivrige til å dele sin begeistring med andre. – De kan ofte mer om universet enn forfatteren selv, og alt engasjementet gjør dette til en av de herligste tingene man kan drive med. Jeg skylder fansen av *Ravneringene* utrolig mye, sier hun. Samtidig påpeker hun at det finnes en motpol, og at visse miljøer aldri vil anerkjenne fantasy som litteratur.

– Det er uproblematisk å leve med, det er en udatert forestilling. Gode bøker er gode bøker, sier hun.

ud@underdusken.no

Lesesalfaunistikk

TEKST: VERA KVISGAARD FOTO: SINDRE HAUGAN

Med våren kommer jakten på den perfekte leseplass i Trondheims fauna av lesesaler. Vi tester lesesaler.

Teknologibiblioteket på Gløshaugen:

Å gå inn den tunge hovedinngangen i det rungende bygget på Gløshaugen gir meg alltid en følelse av av at studenttilværelsen ikke bare er moro, men også dypt alvor. Det betyr ikke at leselysten blomstrer fram, men gir heller en følelse av plikt. Paradoksalt nok ligger det en fantastisk hyggelig lesesal inne i dette store, monumentuale bygget. På Teknologibiblioteket bys det på tepper, dype sofaer, aviser, både mer og mindre vitenskapelige magasiner - som ikke nødvendigvis fungerer like disiplinerende som historien i veggene.

Gunnerusbiblioteket på Kalvskinnet:

I den romslige lesesalen på Gunnerusbiblioteket er veggene kledd med bøker fra gulv til tak og i de store vinduene vendt mot Nideelven bekrefter vårsolen at eksamen nærmer seg. Pultene er nye og litt vel sterile for min smak, men de er romslige og utstyrt med velfungerende lamper og stikkontakter. Kaffeautomat og teva nn finnes i første etasje. Men det gjelder å komme tidlig i gang, for selv om åpningstidene er utvidet i eksamensperioden, må jeg likevel hjem i pinlig god tid til middag.

Biblioteket i sentrum:

Store pulter står på lange rekker i lesesalen i tredje etasje, som egner seg best for de med gode sosiale evner, eventuelt spisse albuer. Dessuten er det grupperom for de som er tidligst ute. Pultene er vendt mot store vinduer, med en trist og metaforisk utsikt til murveggen på nabobygget. Etterspørselen etter stikkontakter er definitivt større enn tilbudet, og blir fort et problem. Internettilkoblingen blir stadig brutt, men det er bare et problem i tredje etasje. Alternativt kan man sitte i bibliotekskafeen i første etasje, med mer bråk og mindre av den distinikt apatiske og lite inspirerende stemningen som preger kommunale rom. Morgentilbud på kaffe og byens ferskeste og beste kanelbolle, er nok til å motivere meg til å starte dagen, om ikke annet. Med påfyll på kaffen er det ingen unnskyldning for ikke å føle pensumiveren, utenom bråkete barnehagebarn på biblioteksbesøk.

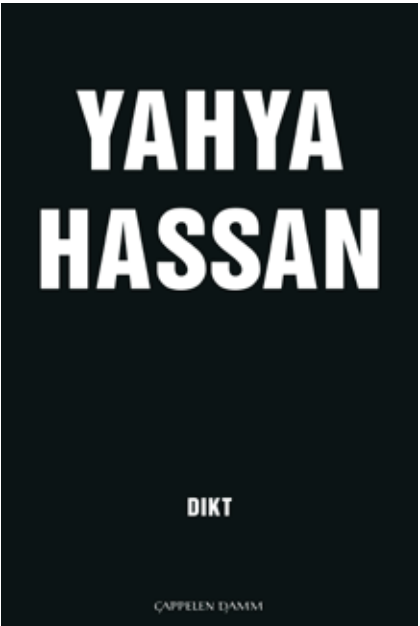
Handelshøyskolen:

Som NTNU-student oppleves et besøk på den nye handelshøyskolen i Elgeseter gate fantastisk forfriskende. Utvendig er bygget litt strengt, men innvendig er det stort og vennlig, lyst og romslig. Jeg finner ikke lesesalen, men det florerer med potensielle leseplasser. Slitsomt for en ubesluttom sjel, men absolutt verdifullt. Store vinduer med panoramautsikt til Elgeseter gate eller Klæbuveien inviterer til noe å hvile øynene på, men likevel ikke mer enn at jeg raskt finner tilbake til bøkene. Selv i disse store, lyse rommene er ventilasjonen lite tilfredstillende, og luften blir fort tett. Da er det heldigvis ekstremt kort vei til isdisken på Rema 1000 og gresskleddede bakker på sørsiden av Gløshaugen.

Hybelen:

Når jeg har innsett nederlaget, er hybelen siste alternativ. Tanken om energieffektivitet virker dessuten overbevisende – å bruke all energi på å lese og mini-malt på transport og omgivelse. Først og fremst appelerer det kanskje til latskapen. Her trenger jeg verken bekymre meg for mangel på stikkontakter, eller hvor toalettet ligger. Dresskoden, eller nettopp dens fravær, er forlokkende. Kjøkkenfasiliteter bedre enn på de fleste lesesalene dekker det grunnleggende behov for mat, senge n for søvn – og dermed finnes det i utgangspunktet ingen grunn til å ikke la lese kten vare i dagesvis. Verken tidlig morgen for å sikre ledig plass eller brysomme sidemenn ofrer jeg en tanke. Desverre er gleden over disse faktorene kortvarig. Sammen med et betydelig større potensial for distraksjon, og uten de irriterende, disiplinerende omgivelsene, er det lett å ta pause fra arbeidet allerede før man kommer i gang.

ud@underdusken.no

Å dikte Norden midt imot

– YAHYA HASSAN – YAHYA HASSAN – CAPPELEN DAMM –
TEKST: HANNA MALENE LINDBERG

«**HELLIGE ORD OG HELERVARER / EN ANALFABET HAR BARE SINE ORDSPRÅK / OG SIN DUMME STAMMES DOGMER**»

Slik kan det lyde i Yahya Hassans selvtitulerte diktsamling, som slo ned som en bombe i den skandinaviske litterære offentligheten i oktober, nå i norsk gjendiktning ved Pedro Carmona-Alvarez. Diktene går løs på foreldregenerasjonen, islam, hyckleri og velferdsstaten. Mange har latt seg provosere og Hassan modererer seg ikke.

I caps lock blir vi presentert for oppvekstskildringer med en far som slår, en kuet mor og et medtatt søskenfelleskap. Det er reiser til flyktningleirer i Libanon, omskjæring, skildringer fra barnevernsinstitusjoner, pedagoger som for lenge siden har gitt opp det lyriske jeget. En pedagog ser hans litterære talent og fører ham med klassikere og sex. Senere raner han leiligheten hennes.

Hassan bruker et enkelt språk, men det er med inderlighet han hamrer inn situasjon etter situasjon i bevisstheten vår. I et intervju i Morgenbladet sier Hassan at han ikke er en forbanna tenåring som skriker ut, men at det handler om et resignert sinne. Dette viser seg i en merkelig distanse som av og til dukker opp i beskrivelse av dramatiske situasjoner.

Denne påståelige og samtidig resignerte inderligheten gjør at du blir mettet om du prøver å lese hele samlingen i ett jafs. Det er uunngåelig at du slutter å ta diktene inn over deg og lar dem fare forbi som rytmiske ordramser. Her trengs det tid.

«**PÅ VEI TIL TYSTER / JA MEG JEG ER ALLEREDE PÅ VEI TIL INTELLEKTUELL / [...] JA MEG JEG ER PÅ VEI TIL SOLSKINNSHISTORIE!**»

Yahya Hassan er vår noe tvilsomme solskinnshistorie, den kriminelle barnevernsungdommen som endte opp som litterært geni, en dannelsesreise av de sjeldne. Nå sitter vi og diskuterer hans dikt og politikk, hans generasjonsrop. Vi leser diktsamlingen med litteraturviterblikk og mener vi gjennomskuer hans «grep», og hever på vårt velutdannede øyenbryn over disse som lar seg provosere og skriker ut dødstrusler mot Hassan.

Vi vet for godt til å la oss provosere. Men gjør nå ikke det! Dette er en diktsamling som fordrer at du gidder å involvere deg. Å lese Hassan for estetisk nytelse, å frata ham provokasjonskraft, er å gjøre denne diktsamlingen til noe annet, og langt mindre betydningsfullt, enn det den er.

Yayha Hassan har i stor grad blitt debattert som virkelighet. Hassan selv

har hevdet at dette først og fremst er litteratur. Men fjerner dette hans politiske brodd, hans kritikk?

I en samtidslyrikk dominert av svev, linjeskift og luft buser Hassan inn med en brutal virkelighet vi ikke ofte konfronteres med. Og vi samtaler mer enn vi diskuterer. På et tidspunkt skriver Hassan «IKKE ALT DETTE SNAKKET ALT DETTE SPRÅKET». Og senere: «MEG JEG BEKJEMPER DERE MED ORD / OG DERE DERE VIL SVARE TILBAKE MED ILD».

Diktsamlingen er provoserende ikke bare på grunn av det kritiske blikket den får oss til å sende til vår nordiske integreringspolitikk, men også fordi vi er på grensen til å gjøre narr av vår litterære institusjon. Er vårt eneste reaksjonsmønster mot det radikale å pakke det inn i kjente former? Hvor havner Hassan i dette, han som i stor grad lar seg omfavne? Hassan tvinger oss til å stille mange spørsmål om igjen.

At diktsamlingen nå kommer på norsk gjør tydeligvis at Hassan nå blir «norgesaktuell». Selv om Alvarez' oversettelse yter samlingen rettferdighet ser jeg ikke hva vi tilfører ved å konstant oversette dansk og svensk – heller vil jeg si vi berøver oss for kunnskap og ferdigheter om våre naboland. Men en så stor salgssuksess er det vel vanskelig

å la ligge i fred.

«**VAR DET ALLAHS ANSVAR HVIS JEG IKKE VÅKNET / HVORDAN PISSET JEG HVORDAN SPISTE JEG FROKOST / BERØRTE JEG SOMMEREN / RAKK JEG DET / VAR JEG ET BARN SOM FIKK VÆRE REDD**».

Slik spør Hassan, og mange, men ikke alle, av diktene setter en støkk i deg som leser. Det er så jævlig brutalt, og presentert så tilforlatelig. Om du søker opp en av Hassans høytlestninger på det store internettet vil du merke hvor vanskelig det er å ikke se kraften i disse messende diktene. Den kraften må vi klare å møte, ikke pakke inn i bomull.

Hassan viser at lyrikkens kraft
absolutt ikke er død.

malind@underdusken.no

Blyforgiftning

To timer i uka ser gutta i Blyforgiftning på metallverdenen med skrå-, fram- og tilbakeblikk for å se på hva som skjer med metallen i dag og hvordan musikken utvikler seg. Blyforgiftning unfucker alle tirsdagene dine kl. 18.

- » Hvilken fargebasert undersjanger av metall forbindes ofte med Norge?
- » Hvilket band ga i 2010 ut albumet Blackjazz?
- » Hvilken undersjanger er det alle elsker?
- » Hvilket Oslo-basert plateselskap er band som Okkultokrati og Haust tilknyttet?
- » På hvilket 2003-album av hvilken artist finner du låta «Havenless»?
- » Hva heter personen som har tegna albumcovre til blandt andre Kvelertak?

Popstase

Popstase gir deg den nyeste og beste popmusikken innenfor alle kategorier hver tirsdag klokken 16.

- » Hvor kommer bandet Oh! fra?
- » Hvem vant årets Urørt-finale?
- » Hva heter bandet som spiller Chet Baker på norsk?
- » Hvem var support på Johndoe sin releasekonsert i Trondheim i vår?
- » Hvilket band spiller barnefareen til Veronica Maggio i?
- » Hvor fikk Bombay Bicycle Club navnet sitt fra?

Reservebenken

Er du best uten ball og har større kjæft enn målstatistikk? Benkeslitterne i Reservebenken gir deg nyheter, diskusjoner og trivia fra sportens verden hver onsdag kl 18.

- » Hva heter det når du spiller uavgjort i en runde sjakk?
- » Hvem sponset Premier League før Barclay?
- » Norges fremste golfspiller Suzann Pettersen har et klengenavn. Hva er klengenavnet hennes?
- » Hvert år holdes det fire tennisturneringer verden over som regnes som The Grand Slam. Den består av US Open, French Open, Australian Open, og hvilken er den siste?
- » Fredrikstad Fotball Klubb var i sin tid vennskapsklubb med et landslag. Hvilket land?
- » Hvem produserte skoene for Jesse Owens under OL i 1936?

- » Hvor kommer Kraftwerk fra?
- » Hvilken subsjanger innen elektronisk musikk er kjent for å være avslappende, hvor sjangernavnet er et ord som er synonymt med bakgrunnslyd?
- » Hva heter låten som ble gitt ut i 1969 av Gershon Kingsley, og som regnes som den første elektroniske danselåta?
- » Hva heter det uavhengige norske plateselskapet som blandt annet gir ut artister som Kim Hiorthøy, Bjørn Torske, Mungolian Jetset og Prins Thomas?
- » Hva er artistnavnet til den kvinnelige berlinbaserte produsenten som har grunnlagt labellet Bpitch Control i 1999?
- » Hvilken Venezuelansk wonkyprodusent ga ut albumene 'Stretch 1' og 'Stretch 2' i 2012, og er aktuell med ny utgivelse i år?på pc?

Sagtann

Sagtann er radioprogrammet der Sunniva og Håge snurrer plater med låter fra den elektroniske musikkscenen hver torsdag klokken 19.00. Vi gir deg det beste av ukens slipp og utgivelser.

GRUNGE

TEKST: Vilde Boberg Svineng
FOTO: Vegard Stolpnæssæter

Flanellskjorter, møkkete jeans og Kurt Cobain er det mannen i gata forbinder med grunge. Musikk sjangeren, som hadde sin storhetstid på 90-tallet, er så mye mer enn det. Grunge oppstod i den amerikanske delstaten Washington, og da spesielt i området rundt Seattle, derfor blir sjangeren også kalt «Seattle sound».

Rolig råskap

Vi kan alle forestille oss Kurt Cobains angstfylte stemme som veksler mellom rolig synging og skriking på megahiten «Smells Like Teen Spirit». Men hva er det egentlig som kjenner tegner denne mørke og mystiske musikkstilen? Typiske trekk er rå melodier med en avventende og forvirret intro som eksploderer i et skrikende og aggressivt refreng, og med tekster som omhandler apati, samfunnets mistilpassede og følelsen av å være fanget. Grunge er på mange måter en hybrid mellom punk og heavy metal. Punkens råhet og

pessimistiske tekster blir kombinert med det roligere tempoet og drivende rytmer fra heavy metal-sjangeren.

Hentet inspirasjon utenfra

På 80-tallet hadde den lokale musikkscenen i Seattle en yrende punk-rock bevegelse med band som The U-Men og 10 Minute Warning i spissen, men det er Melvins med deres harde og samtidig rolige stil, som ble viktig for grungens utvikling. Også band utenfor Seattle inspirerte sjangeren, og da spesielt Pixies, som var Nirvanas største inspirasjonskilde, Sonic Youth og Black Sabbath. Neil Young blir ofte sett på som grungens gudfar, dette på grunn av den forvrengte gitarlyden på album som Rust Never Sleeps og Mirror Ball, som ble spilt inn sammen med Pearl Jam. I sitt selv-mordsbrev siterte Kurt Cobain strofen «It's better to burn out than to fade away» fra Neil Youngs låt «Hey Hey, My My (Into the Black)».

Alice in Chains, Soundgarden, Nirvana og Pearl Jam er de bandene innen grunge-sjangeren som har hatt størst kommersiell suksess på verdensbasis. Likevel er det Kurt Cobain sammen med Dave Grohl og Krist Novocelic fra Nirvana som har blitt

ansiktene til grungen utad. 8. april i år, var det 20 år siden Cobain tok sitt eget liv, og med han forsvant også en del av appellen til sjangeren. Det var ikke bare mannen med det lyse, skitne håret som slet med narkotika og depresjoner. Vokalist Layne Stanley fra Alice in Chains døde også på grunn av den harde livsstilen.

Fortsetter å inspirere

Sjangeren er preget av dystre karakterer, dop og en «gi faen»-holdning til livet, og kan være grunnen til grungens dalende popularitet etter 90-tallet. Men lenge etter at grungen var på sitt mest populære, fortsetter musikken og artistene å inspirere utallige band som Foo Fighters, Audioslave og Queens Of The Stone Age. Det stopper nok heller ikke der. Grungen har en helt spesiell plass i rockehistorien og vil ha innflytelse på flere unge artister som ikke orker å vaske håret. Selv om grungen aldri vil bli som det var for noen tiår siden, kan du alltid sette på Every Good Boy Deserves Fudge av Mudhoney og drømme deg bort til en mørk regnværsdag i Seattle. Grunge er virkelig sjangeren som brant opp fort, men som ikke visnet sakte hen. **UD**

MUSIKK

TOPP 6 RADIOLÅTER

TEKST: Vanja Thronæs

Hver uke lister Radio Revolt nye låter for lytterne. Her er de seks mest spilte låtene i vårsemesteret.

Handerre Linni - «Løvinne»

Yoguttene har lenge vært favoritter hos Radio Revolt og i mars slapp en fjerdedel av gruppa albumet *1000 tak*. Vi var raskt ute med å liste «Løvinne» fra nevnte album, en låt der Linni leker seg gjennom en slags hyllest til kvinnen. Folk flest fikk kanskje øynene opp for gutta fra Bergen i vår, med opptredener på Byalarm og Leutenfest. «Løvinne» er den klart mest spilte låta på Radio Revolt våren 2014.

Woodland - «Making Me»

Trondheimsbandet Woodland debuterte i år med et selvtitulert album, som i begynnelsen av mars var ukas album på dusken. no. En rå ramme av bluesrock som definitivt fortjener større oppmerksomhet gjorde låta «Making Me» til en populær sak blant radioens musikkprodusenter.

Flyboy! - «Raw»

Flyboy! er litt av en Trondheimsvenn i den forstand at amerikaneren er signa til det nyoppstarta labellet Raw Juice Records. «Raw» er henta fra ep-en *Up* og er en herlig tung houselåt, med seige partier over raske takter.

Spidergawd - «Empty Rooms»

Nok et trondheimsband har sneket seg inn på lista. Spidergawd spilte to nokså minneverdige konsert på Kunstmuseet under Trondheim Calling, med nyutgitt album i bagasjen. «Empty Rooms» er en fantastisk god oppvisning i tung gitarrock, som kun konkurrerer med vokalen i energinivå.

Bloody Beach - «Disco Impaler»

Av alle sjangre man kan plassere Bloody Beach i, så er disko kanskje ikke den første du tenker på. Debuten kom i år med *Bloody Beach Pirate Radio Present* og var ukas album på dusken.no i midten av mars. Disco Impaler er en frisk låt som trekker på surferock, jazz og funk, for å nevne noen sjangre.

Raury - «God's Whisper»

Raury er en ung mann som vi litt tilfeldig kom over under en internettrunde. Canadieren hadde sluppet «God's Whisper» som en forsmak på ep-en *Indigo Child*, og den traff oss godt i mageregionen. Låta består av etnisk call-and-respond, klapping, skranglete gitar og en messende ekko-vokal.

KRÅKESØLV og eit begeistra publikum.

Energisk, men halvhjarta

ORKESTER OG VISEPOP VAR I FOKUS PÅ EIN IKKJE MEIR ENN OK KVELD PÅ BYSCENEN

24.03.14 TEKST: KARINA SOLHEIM FOTO: CAROLINE RAMNÆS

Våren meinar alvor med ei steikande, gal sol og nokre stabeist av søte hestehovar i kvar skapte grøftekant. Då passa det fint å trekkje inn på Byscenen denne torsdagskvelden og nyte lekker musikk av Conor Patrick & The Shooting Tsar Orchestra og Kråkesølv.

Oppvarmingsbandet med det slitsamt lange namnet Conor Patrick & The Shooting Tsar Orchestra, blei teke vel imot av eit begeistra publikum. Stilige var dei i sine Sgt. Peppers Lonley Hearts Club Band-inspirerte jakker. Men akk for ein sukkersøt lyd. Med fare for å verke bitter må det seiast at låta «A Wonderful World» helst bør nytast tett omslyngt i armane på «den spesielle nokon», om ein er så heldig å ha ein slik. Er det ikkje ei fantastisk verd? Mekan til positivitet, her spelar nok vårsola inn. Dei avslutta med låta «Slow Motion» frå det komande albumet som skal spelast inn i sommar. Her var innslag av deileg trompet som gjorde det heile litt røffare. Dei gjorde ein god jobb som oppvarmingsband og publikum blei sanneleg varme. Likevel blir Conor Patrick &

The Shooting Tsar Orchestra for pusete og barnsleg i lengda, der dei hoppar energisk rundt på scena. Godt var det då at Kråkesølv entra scena om lag tre kvarter seinare.

Med fire solide album i ryggen, det siste og sjølv-titulerte kom seinast i førre månad, er Kråkesølv ein erfaren og talentfull kvartett frå Bodø. Dei opna konserten med dei to fyrste låtene frå 2012-albumet, *Alle gode ting*. Fyrst ut var «Husk at livet går fort». Ein blir med ein gong merksam på deira sterke tekstar: «all min trygghet e tufta på usikkerhet» er ein liten tankevekkar. Deretter kom like alvorlege «Stødig som en bauta». Som vanleg var lyden dårleg på samtlege mikrofonar heilt i byrjinga, men det tok seg opp og me blei presentert for dei deilege stemmene til alle vokalistane i bandet. Både Kristoffer Unstad, Fredrik Olsen og Petter Unstad bidrar med vokal. Den nye trommisen, Jørgen Smådal Larsen var varm i trøya frå fyrste slag, og det kunne tilsynelatande berre gå oppover derifrå.

Diverre gjorde det ikkje det. Etter kvart såg det ut som gutane utførte ein rutinemessig jobb som dei berre måtte gjere, og ein kjøpte ikkje utsagna om at dei verkeleg elska oss. Ei uvitande sjel som berre har lytta til dei på Spotify blir likevel positivt overraska, for dei er trass alt mykje betre live enn heime på hybelen ut frå ein halvdårlig høgtalar.

Grei humor var og på plass då dei lova å signere både plater, bryst og rumpeballar for dei som måtte ynskje det etter konserten. Det var også rom for ein fin liten anekdote om drikking, røyking og puling, før dei sette i gong med den veldig romantiske låta «Bare på besøk» frå siste skiva. Tekstane deira er ikkje berre sterke. Dei er også brutalt ærlege med fraser som «du e bare på besøk / så æ drøm mæ ikke bort / æ gløm dæ like fort som æ gjør sist».

Jamt over leverte Kråkesølv ein bra konsert, men genuinitet og sjel i utføringa sakna.

karlsolh@underdusken.no

ANMELDELSER

Denne uka har vi anmeldt indiespiren Lauren Diamond, Lindsey Stirlings fusjon av fiolin og dubstep og Tom Jenkinsons robotmusikk.

LAUREN DIAMOND - PERSEVERANCE

TEKST: ØYSTEIN FANDREM
FOTO: PRESSEFOTO

Lauren Diamond har en lun, og til tider hes, alto som varmer. Hadde bare tekstene vært bedre.

Lauren Diamond er en ekte indieartist, og slipper plata *Perseverance* usignert. Hun spiller folk-musikk med spor av country, og vokalen er inspirert av Norah Jones. Diamond viser evne, men som med musikken hun henter inspirasjon fra, er alt litt ensformig.

Et gjennomgående tema på plata skaper en kontinuitet. Som mann får man en litt råtten følelse av å høre på dette albumet. Låtene handler om hvordan menn har manipulert henne. Hun er likevel sterk nok til å se igjennom løgnene og slå seg fri. Lauren Diamond er en selvstendig og sterk kvinne.

Låtene blir litt like. Det er synd, for dama har talent. Diamonds vokal legger seg om sjelen som et varmt teppe, men når den kalde, harde fornuften begynner å analysere tekstene, faller ting fra hverandre. Låtskrivingen er uinspirert og terper på det samme temaet i sang etter sang. Det skal være nevnt at mange store artister har gjennomgående temaer i musikken sin, men de kompenserer med en følelse i vokalen som gir gåsehud. Ta Adele for eksempel. Hun synger også om tapt kjærlighet, men med en ekte innlevelse og sårhet. Hør på Led Zeppelins «Since I've been loving you». Du deler Robert Plants smerte.

Det er kanskje urettferdig å sammenligne Lauren Diamond med slike storheter, men når låtene er så like, må en ektefølt smerte redde henne. Hun klarer det ikke, og halvveis gjennom plata vil du heller skifte til Adele, og få gåsehud. Diamond synger bra, men hun er ikke helt i mål med låtskrivingen ennå.

LINDSEY STIRLING - SHATTER ME

TEKST: HÅKON BJØRNGÅRD
FOTO: BRIDGETONE

To år etter debuten slipper Lindsey Stirling oppfølgeralbumet *Shatter Me*.

Den danseglade fiolinisten Lindsey Stirling har modnet og utviklet seg mye siden debutalbumet *Lindsey Stirling* kom ut i 2012. Albumet mottok til dels krass kritikk, og ble anklaget for å være både repetitivt og for å bruke generiske bakgrunnsspor. Med oppfølgeralbumet *Shatter Me* viser Stirling at hun har tatt kritikken til følge.

Mye har skjedd med musikken hennes. Trommesporene er spritett opp, og i åpningslåta «Beyond The Veil» er det mer drums n' bass enn noen gang. Trommene er mer eksperimentelle, og øker klimaket betraktelig når de seige dubstep-rytmene slår til. Med fiolinspillinga utfordrer hun egne komfortgrensener. Den ekspanderer utover den tradisjonelle, klassiske spillestilen med glissando og tremolo, og inkluderer nå både ekko og flere mindre vanlige effekter. Instrumentelt sett er det også gjort forandringer. Tidligere besto låtene hennes av trommer, bass og et par fiolinspor. I låta «Roundtable Rival» inkluderer hun elgitar, og flere andre låter inneholder partier med kor.

Mangelen på vokal er et aspekt flere kritikere har hengt seg opp i. I tillegg til stadig korbruk har hun i to av låtene gjesteartister: Lzzy Hale fra det amerikanske rockebandet Halestorm på tittelsporet «Shatter Me», og Dia Frampton på den poplåta «We Are Giants». Sistnevnte har nok en lysende framtid.

Lindsey Stirling fortsetter å sjarmere med sin særegne fusjon av fiolin og dubstep. *Shatter Me* leverer det som skal til for å tilfredsstille tilhengere av musikken, men fenger også nye ører og leverer en musikalsk ekstase ulikt noe annet.

SQUAREPUSHER / Z-MACHINES - MUSIC FOR ROBOTS

TEKST: HÅVARD HARALDSEN
FOTO: WARP

Ep-en Music For Robots' kvalitet som musikalsk verk kan debatteres. Hovedsakelig er det et vitenskapsprosjekt.

Tom Jenkinson, kjent under navnet Squarepusher, har en svært variert portefølje, tidvis svimlende for lytteren. Noen av de siste verkene hans, som *Shobaleader One*, forsøker å vise hvordan framtidens rockeband vil høres ut. I løpet av de siste 20 årene som artist har han beveget seg i en god blanding av jazz-fusion og elektronisk, gjerne med en futuristisk tilnærming.

Da en gjeng vitenskapsmenn fra Japan ønsket at han skulle komponere musikk til et robotband, kunne han vel neppe avslå. Bandet heter Z-Machines, og består av MACH, gitaristen med 78 fingre; ASHURA, trommisen med 22 armer; og synthisten COSMO.

Selv om det på en måte er naturlig å velge Squarepusher til dette prosjektet, blir resultatet likevel ikke særlig overraskende. Musikken ender opp med ikke å høres utpreget annerledes ut enn de siste utgivelsene hans. Det blir som om han har øvd noen rigide roboter i sine kjente spor, hvor det tekniske ofte er det dominerende, og emosjon er vanskelig å finne.

Om man lurer på om musikk utført av maskiner innehar muligheten til å uttrykke følelser, finner man ikke svaret her. Musikken kommer allerede fra en som mange mener har brukt mye av sin karriere på å vike fra følelseslivet. Det blir mer et samarbeid mellom likesinnede. Om man på tross av dette tar det for det det er, er musikken tidvis fengende, og den groover i god jazzånd. Hovedsakelig er det likevel lite annet enn et musikalsk vitenskapsprosjekt.

Kulturkalenderen

29. april – sommerferie/ runkelunke dalter

TIRSDAG 29. APRIL

Byscenen
Klokka 18.00: *TEDx: Matters of the Mind*. Ukas mest kreative selvhjelpskurs; hvordan bli som Professor X fra X-Men.
Nova Kino
Klokka 11.00: Nebraska er en film om Woody. Han er gammel, og det går ut over familien. Ikke bare humøret, men også demensen tar tak i hans nærmeste. En dag finner han en lotterigevinst gjemt i reklamen. Sammen med sønnen drar de fra Montana til Nebraksa for å løse inn gevinsten.
Olavshallen
Klokka 13.00: Har du sett det intense

trynet som ber deg om å «bli best» på en liten bok rundt omkring? Da har du sikkert allerede fått litt kjenskap til Erik Bertrand Larssen og boken hans *Bli best med mental trening*. Han og trynet ser du på en scene i Olavshallen.
Klokka 14.30: Nina og Stines nyeste selvhjelpskurs: *Bli middelmådig med mental trening?* Hvorfor bli best? De beste er alltid kjedelige likevel. Bli middelmådig. Vær en av oss. Kom hit i sofaen, vi har snop og digg. Sett deg ned, så kan vi se på tv-en der de beste svetter og sliter seg ut foran oss.

ONSDAG 30. APRIL

Dokkhuset

FOTO: Christian Lendl FLICKR/dChrisa CC2.0

Klokka 21.00: Spyro Gyra kombinerer jazz med elementer av R&B, funk og pop. Gamle menn med kreativ takt og tone.
Ila Brainnstasjon
Klokka 18.10: Trolla internasjonale ungdomskorps gir deg en teaser på 17. mai. Skråk og bråk fra blåse- og slagverkinstrumenter. Etterpå er det fest og allsang utenfor brainnstasjonen.
Kultursenteret Isak
Klokka 18.00: Sjøkkfestivalen 2014. Sjokkerende mange musikanter trapper opp på Isak for å gi deg hygge midt i uka. Sigurd Julius er rusfri foran andre rusfrie mennesker.
Nova Kino
Klokka 12.00: Dokumentar om Bjørn Afzelius. Allting kan gå itu, men dokumentarer vises også på Kosmorama.

TORS DAG 1. MAI

Ytre Kongsgård
Klokka 13.00: Tog og folkemøte. Heng i proletarer, kjemp for liv og legeme!

FREDAG 2. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 20.00: MAAR slipper plate. Folkemusikktrioen drar deg med til bygda for heimbreint og høytango. Kjenn på nasjonalromansen uten å dra ut i fjøset.
Kafé Skuret
Klokka 22.00: Verdenspremiere på Skurets scenen. Bandet Under Cover geleider deg inn i kvelden ute på Fosenkaia.

LØRDAG 3. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 14.00: Mattias Kleppen og Frode Thorjussen gir deg *Seter og Safari*. Kjerneguttene blander norske folketoner og afrikansk tradisjonsmusikk som passer for både barn, voksne og du som er midt i mellom.
Samfundet
Klokka 19.00: Backstage Party 2014. Fra fjern og nær kommer musikk inn i Storstua. Dan Reed er der, men tror ikke han kjenner Lou.

Vår Frue kirke
Klokka 22.00: Lett og ledig orgelmusikk i Vår Frue.

SØNDAG 4. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 14.00: Gratis jazz på Ila.
Kafé Skuret
Klokka 19.00: Stand Up Trondheim besøker Kafé Skuret. Latter på kaia.

MANDAG 5. MAI

Tempe
Klokka 17.00: Sliter du med funken? Prøvetime på Trondheims eneste pole dance studio. Sving rundt stanga, så svinger det snart for deg og.

TIRSDAG 6. MAI

Kammersalen, Olavskvartalet
Klokka 19.30: Nella Penjin og Bror Tødenes er håndplukkede kammermusikere for din potensielle lykke. Talentfulle unge mennesker gjør det beste for deg.
Trøndelag Teater
Klokka 18.30: *Hundre hemmeligheter* av Anne Marit Sæther handler om Jørgen som finner en kasse med brev, alle adressert til ham. Gjennom brevene reiser han land og strand med bestevennen Mika.

ONSDAG 7. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 20.00: Improteater med Jehovas Impro. Tar tre timer på sparket.

TORS DAG 8. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 17.30: Foreign student? At Ila you can get better at norwegian by talking with others. The only thing you need is a pack of brown cheese and your favourite losekoft.
Olavs Pub og Spiseri
Klokka 20.00: Comedy Night på Olavs Pub. Morsomme mennesker er morsomme, og de kommer fra hele landet og det kommer de sikkert ikke til å glemme. Fy fjasen, så mye det

ARKIVFOTO: Kristine Kolstad

regnar i Berrrgen.
Rockheim
Klokka 19.00: Joakim Kjørsvik har debutert som forfatter. Det har også fire andre. Du kan høre og se dem på Rockheim.

FREDAG 9. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 20.00: Arne Åsmund fryser blodet ditt. Ballader om menneskeslakt finner du bare i Ila - Anne B er der sikkert for inspirasjon til romanskriverier.

LØRDAG 10. MAI

Avant Garden
Klokka 19.00: Midtnorsk Mesterskap i teatersport. Hvem imponerer og hvem improterer seg helt til toppen, som senere skal kjempe i NM.
Charlottenlundhallen
Klokka 11.00: Nidaros roller derby debuterer mot Bodø roller derby og Oil city roller derby. Se hvordan det går rundt og rundt da, jenter. Svisj og svosj og svisj.
Ila Brainnstasjon
Klokka 19.00: Ardennes er en nyoppstartet kvartett. De bygger behagelige vokalstrofer med drivende komp, som sammen blir et varmt og intenst lydbilde. Det her kan være et blikk i store deler av framtidens radiohøytalere.
Klokka 21.00: Silje Søgnesand har vært her og der, og nå er hun her i nærheten for å vise hva hun har i sekken.

Kafé Skuret

Klokka 22.00: Folkelig festmusikk av FLYT. Skader ikke å ta med cowboyhatt.
Thomas Angells Kapell
Klokka 15.00: Studenter fra Institutt for musikk gir deg pust i helga.
Torget
Klokka 11.00: Bondens marked midt i sentrum. Få i deg noe ordentlig godt før eksamen.

SØNDAG 11. MAI

Ila Brainnstasjon
Klokka 14.00: J. A. Z. Z. Samme greia hver søndag.
ISAK
Klokka 20.00: *Tonari no Totoro* er magisk, vakker og fra Japan. En stund siden den ble vist for første gang, og det blir ikke siste gang på ISAK.
Olavshallen Lille Sal
Klokka 18.00: Hyllest til The Andrews Sisters. Tre damer forteller om jentevokalgruppa som solgte mer enn Elvis og The Beatles, og som hadde aner fra Selbu og Røros.
Ringve Museum
Klokka 11.00: Chopin & Tellefsen - *Home is where the heart is*. Chopin hadde en student som het Tellefsen.
Skansen Stasjon
Klokka 14.00: *Kikis Budservice* er en animasjonsfilm. Hovedsaklig for barn, ta med dine egne, onkelbarna eller bare noen du finner på en lekeplass, så ser det ikke så rart ut.

MANDAG 12. MAI

Olavshallen

Klokka 19.30: Glenn Miller 110 år. Jon Slottenås bekriver stjerna og livet hans mellom orkesternumrene.

TIRSDAG 13. MAI

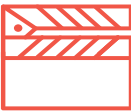
Kafé Skuret
Klokka 19.00: Quiz på Kaia.
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
Klokka 19.00: Dag Solstad, han med krøllene, er en av Norges største forfattere. Han skrev en bok i høst som ble spyttet og sparket på. Nå slår han tilbake.

LØRDAG 17. MAI

Norge (eller en annen plass der man kan feire landet).
Klokka 07.30: Stå opp. Puss tennene. Se ut. Næmmen, Norge jo. Bursdagsbarnet sitt det. Gå mot sentrum. Feire.
Klokka 19.00: Festmøte på Samfundet. Kle deg opp i det fineste du har og del dagen med studentene i Trondheim. Champagne, jordbær og krone-is for alle «Kong Haraldene» du har.

EKSAMEN/SOMMER/ LIVET

Ingen UD før sommeren er ferdig. Pass på deg selv. Jeg har satt pris på det vi har hatt sammen, men nå må vi gå til hvert vårt. Ikke glem det den første vinneren av Big Brother Norge, Remi Knutsen, sa: «Vær deg selv 110 prosent».

MIN ANBEFALING

TEKST: Daniel Guanio

Serie: Coen-brødrene/Noah Hawley: Fargo

Har du et snev av interesse for film, er sjansene store for at du husker 90-tallsklassikeren *Fargo*: Coen-brødrenes prisvinnende sjangerekspirement om en høygravid politikkvinne på sporet av to keitete leiemordere og deres bakmann. Den 15. april hadde tv-serien basert på nettopp *Fargo*-universet premiere på amerikanske FX, som allerede har bestilt ti episoder. Med Martin Freeman (*Hobbiten*, *The Office*) i rollen som Lester Nygaard, og Billy Bob Thornton (*Monster's Ball*, *Sling Blade*) som Lorne Malvo, er det duket for beksvart komedie med dramatiske innslag. «En atmosfærisk hyllest som likevel står på sine egne ben. Første episode var som å være fanget i en drøm» skriver en anmelder i LA Times.

Film: Luc Besson/Camilla Delamare: Brick Mansions

Kastet du deg på bølgen av hevdvunne sorgerklæringer i sosiale medier da *Fast & Furious*-stjerna hvis-navn-snart-nevnes forlot oss i november i fjor? Paul Walker var en habil actionskuespiller da han levde, og ser ut til å holde det gående også post mortem med spenstige *Brick Mansions*. For å redde en kidnappet kvinne fra et leilighetskompleks i en av Detroit's mer belastede områder, må agenten Damien Collier (Paul Walker) og råskinnen Lino (David Belle) samarbeide om å dele ut juling. Greia med *Brick Mansions* er at skuespiller David Belle er fyren som oppfant parkour, og at dette følgelig preger det meste av koreografien i actionscenene. Lover bra! *Brick Mansions* har kinopremiere 2. mai.

Film: Alexander Payne: Nebraska

Fjorårets *Nebraska* er nok en ukjent perle for de fleste, da den ikke fikk plass på kinoene før i år. Er ikke mannemenn på nevetokt i *Brick Mansions* noe for deg, har *Nebraska* premiere samme dag: 2. mai er det klart for Alexander Paynes skildring av en alkoholisert far (Bruce Dern) på jakt etter storgevinsten i lotto, famlende gjennom iskalde og desillusjonerte småbyer med en fremmedgjort sønn på slep. Som en brukeranmeldelse på nettstedet IMDB formulerer det, er *Nebraska* «emosjonell alkymi» som formidler et både kynisk og sentimentalt bilde av Apatisk Amerikansk Arbeiderklasse. *Nebraska* er sannsynligvis en type film du må investere noe i for å cashe ut noe fra, slik Cannes-filmer ofte er. 2. mai kan du dra på kino for å se hovedrolleinnehaber Bruce Dern gjøre seg fortjent til Gullpalmen, altså.

Slutter i Dritt-blekka for å bli med i MYSFiT.

NY FOTOSJEF LAGER EGEN FOTOFILM: Sjøkkmeldingen om at filformatet JPEG ikke lenger skal være gratis for alle, blir tatt med knusende ro i Fitteblekkas fotoavdeling. "Vi har lagt planer om å skyte alle bilder på film fra nå av. Ved å

kjøpe fengselsplassen bak samfundet, og avle frem 30-40 belgiske blå kuer til gelatinproduksjon, burde vi ha nok råfilm til neste semester. Sier den nyvalgte fotoredaktøren Cathinka McKoffin. Kjøttet dumper vi i nidelven legger hun til.

LEDEREN TALER

Nok et samfundetår er straks over, og jeg og mitt styre er glade for å endelig bli frigitt fra dette vervhelvetet vi ble lurt inn i. Jeg er veldig takknemlig for at denne muligheten finnes, pris Allah, til å ikke lenger være tvangsbenket til å styre denne sodomifasiliteten. Med langt over tusen frivillige og over 11 000 medlemmer er det ingen tvil om at det blir et aldri så lite helvete å få gjort no som helst her i garda. Det er medlemmene som blokkerer alt som lukter av fornuftige forslag, mens de som har latt seg narre til å være frivillige drar Huset videre ned i søla hver eneste dag. Som leder må jeg glorifisere dette utad dag og ut dag inn, uten å ta til tårene på stedet. Heldigvis har Samfundet fått sitt eget bryggeri, samt noen sære bookinger med mørk og trist musikk, så jeg kan sitte alene i Klubben og drukne sorgene mine som en sekk med uønskede kattunger.

Samfundet står alltid overfor nye utfordringer, også i tiden som kommer. Men de gamle er verst. Jeg snakker selvsagt om Eivind Rindal, som år etter år har hjemsokt Storsalen som om den var bygd over en indianergravplass. Det har blitt gjort mange forsøk på å fjerne Rindal, blant annet ved å friste han til å bli samfundetleder, men den sleipe broileren lurte seg jaggu unna der også. Nå har han kjøpt seg nytt 5-årig medlemskap, og Gud skal vite at Rindals tåketale og sosialdemokratiske konformisthelvete er noe høser utav en uendelig brønn som best kan liknes med Urds brønn i norrøn mytologi.

Den 17. mai overtar Per Fridtjof Larsen som samfundetleder. Jeg kondolerer, og beklager at en god kamerat måtte komme utfor et slikt uhell. Min oppfordring er å faktisk ha integritet, og derfra ta skrittet til å smelle storsalshammeren så langt oppi røva på Rindal at det nu klinger.

Da gjenstår det bare å ønske alle sammen velkommen til storstilt festmøte i Storsalen den 17. mai. Jeg skal bli jævlig drita og twerke.

HØIE IMOT RESERVASJONSRETTE

TAKKER SAMFUNDET

PLAY SAFE: Det blir ikke lenger nødvendig å bruke bakdøren etter Høyres fullvending i reservasjonsrettsaken.

Høyre snur på tiøringen. Helseminister Bent Høie gir på langt vei Det røde runde æren for at han endret mening i saken.

Debatten om reservasjonsrett har engasjert mange. Tidligere har Storsalen vedtatt en resolusjon som talte imot den såkalte reservasjonsretten, men denne vekket lite oppmerksomhet. Liknende markeringer ellers i det ganske land har knapt greid å nå ut.

Dermed skulle Høyre virke nogenlunde låst i sin sak, som startet som et kompromiss med deres samarbeidspartner Krf. Det var først da helseministeren tok turen innom Bodegaen at han mening.

– I politikken ofrer man mye i maktkonstellasjonens navn. Sånn er det bare. Men på et punkt går slike ting løs på den personlige integriteten.

Høie skildrer hvordan eksrussen halvhjertet gnikket seg mot hverandre og yldret som «djevvelbier

fra en amfetaminsykose», og at det var slike syn som fikk han til å revurdere om abort ikke bare burde være fullstendig fritt, men obligatorisk.

– Da jeg så en jente gå på tre karer samtidig, for å så spy i pungen på russebuksa og fortsette akten, var det ingen tvil om hva jeg måtte gjøre.

Helseministeren hinter Inå angst på vei til at han vil vurdere nye helseincentiver i Norge.

– For eksempel rabatt på øl om du bruker p-piller. Jeg vil også oppfordre til stiftingen av flere «sosiale» guttegjenger som FK og Pirum rundt i Norge, slik at flere unge menn i større grad velger homofili som en livsstil.

MØTER STERK KRITIKK FRA OPPOSISJONEN

Høyres vidgjette retretten har utløst kritikk fra politiske motstandere, blant annet Arbeiderpartiet.

– Forslaget er vel over tolv uker gammelt. Dette er fosterdrapslovdrap, mener Helga Pørsen fra Arbeiderpartiet.

Ellers kan STB rapportere at, ved å reservere seg mot reservasjonsretten, så skapte et uendelig regress-problem og ekstremt mange dårlige titler i Presse-Norge. Exphil-studenter og metaingeniører fra hele verden flokker nå til Oslo for å løse problemet.

«Dette er det jævligste jeg har vært med på.»

FREKK DUMPSTERDIVING BAK BUNNJPRIS

“VÆRRÆ ENNJ GRÆVLINGA” - BUTIKKSJEF

DE FREKKE TJUVRADDENE FANGET PÅ CELLULOID: Det er ikke enda klart hvilket miljø de frekke tjuvraddene tilhører. Bildene er valgt å sensureres for å beskytte publikum mot mulig hypnose. Bildet er tatt på baksiden av bunnjpris.

NEDRE SINGSAKER

Det var forgje lørdag butikksjefen på Bunjpris nedre Singsaker fanget de frekke tyvene ved hjelp av innhyret privatdektektiv. “De har tydligvis funnet en svakhet i søppelkassene vi bruker til dumping av helt OK, grei pils. “ Sier en oppgitt butikksjef til fitteblekkas utvalgte.

Politi er informert om saken og har kan bekrefte at de har motatt bildebeviser fra privatdektektivene i Mariussen AS. “Vi ser på saken, og jobber med profilering av tjuvraddene ved bruk av interpoools databaser, samt våre egne rassistiske profileringsmetoder.” får Fitteblekka tilsvar fra politiets tvitterprofil i sør-Trøndelag.

Grunnen til det frekke tyveriet er ikke kjent. Verken poltti eller butikksjefen kan gi noen forklaring på hvorfor noen vil ha så mye helt OK, Grei øl. “Kanskje de skal vanne blomstene på gammlehjemmet, eller kanskje, kanskje de skal ofre det til Krishna, hvem vet med sånne okure sækta” forklarer random professor på NTNU (28).

Butikksjefene kommer fra mandagen av til å forsegle søppelkassene på baksiden av butikken med syv segl og alle butikkansatte må gå med kors på halsen. “Da slår vi 2 flua i æn smekk, de herrsens TV-teama fra NRK vil ikke filme mer her da!” avslutter en fornøyd butikksjef.

Grunnen til at “divinga” foregikk på blanke dagen, tyder på serriøs døgning og total mangel på forsåelse av konseptet natt og dag, evt bare total mangel på respekt for butikksjefen og allmenheten.

TATTOVERINGSTABBE: Poltti jobber med det nyeste av bildebehandlingsteknikker og har ved bruk av forstørrelsesglass funnet beviser for at tjuvraddene kan ha konspirert med rumpeguttene i guttekoret Pirum.

... at avtroppende fitteblekkeredaktør sier farvell.

... at fitteblekka får ny fitteredaktør

... at xfitteruss

... at Pirum benyttet seg av fulle xross

...at klamydia

... at fitte

... at improkjøkken

... at pirum bidro til sausen

.....

... at impropirum

... at Pirum spiser sin egen saus

... at æsj

... at mindfullness

... at kan man være mindfull i senga?

... at mindfull orgasme?

... at for noen jævla hippier

... at peace and love

... at ikke i Ukraina

... at Pirum burde sendes til Ukraina

... at da serveres ikke smaksfull saus på Lyche

... at Lyche er på forsida

... at covergirl

... at FHM neste?

... at hun mindfullnessdama er jævelig digg

... at det syns i hvert fall reportasjeredaktøren

... at kanskje de burde være mindfulle sammen

... at reker og seks liter hvitvin

... at "Neida, vi klarer jo ikke drikke opp ALT det!!"

... at joda

... at upsi

... at plutselig var vi på xrussefest vi og...

... at fylleangst

... at i hvert fall kulturredaktøren

... at "HVORDAN VÅGER DU Å GÅ I DE GAMLE RUSSEBUKSENE???"

... at hehehehe

... at fosterstilling på fitteblekkakontoret

... at eksamenstid smeksjamenstid

... at fotofitta synes ikke noe om sjelatin som fotomedium

...møtematansvarlig?

... at da kan vi ikke skyte film lenger

... at nå gidder jeg ikke mer...

...at sol og fri

..og uten truse

takk for i år!

PIRUM-SAAAOOUS!!

uttalses med hylende sunnmørskaksent

UD UNDERSØKER

